

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ο ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΕΡΓΑ ΤΥΠΩΜΕΝΑ ΣΕ ΤΟΜΟΥΣ

A' ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΑ

- 1911 *Ευριπίδης*: «ΦΘΙΝΙΣΣΑΙ»—Τραγῳδία σὲ στίχους: 1^ο τόμοι.
1932 " " " " " " " " 2^ο " "
1911 " " «ΙΚΕΤΙΔΕΣ» " " " " "
1912 " " «ΕΚΑΒΗ» " " " " "
1932 *Σοφοκλῆς*: «ΗΛΕΚΤΡΑ» " " " " "
1912 *Μολιέρος*: «ΤΑ ΕΡΩΤΙΚΑ ΠΕΙΣΜΑΤΑ»—κωμῳδία σὲ στίχους.
1903 *Γολδόνης*: «Η ΛΟΚΑΝΤΙΕΡΑ»—κωμῳδία.
1913 *I. Ρισπέν*: «ΙΣΠΑΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ».
* 1907 *Όσκαρ Ουάιλντ*: «ΣΑΛΩΜΗ»—τραγῳδία: 1^ο τόμοι.
* 1916 " " " " " " 2^ο "
1925 " " " " " " 3^ο "
1917 " " «ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ» σὲ στίχους, μετὰ τὴν «ΑΓΙΑ ΕΤΑΙΡΑ».
1916 *I. Τζιακόζας*: «ΣΑΝ ΤΑ ΦΥΛΛΑ»—κωμῳδία.
1916 *M. Μάντεργκν*: «ΜΑΡΙΑ Η ΜΑΓΔΑΛΛΗΝΗ»—δρῆμα.
1916 *Σὴμ Μπενέλλης*: «Ο ΔΕΠΝΟΣ ΜΕ ΤΑ ΣΚΩΜΜΑΤΑ»—τραγῳδία σὲ στίχους.
1925 «ΞΕΝΗ ΛΥΡΑ»—τραγῳδία σὲ ρυθμὸ τῆς μουσικῆς.

B' ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ

- * 1913 «ΡΟΔΟΠΗ»—τραγῳδία σὲ στίχους.
1925 «ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΒΑΚΙΑ», σὲ τρεῖς γλώσσας.
* Ἀπὸ τὰ σημειωμένα μετὰ ἀστερισκούς δὲν ἔχουν ἀπομεινεί ἀντίτυπα.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΥΠΩΜΕΝΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- G. Giacosa*: «ΜΙΑ ΠΑΡΤΙΔΑ ΣΚΑΚΙ»—«Νουμάς», 1906, ἀριθ. 221.
Gabriele d'Annunzio: «Η ΤΖΟΚΟΝΤΑ»— " 1909, ἀριθ. 344-351.
Ettore Moschino: «ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ καὶ ΙΖΟΛΔΗ»—τραγῳδία σὲ στίχους, — «Νουμάς», 1912, ἀριθ. 463-470.
Ed. Calandra: «Η ΚΥΡΑ ΩΡΕΤΤΑ»,—«Νέα Ζωή» τῆς Ἀλεξάνδρειας, 1912, Τόμος VII, ἀριθ. 4.
R. Bracco: «Η ΒΡΥΣΟΥΛΑ»,—«Νέα Ζωή», 1912, Τόμος VII, ἀριθ. 8-12.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ

ΑΡΧΑΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΕΧΕΙ ΑΡΟΔΩΣΕΙ ΣΕ
ΣΤΙΧΟΥΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ Ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ο ΠΟΡΙΩ-
ΤΗΣ * ΕΚΔΟΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΤΥΡΩΜΕΝΗ
ΣΤΑ "ΜΟΥΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ,,

•Ο μεταφραστής ἔχει μόνος τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ἐν θεάτρῳ ἢ
δημοσίᾳ αἰθούσῃ παράστασιν τοῦ ἔργου τούτου.—Νόμος ΓΥΠΓ' (ἀριθ. 3483)
περὶ συγγραφικῶν δικαιωμάτων τῶν θεατρικῶν ἔργων, ἄρθρ. 1.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Φοίνισσα» επιγράφεται ἡ τραγωδία ἀπὸ τὸ χορὸ τῶν Παρθένων, ποὺ σταλμένες ἀπὸ τὴν Τύρο τῆς Φοινίκης νὰ μείνουνε σκλάβες δουλεῦτρες στὸ ἱερὸ τοῦ Φοῖβου, στοὺς Δελφούς, βρεθῆκανε ἀποκλεισμένες μέσα στὸ πολιορκημένο κάστρο τῶν ἀρχαίων Θηβῶν.

Με τὸν ἴδιο τίτλο εἶχε συνθέσει καὶ ὁ Φρύγιχος ἄλλη τραγωδία, ποὺ γι' αὐτὴ ἀναφέρουν οἱ φιλόλογοι πὼς τὴν ἀνέβασε στὸ θέατρο ὁ Θεμιστοκλῆς στὰ 476 π. Χ. Εἶχε ὅμως ἐκείνη ἄλλην ὑπόθεση, τὴν ἴδια ποὺ μιμήθηκε ὁ Αἰσχύλος στὰ 472 π. Χ. με τοὺς «Πέρσες» του.

Ἡ Ἐвриπίδης στὴν τραγωδία του εἶχε ἐμπρὸς του τὸ αἰσχυρικό πρότυπο τῶν «Ἐπιτὰ ἐπὶ Θήβας». Ὅμως ἐκεῖνο ἔγινε ὁ σπύρος μόνου, γιὰ νὰ μετώσῃ τῶν «Φοινισσῶν» ὁ πολὺκλάδος θέσος. Πολύκλαδος, γιὰ τὸ ἔργο του αὐτὸ ἔχει συγκεντρώσει ὁ Ἐвриπίδης δραματικά θέματα ποὺ ἄλλοι τραγικοὶ σὲ πολλὰ μοίρασανε τραγωδίες. Παραβλέποντας τὴν ἀρχαία παράδοση ποὺ ἤθελε τὴν Ἰοκάστη νὰ πεθαίνῃ ἀπαγχονισμένη ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ ἄνομου γάμου της με τὸ γιὸ της τὸν Οἰδίποδα, τὴν παρουσιάζει ζωντανή χρόνια ὑστερώτερα, καὶ γύρω σ' αὐτή, ὡς τὸ κρισιώτερο πρόσωπο τῆς τραγωδίας, πλέκει τὰ ἐπεισόδια καὶ δημονογεῖ τίς περιπέτειες.

Ἡ Ἰοκάστη προλογίζει καὶ ἱστορεῖ τὰ πάθη της, τὰ πάθη τῶν Λαδωνιδῶν καὶ τῆς χώρας τοῦ Κάδμου. Αὐτὴ δοκιμάζει νὰ φιλιώσῃ τοὺς γιούς της, τὸν ἀδιοκράχτη Ἐτεοκλῆ καὶ τὸ διωγμένο Πολυνεΐκη, ποὺ ἔφερε ξενικὸ στρατὸ νὰ πολεμήσῃ τὸν ἀδερφό του, νὰ κορυσέψῃ τὴν πατρίδα του, γιὰ νὰ πάρῃ κι' αὐτὸς με τὴ σειρά του τῆς βασιλείας τὰ σκῆπτρα. Καὶ δὲν τὸ κατορθώνει ἢ δόλια μάννα. Χωρίζονται τὰ δέσφρα, καὶ πᾶνε νὰρχοῖσινε τὴ μάχη, ὅπου σκοτώνονται οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πολιορκητῶν καὶ σώζεται τὸ κάστρο, γιὰτί, καθὼς τὸ εἶχε ὄσει ἡ μαγεία τοῦ Τειρεσία, τὸ ἄξιο παληκάρι, ὁ γιὸς τοῦ Κρόντου ὁ Μενουκίας, ἔπεσε θῆμα ἐξλαστήριου, αὐτοφαγμένος ἀπάνου στὴ σπηλιὰ τοῦ παλαιοῦ δράκοντα, ποὺ εἶχε σκοτώσει ὁ Κάδμος, ὁ γενάρχης τῆς βασιλικῆς γενιάς τῶν Θηβαίων. Μονομαχοῦνε ὅμως οἱ δνὸ ἀδερφοί, γιὰ νὰ πάρῃ ὅποιος ζῶσει τὴ βασιλεία καὶ σκοπύονται κ' οἱ δνὸ, καὶ σφάζεται ἀπάνου στὰ νεκρὰ κορμιά τῶν παιδιῶν της ἡ Ἰοκάστη. Τότε παίρνει στὰ χέρια του τὴν ἐξουσία ὁ Κρόντας ὁ ἀδερφός της, θρηνώνας γιὸ καὶ ἀδερφὴ καὶ ἀνίγνα· καὶ προστάζει νὰ θαρτῇ ὁ Ἐτεοκλῆς, νὰ ριχτῇ ἀθάρατος στὰ ὄρηα ὁ Πολυνεΐκης, καὶ νὰ φύγῃ ἐξόριστος, νὰ μὴ μολύγῃ πιά τὸ χῶμα τῆς εἰρηνεμένης χώρας, ὁ αἴτιος ὅλης τῆς συμφορᾶς, ὁ τυφλωμένος Οἰδίποδας. Καὶ ἀκολουθεῖ τὸν πατέρα της στὰ ξένα ἢ θλιβερῇ Ἀττιγόνῃ, ἀποφασισμένη νὰ θάρῃ καὶ τὸ ἔργου λείψανου τοῦ ἀδερφοῦ, θυσιάζοντας γιὰ χάρη πατέρα καὶ ἀδερφοῦ τὴ μόνη ἐλπίδα ποὺ τῆς ἔμενε στὸν κόσμου, τὸ γάμου της με τὸν Αἴμονα.

Τέτοια είναι ἡ καθαυτὴ δραματικὴ οὐσία τῆς τραγωδίας. Ὁραῖζεται ὁμιος πλουσιονομία καὶ μὲ τὰ δύο ἄλλα εἶδη τοῦ ποιητικοῦ λόγου: τὸ ἐπικὸ καὶ τὸ λυρικό. Ἀπὸ «Ἀγγελιοῦ» ἔρχονται, ὁ ἓνας ὕστερ' ἀπὸ τῶν ἄλλων, τὰ ἱστορήσαντε δσα φοβερά γίνονται γύρω στὸ κάστρο, τὴν ἔκβαση τῆς μάχης, τὴ μονομαχίαν τῶν ἀδελφῶν, τὸ θάνατο τῆς Ἰοκάστης. Ἡ πάροδος καὶ τὰ στάσιμα τοῦ Χοροῦ, ποικιλώτατα οἰ ρυθμοὺς καὶ γραμικώτατα στίς εἰκόνες τους, γίνονται ἔμνοι τῆς παλαιῆς δόξας τῶν Καμείων καὶ ξεποῦνε σ' εὐχὲς καὶ κατάρες. Πρὶν ὁμιος ἀπὸ τὸ Χορὸ ἀκούονται οἱ λυρικοὶ ἀφορισμοὶ τῆς Ἀντιγόνης, ὅταν ὁ Παιδαγωγὸς τῆς δείχνει, ἀπὸ τοῦ παλαιῶν τῆ στήν, τὸ στρατόπεδο καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν πολιορκητῶν. Καὶ πάλι ἡ Ἀντιγόνη μὲ τὰ μουσικὰ τῆς μυρολόγια συνοδεύει τὴ νεκρικὴ πομπή, καὶ ἡ λυρικὴ τῆς στιχομυθία μὲ τὸν τριπλὸν πατέρα κλείνει τὸ παθητικὸ δράμα.

«Αἱ καλλοναὶ τοῦ δράματος εἶναι ἀμίμητοι, καὶ ἡ τέχνη αὐτοῦ ἔξοχος» — σημειώνει ὁ δικός μας Α. Ν. Βερονάρδάκης, στὴν ἱστορικὴ του ἔκδοσιν μὲ τὰ σοφὰ του, τὰ τελειωτικὰ σχόλια στὰ κείμενα τοῦ Εὐριπίδου. Καὶ παλαιότερα ὁ περιφημὸς Ὀλλανδέζος ἑλληνογλῶσσος, ὁ Οὐγγος Γρόπιος (1583-1645), ποὺ εἶχε μεταφράσει λατινικὰ καὶ τὸ δράμα τοῦτο, ἔγραφε: «Ὅσο νικᾷ ὁ Εὐριπίδης τοὺς ἄλλους τραγικούς, τόσο ξεπερνῶν οἱ «Φοίνισες» τίς ἄλλες του τίς τραγωδίας».

Ἴσως τὰ ἐγκώμια ἐκεῖνα φτάνουνε στὴν ὑπερβολή. Γιατ' εἶναι βεβαιωμένο πὺς στὰ 408 περίπου π. Χ., δύο ἢ τρία χρόνια πρὶν πεθάνῃ ὁ ποιητής, ὅταν πρωτοπαρασταθῆκε τὸ δράμα τοῦτο — τριτὸ τῆς τριλογίας, ἔπον πρώτο εἶπεν ὁ «Οἰνόμαος» καὶ δεύτερο ὁ «Χρύσεια πος», γαμῆνα παλαιότε καὶ τὰ δύο — οἱ Ἀθηναῖοι δώσανε τὰ δευτερεῖσιν Εὐριπίδῃ. Καὶ ἀπὸ τοὺς παλαιὸς ἀκόμα χρόνους ἡ κριτικὴ ἀγωνίζεται τὰ τοῦ βροῆ ἑλατιώματα, δεχογνομῆ ὁμιος στὸν καθορισμὸ τους: — Ὁ παλαιὸς σχολιαστὴς φέγει τὸ τελικὸ παρουσίασμα τοῦ Οἰδίποδα τὴν ἴδια γνώμην ἔχει καὶ ὁ πολὺς ποιητὴς καὶ κριτικὸς τοῦ III' αἰῶνα, ὁ Λαῖοπ, ἐνῶ ὁ ἑλληνογλῶσσος Πατὲν (1793-1876) στίς «Μελέτες του γιὰ τοὺς Ἀρχαίους Τραγικούς» σημειώνει πὺς ἴσα ἴσα ἡ σκηνὴ αὐτὴ συνοφίζει καὶ κορυφώνει τὸ ἔργο. Σὲ ἄλλους δὲν ἀρέσει τὸ μάκρος τοῦ προλόγου. Ὁ Γερμανὸς κριτικὸς καὶ δραματογράφος Σλέγκελ καθιδικάζει τὴ συνάντησιν τῶν ἀδελφῶν στὸ πρώτο εἰσιόδιον, ἐνῶ ἄλλοι, καὶ μαζὶ μ' αὐτοὺς ὁ Γάλλος ἑλληνογλῶσσος Ἐρρίκος Βαίλ, στίς «Μελέτες του γιὰ τὸ Ἀρχαῖο Δράμα» (1897) τὴ θεωροῦν ὡς τὴ δραματικώτερον καινοτομία τοῦ ἀρχαίου θεάτρου. Ἀκόμα καὶ ὁ σοφὸς μας Μιστριότης στὴν «Ἑλληνικὴ Γραμματολογία» του βαθμολογεῖ τίς «Φοίνισες» ὡς «δράμα λίαν τραγικὸν καὶ κατὰ τοῦτο ὁμοιάζον πρὸς τὴν νεωτέραν δραματικὴν τέχνην, διότι πολλοὶ φονεύονται: ὁ Μενοικεύς, οἱ στρατηγοὶ τῶν πολιορκητῶν, οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐπ' ἀλλήλων, ἡ Ἰοκάστη αυτοκτονεῖ... Καὶ δευτὰ συμβαίνουσιν: ἄταφος ὁ Πολυνείκης... ὁ Οἰδίπους καὶ σὶν αὐτῷ ἡ Ἀντιγόνη ἐκ τῆς πατρίδος ἐκβάλλεται». Ἀλλά, σημειώνει ὁ ἴδιος, «ἡ τεχνολογία καλὴ ὡς ἐπικὴ ἀπεικόνισις, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς δραματικὴ, καὶ ἡ σκηνὴ αὐτὴ τὴν πλοκὴν τοῦ μῦθου δὲν προά-

γεν». Καί συμπραίνει: «Καθόλου ἡ τραγωδία ἔχει προτερήματα, ἀλλὰ καὶ σκηρικός ἀρετὰς καὶ πλοῦτον γνωμολογιῶν...»

Γνώμες ὅλες ὑποκειμενικές, τόσο πού ἄν ἐσθῆνε κανεὶς ὅτι δὲν ἀρέσει στὸν κάθε κρητικό χωριστά, δὲ θὰ περίσσειε καὶ πολὺ ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Εὐροπίδῃ — ἔργο πού ἔγινε στῆλος καὶ τέλος γιὰ τὰ γράφοντες ἀργότερα ἔπη καὶ τραγωδίες, μὲ τὸν ἴδιον ἢ μὲ ἄλλον τίτλο (Ἀντιγόνη - Θηβαΐδα - Οἰδίποδας), τόσοι καὶ τόσοι τεχνίτες, ὅπως δ' Ἀντίμαχος, οἱ Λατῖνοι Στάτιος καὶ Σενέκας, δ' Ἰταλὸς Ἀλφρέδης, οἱ Γάλλοι Ροιτρού, Ρακίνας, Λουσί, Δεγκουβὲ καὶ ἄλλοι, γὰ τὸ μεταφράσει δ' ἴδιος ὁ Σίλλερ, — ἔργο, πού τὸ εἶχε συνθέσει ὁ ἀρχαῖος τραγικός ὄχι στηργόμενος σὲ δασκαλικὸν κανόνες, παρὰ ὀδηγημένος ἀπὸ τὴν προσωπική του δημιουργική πρῶσι καὶ τὸ εἶχε συνθέσει ἐτὸν καιρὸ πού δὲν ἐπῆρχε ἀκόμα ἡ ἀριστοτελικὴ νομοθεσία.

Ἡ φράση αὐτὴ ἀνήκει στὸν Ἰταλὸ ἑλληγιστὴ Ε. Ρωμανιόλη, τὸν τόσο ποιητικὸ μεταφραστὴ τῶν ἀρχαίων τραγικῶν κ' ἐμυρζωτὴ τῶν νέων διονυσιακῶν ἐσθῆτων στὸ ἀρχαῖο θέατρο τῶν Συρακουσῶν. Μὲ τὸ ἐνθουσιαστικὸ τέλος τοῦ προλόγου του στίς «Φοίνισσες» ἄς κλείσει καὶ τὸ σύντομο τοῦτο σημεῖωμα:

«Αὐτὸ θέλησε διοράνεο ὁ Εὐροπίδης στίς «Φοίνισσες»: γὰ συνάξει ὅλα τὰ ἐπεισόδια πού σχετίζονται μὲ τὸ μῦθο τοῦ Οἰδίποδα καὶ γὰ τὰ ἐνώσει ὥστε γὰ συγκλίνουτε γύρω σ' ἓνα αἰσθηματικὸ κέντρο—τὸ πάθος τῆς Ἰοκάστης—ἀθετώντας κάθε περιορισμὸ ἀπὸ χρόνον, τόπο, παράδοσει. Καὶ ὅλα ὅσα δὲ μπορούσανε γὰ μπόυνε πραγματικά στὴ σκηνὴ ἀπάνω, τὰ ζωτιάνεινε μὲ τὴν ἀφήρησι, μὲ τὴν παρέκκβαση, μὲ λυρικά ἀναθυμήματα εἶτε ἀπὸ τὰ πρόσωπα εἶτε ἀπὸ τὸ χορὸ.

«Καὶ ἡ φρόκη τοῦ μῦθου φωτίζεται ὀλοῦθε, γιὰτὶ ὁ ποιητὴς ἐπιμέρει, φτάνει στὴν ὑπερβολή, ἀκριβολογεῖ, ἐκεῖ ὅπου οἱ πρόδρομοὶ του εἶχανε παρασιωπήσει, ἀποσκεπάσει, σκιαγραφήσει. Ὁ Ἐτεοκλῆς καὶ ὁ Πολυνείκης στήνονται ἀντιμέτωποι γιὰ γὰ ἐξηγηθῆ ὁ ὅλος μισοστὰ ὁ ἀποκροστικὸς τοῦ πρώτου κυνημῶς καὶ ἡ ἀλληλοσφαγή, κ' οἱ πληγὲς πού δίνουτε καὶ δέχουτε τὰ δῶρα περιγράφουτε μὲ ἀληθοφάνεια πού γεμίζει ῥίγος τὴν καρδιά. Καὶ σὰ γὰ μὴν ἔσωνε ἡ ἀρχική σὸ θέμα του φοίκη, ὁ ποιητὴς βάζει ἀπὸ δικού του τὴν παραλαυστὴ θυσία τοῦ Μενοικέα. Καὶ οὔτε μὰ ἑαστεριάς ἀχτίδα δὲν ἔρχεται γὰ πλάση τὴ σκοταδερὴ συνοχὴ τοῦ δραματικῶ μέρους.

«Ὅμως ἀπάνω σὲ κείνη τὴ φοίκη ἀπλόωνε σχεδὸν ἀδιάκοπα ἡ μουσική τὸ ἀπαλό της χάδι, τὴν ἀρμονική της κάθαρον. Καὶ μέσα στὰ βαριά ζοφερά ἐπεισόδια τὰ δραματικά σαλεύει σὰν ἀντίθεσθ, ὅλο τὸ χορικό μέρος, τόσο πλοῦσιο σὲ ποιήματα φρονικά καὶ μορφικά, καὶ δλάστραφο ἀπὸ εἰκόνες, καὶ πολήηχο μὲ ὠραῖα καὶ τολμηρὰ μελωδήματα.

«Εἶναι σὰν τὸ γοργὸ βουνήσιο ὄνακι πού κρυφοπερῶ, μέσ' στὰ δοθόγχεμα καὶ ὅλο σιδερόπτερες φαραγγια, τὸ τρεγῆμένο δῦφανο γαϊτάτι τῶν νεθῶν του, ὅπου καθρεφτίζουτε τῆμετρητα ποικιλόχρωμα παιχνιδίωμα τοῦ ἀπέραντου αἰθέρα.»

Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

ΙΟΚΑΣΤΗ	ΙΟΚ.
ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ	ΠΑΙ.
ΑΝΤΙΓΟΝΗ	ΑΝΤ.
ΧΟΡΟΣ ΦΟΙΝΙΣΣΩΝ ΠΑΡΘΕΝΩΝ	ΧΟΡ.
ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ	ΠΟΛ.
ΕΤΕΟΚΛΗΣ	ΕΤΕ.
ΚΡΕΩΝ	ΚΡΕ.
ΜΕΝΟΙΚΕΥΣ	ΜΕΝ.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ	ΤΕΙ.
ΑΓΓΕΛΟΣ	ΑΓΓ.
ΕΤΕΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ	ΑΓΓ.
ΟΙΑΠΟΥΣ	ΟΙΑ.

ΑΦΩΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΜΑΝΤΩ.—ΔΟΥΛΟΙ.—Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
Η ΝΕΚΡΙΚΗ ΠΟΜΠΗ.—ΛΛΟΣ.

ΣΗΜ.—Οι στίχοι είναι εδώ αριθμολογημένοι με την αντίστοιχία του αρχαίου κειμένου, όπως το έχει κανονίσει και εκδώσει στη Ζωγράφειο Βιβλιοθήκη ο Δημήτριος Ν. Βερναρδάκης.

—Τὰ χορικά και άλλα λυρικά μέρη της τραγωδίας, όπως είναι στιχογραφημένα στην έκδοση τούτη, τὰ έχει μελοποιήσει με τρόπους και ρυθμούς αρχαϊκούς ο μουσουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΨΑΧΟΣ

ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ—ΤΕΙΧΟΣΚΟΠΙΑ—ΧΟΡΟΥ ΠΑΡΟΔΟΣ

ΣΤΟ πρωινό φῶς τοῦ ἡλίου φαίνονται τὰ δίπλατα προπόλαια τοῦ παλατιοῦ τῆς Θήβας. Ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ προβαίνει ἡ ΙΟΚΑΣΤΗ, ἀκουμπώντας σὲ ραβδί, στὰ μαῦρα φορεμένη, καὶ μὲ κουρεμένη κόμη.

ΙΟΚ. ὦ ἐὼν πὺν λάμνεις τὸ δρόμο τῶν ἄστρον
τοῦρανοῦ, καὶ σὲ δίφρα χρυσοστόλιστα,
Ἦλιε, καθάλλα ἐσύ, κιλῆς τῆ φιλόγα
μὲ γλήγορες φοράδες, — ὦ, τί δύστηνη
στῆ Θήβα ἀχτίνα τίναξες, ἐκεῖνη
τῆ μέρα πὺν ἔφτασ' ἐδῶ ὁ Κάδμος, φεύγοντας
ἀπ' τὰχρογιάλια τῆς Φοινίκης! Τότε,
σὰν πῆρε αὐτὸς τὴν Ἀρμονία, τῆς Κύπριδας
τὴν κόρη, τὸν Πολύδωρο παιδί του
βλάστησε· κι ἀπὸ κεῖνον, λένε, ὁ Λάβδακος
γεννήθη, κι ἀπ' αὐτὸν ὁ Λαῖος. Κόρη
τοῦ Μενουκεία λογίμαι ἐγώ, κι ὁ Κρέοντας
μοῦ εἶν' ἀδερφὸς ἀπὸ μάννα, κ' Ἰοκάστη
μὲ κράζων — ἔτσι μ' ἔβγαλε ὁ πατέρας μου.
Κι ὁ Λαῖος πὺν μὲ πῆρε, ἄτεκνος ὄντας,
πὺν χρόνια μὲ εἶχε στὸ παλάτι ταίρι του,
πάει καὶ ρωτᾷ τὸ Φοῖβο, καὶ γυρεύει
κιόλα ἀγόρια παιδιὰ νὰ δῆ τὸ σπίτι μας.
Καὶ εἶπε ἐκεῖνος· «ὦ βασιλιὰ τῆς Θήβας
φοραδομάννας, νὰ μὴ σπείρης ὄργωμα
παιδιῶν, στοῦ θεοῦ τὸ πείσμα, γιατί ἂν κάμης
γίό, θὰ σὲ θανατώσῃ τὸ βλαστάρι σου,

10

20

καὶ ὄλο θὰ πλέψη τὸ σπῆτι σου στὸ αἷμα.»
 Μ' αὐτὸς, στὴ σάρκα δοσμένος καὶ πέφτοντας
 στὴ μέθη, παιδοσπόρισε μαζί μου,
 καὶ ὅταν τὸσπειρε, τὸνοιωσε τὰ μάρτημα
 καὶ τοῦ θεοῦ τὴν προφητεία,—τὸ βρέφος,
 στὸ λιβάδι τῆς Ἥρας καὶ στὸ ἀκρόβουνο
 τοῦ Κιθαιρώνα, στοὺς βοσκούς τὸ δίνει
 νὰ τὸ ρίξουν, τὸ βρέφος, ποὺ τὸ κάρφωσε
 μὲ σοῦβλες σιδερένιες ἀπ' τὶς φτέρνες,—
 κ' ἔτσι ἡ Ἑλλάδα τὸ φώναζε «Οἰδίποδα».
 Μὰ τὸθραν οἱ ἀπελάτες τοῦ Πολύβου,
 καὶ σπῆτι ἅμα τὸ πῆγαν, τὸ ἀπιθώσανε
 στὰ χέρια τῆς κυρᾶς τους. Καὶ τὴ γέννα
 τὴ δική μου, ἔβαλε αὐτὴ στὸ μαστό της
 καὶ ὁ ἄντρας της γιὰ λεχώνά τὴν πιστεύει.
 Καὶ μὲ ξανθὰ μάγουλα, ἐνῶ λεβέντωνε
 πιά ὁ γιός μου, ἢ μόνος τὸνοιωσε, ἢ ἀπ' ἄλλον
 τᾶκουσε, γιὰ νὰ μάθη ποιὸν τὸν κάμανε,
 τραβοῦσε πρὸς τοῦ Φοῖβου τὸ παλάτι,—
 καὶ ὁ ἄντρας μου ὁ Λαῖος, νὰ μάθη γυρεύοντας
 γιὰ τὸ ριγμένο ἀγόρι, ἂν πιά δὲ ζοῦσε.
 Καὶ οἱ δυό, συναπαντήσανε τὰ πόδια τους
 στὸ δρόμο τὸ σκισμένο τῆς Φωκίδας.
 Κι ὁ τροχολάτης τοῦ Λαίου τὸν πρόσταξε:
 «Μέριαζε, ξένε, μὲρὸς στοὺς βασιλιάδες!»
 Μὰ ἐκεῖνος πρόβαινε, ἄλαλος, περήφανος.
 Καὶ μὲ τὰ νύχια, νά, ποὺ τὰ πουλάρια
 τοῦ ἄλιζοβάφουν τῶν ποδιῶν τοὺς τένοντες.
 Ἔτσι,—μὰ τί νὰ λέγω ὅ,τι εἶν' ἀπόξω
 ἀπὸ τὶς σφυροές μου;—τὸν πατέρα του
 σκοτώνει ὁ γιός, καὶ παίρνοντας τὸ ἀμάξι,
 στὸν Πόλυβο τὸ δίνει ποὺ τὸν ἔθρεψε.
 Καὶ ὄντας τὴ χώρα δυνάστευε ἡ Σφίγγα
 μ' ἀρπάγματα καὶ πιά δὲν εἶταν ὁ ἄντρας μου,
 νύφη, ὁ ἀδερφός μου ὁ Κρέοντας κηρύχνη,
 ὅποιος βρῆ τῆς σοφῆς παρθένας τὸ αἰνίγμα,
 σ' αὐτὸν νὰ δώσῃ στεφάνι του ἐμένα.
 Καὶ τυχαίνει νὰ τὸθρη ὁ γιός μου ὁ Οἰδίποδας

30

40

50

τὸ αἶνιγμα τῆς Σφριγγός· γι' αὐτὸ στὴ χώρα
 τούτῃ γίνεται βασιλιάς, καὶ ἀντίμεμα
 τὰ σκῆπτρα παίρνει ἐδῶ τῆς πολιτείας·
 καὶ ἄγνωρος στεφανιώνεται ὁ ταλαίπωρος
 τῆ μάνα πού τὸν γέννησε, κι οὔτε ἤξερε
 κ' ἢ μάνα, πὼς πλαγιάζει μὲ τὸ γιό της.
 Καὶ τοῦ παιδιοῦ μου, ἀγόρια δυὸ τοῦ γέννησα,
 τὸν Ἑτεοκλῆ καὶ τὴν κοσμοακουσμένη
 ἀντρεία τοῦ Πολυνείκη, καὶ δυὸ κόρες, πού
 τὴ μιὰ ὁ πατέρας τὴν ἔβγαλε Ἰσιμίνη,
 κ' ἐγὼ τὴν πρώτη Ἀντιγόνη. Μὰ τόμαθε
 πὼς μητρικὸ στεφάνι εἶχε ἀγκαλιά του
 αὐτὸς πού ὅλα τὰ πάθη, ἔπαθε, ὁ Οἰδίποδας,
 καὶ τρομερὴ σφαγὴ στὰ ἴδια του μάτια
 βάζει, αἱματοσπαράζοντας τίς κόρες τους
 μ' ὀλόχρυσες καρφίτσες. Καὶ ἅμα ἰσκιώθη
 τὸ γένι τῶν παιδιῶ μου, τὸν πατέρα τους
 τὸν κρύψαν κλειδωμένο, γιὰ νὰ μείνῃ
 λησμονημένη ἡ σφουρὰ πού ἀλλοιώτικα
 σοφίσματα πολλὰ θὰ χρειαζόταν.
 Καὶ ζώντας μέσ' στὸ σπίτι, καὶ τὴ μοῖρα του
 κλαίγοντας, μὲ κατάρες ξορκισμένες
 τοὺς γιούς του καταριέται, νὰ μοιράσουνε
 τὸ σπίτι αὐτὸ μὲ σπαθιά τροχισμένα!
 Καὶ αὐτοί, σὲ φόβο πέφτοντας μὴ φέρουνε
 οἱ θεοὶ σὲ τέλος τίς εὐχές του, ἀντάμα
 σὰν ἔμεναν κ' οἱ δυό,—τὰ συμφωνήσανε
 κ' εἶπανέ, ὁ πιὸ μικρός, ὁ Πολυνείκης,
 νὰ λείψῃ πρῶτος ἀπ' τὴ χώρα θέλοντας,
 κι ὁ Ἑτεοκλῆς νὰ μείνῃ, καὶ τὰ σκῆπτρα
 νᾶξῃ τῆς γῆς, χρόνο μὲ χρόνο ἀλλάζοντας.
 Κι αὐτὸς πιὰ στὰ καμάρια καθισμένος
 τῆς ἀρχῆς, ἀπ' τὸ θρόνο δὲ σηκώνεται,
 μόνο ἀπ' τὴ χώρα τὸν ξενιτεμένο
 διώχνει, τὸν Πολυνείκη. Καὶ ὅταν ἔφτασε
 στὸ Ἄργος ἐτοῦτος, κ' ἔγινε τοῦ Ἀδράστου
 γαμπρός, πολλὲς ἀσπίδες συναθροίζοντας—
 Ἄργεῖτες— φέρνει ἐδῶ πέρα καὶ ἅμα ἦρθε

60

70

στό ἴδιο μπροστά τὸ κίστρο ἐδῶ τὸ ἐφτάπυλο,
 τὰ πατρογονικά σῆπτρα γυρεύει
 καὶ τὰ μερίδια του ἀπ' τῆ γῆς. Μὰ θέλοντας
 νὰ λύσω τὴν ἀμάχη ἐγώ, τὸ γιό μου
 νάρθη στο γιό μου ἀνέγγιχτος τὸν ἔπαισα,
 πρὶν κρούσουν τὰ κοντάρια. Καὶ πὸς θάρθη,
 μοῦ φέρνει μήνημα ὁ σταλμένος ἄνθρωπος.
 Μά, — ὦ Δία, ἐσὺ ποῦ θροναίεις στὰ φαράγγια
 τοῦρανοῦ τὰ λαμπρά, σῶσε μας, χάρισε
 ὁμόνοια στὰ παιδιά μου. Γιατί ἂν εἶσαι
 σοφός, δὲν πρέπει τὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο
 νὰ μένη αἰῶνια δύστιχος νάρήνης.

80

(Ξαναπαίρνει στὸ παλάτι.)

Φαίνεται ὁ Δάσκαλος τῆς Ἀντιγόνης [ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ] ἀνεβασμένος στὸ δῶμα
 ἐπάνω ἀπὸ τὰ προπύλαια, καὶ μιλώντας πρὸς τὰ μέσα.

ΠΑΙ. Ὡ βλαστάρι λαμπρὸ τοῦ πατέρα στο σπίτι,
 Ἀντιγόνη, ἀφοῦ σ' ἄφηκε ἡ μητέρα νάβγης
 ἀπὸ τοὺς παρθενῶνες, νάνεβῆς στο δῶμα
 τοῦ παλατιοῦ τὸ δίπλο — μὲ τὰ δικιά σου
 τὰ παρακάλια, — γιὰ νὰ ἴδῃς τὸ Ἀργεῖτικο
 στράτευμα, στάσου, — νὰ καλαγναντέψω πρῶτα
 τὸ δρόμο ὡς πέρα ἐγώ, μήπως κανένας
 ἀπ' τοὺς πολῖτες μᾶς ξεπρόβαλε στὴ στράτα,
 καὶ βγῆ κακὸ ψεγάδι γιὰ μένα τὸ δοῦλο,
 καὶ τὴ ρήγισσα ἐσέ. Μὰ ὅλα ὅσα καλοξέρω,
 θὰ σοῦ ξηγήσω, κι ὅσ' ἄκουσα ἀπ' τοὺς Ἀργεῖτες,
 σπονδὲς σὰν πῆγα φέρνοντας στὸν ἀδερφό σου
 ἐκεῖ πέρα ἀπὸ δῶ, κ' ἐδῶ πάλε ἀπὸ κείνον.

90

(Ἄφοῦ καλοκοιτάξῃ τὸ δρόμο.)

Κανένας ὅμως δὲ ζυγώνει στο παλάτι, —
 πέρα τὸ πόδι ἀπ' τὴν παλιὰ κέδρινη σκάλα,
 καὶ ἰδὲς τὸν κάμπο, καὶ πλάι στοῦ Ἰσμηνοῦ τὸ ρέμα
 καὶ στὴν πηγὴ τῆς Δίρκης, — τί στρατὸς οἱ ὄχτροί μας!

100

Φαίνεται ἡ ANTIΓONH, λίγο λίγο ἀνεβαίνοντας ἀπὸ μέσα.

ANT. Φέρνε τώρα, φέρνε τὸ γέρικο
 στὸ νέο χέρι, — βγάλε μου ἀπάνω

ἀπὸ τῆς σκάλης τοῦ ποδιοῦ τὸ βῆμα.

ΠΑΙ. Νά, πιάσ' το, κόρη μου.

(Ἡ Ἀντιγόνη ἀνεβαίνει στὸ δῶμα.)

Ἐνέθηκες σύγκαιρα

γιατὶ σαλεύει τὸ Πελασγικὸ τᾶσκέρι,
καὶ βάζουν χωριστὰ τοὺς λόχους στὴν ἀράδα.

ΑΝΤ. Ὦχ! Ἐκάτη κυρά μου,
τῆς Λητώσ θυγατέρα,

110

ΠΑΙ. Δὲν ἦρθε φτώχικὰ δῶ πέρα ὁ Πολυνείκης!—
μ' ἄτια πολλὰ, βροντώντας, μὲ χιλιάδες ὄπλα.

ΑΝΤ. Τάχα οἱ πόρτες, οἱ χαλκόμετοι
καταρράχτες τῶν πυλώνων,
νάνα ἀρμοσμένοι στὶς πέτρινες κόψες
τοῦ κάστρου τοῦ Ἀμφίονα;

ΠΑΙ. Ἐννοια σου! φόβο δὲν ἔχει ἀπὸ μέσα ἡ χώρα.
Μ' ἂν θῆς νὰ μάθης, πρόσεξε νὰ ἰδῆς τοὺς πρώτους.

ΑΝΤ. Ποιὸς νάνα ὁ ἀσπροφούντης
αὐτός, ποὺ μπροστὰ ἀπὸ τᾶσκέρι
προβαίνει κρατώντας ὀλόχαλκη
στὸ μπράτσο του ἀσπίδα;

120

ΠΑΙ. Στρατηγὸς κυρά μου.

ΑΝΤ. Ποιὸς εἶναι; ποιά ἡ γενιά του;

Μίλησε, γέρο, λέγε πῶς τὸν κραζοῦνε;

ΠΑΙ. Αὐτός, λογιέται Μυκηναῖος τὸ γένος, καὶ εἶναι
σὴγας στῆς Λέρνης τὰ νερά, ὁ Ἴππομέδοντας.

ΑΝΤ. Ἐ, ἔ,
τί κόρδωμα! τί φοβερός ποὺ φαντάζει,
παρόμοιος μὲ γίγαντα γέννα τοῦ βράχου,
γραμμένος Ἀστέροπος, (ἰ) ἄμοιαστος
μὲ τὸ ἐφήμερο γένος!

130

ΠΑΙ. Εἶδες κι αὐτὸν ποὺ περνᾷ τὸ νερὸ τῆς Δίρκης;

ΑΝΤ. Ἄλλη κι ἀλλοιώτικη ἡ ἀρματωσιά του!—
Καὶ ποιὸς εἶναι;

(ἰ) Ἐννοεῖ τὸν Ἄργο, τὸ πολυόμματο μυθικὸ παγῶνι, ποὺ εἶχε ζωγραφιστὸ ἐπάνω στὴν ἀσπίδα τοῦ ὁ Μυκηναῖος ἀρχηγός.

- ΠΑΙ. Γίως εἶναι τοῦ Οἰνέα, ὁ Τυδέας,
καὶ στὰ στήθη φορεῖ τὸν Αἰτωλὸ τὸν Ἄρη.
- ΑΝΤ. Τοῦτος, ἔ, γέρο; ποῦ πῆρε στεφάνι
τὴν ἀδερφή τῆς γυναίκας
τοῦ Πολυνεΐκη; (!)
Τί ἀλλόκοτα ὀπλισμένους! — σάμπως βάρβαρος.
- ΠΑΙ. Εἶναι ὄλοι ἀσπιδοτόμαροι, οἱ Αἰτωλοί, παιδί μου,
καὶ πρότοι-πρότοι στὸ σημάδι μὲ τὰκόντια. 140
- ΑΝΤ. Μὰ σύ, γέρο, ἔτσι τοῦτα, καλὰ πῶς τὰ ξέρεις;
- ΠΑΙ. Σὰν πῆγα τις σπονδὲς νὰ φέρω τοῦ ἀδερφοῦ σου,
εἶδα κ' ἔμαθα ἐγὼ τὰ ξόμπλια τῶν ἀσπίδων,
καὶ ἄμα τὰ βλέπω, ξέρω τοὺς ἀρματωμένους.
- ΑΝΤ. Κι αὐτὸς ποῖός, ποῦ διαβαίνει ἀπ' τὸ μνήμα τοῦ Ζήθου
ὁ κατάσγουρος, ὁ ἄγριος στὰ μάτια
νάντικρύσης λεβέντης,—
ἀρχηγός,— ἀφοῦ πλῆθος ὀλάραματο
τοῦ ἀκλουθᾶει τὰ πατήματα;
- ΠΑΙ. Εἶναι ὁ Παρθενοπαῖος ὁ γίως τῆς Ἄταλάντης. 150
- ΑΝΤ. Ἄμποτε, αὐτὸν καὶ τὴ μάννα του,
ἢ Ἄρτεμη ποῦ ροβολᾷει στὰ βοννά,
μὲ δοξάρια ἄς τοὺς λυώση κρουσμένους! —
ποῦ ἦρθε τὴ χώρα μου αὐτὸς νὰ κουρσένη.
- ΠΑΙ. Ἄμποτε, κόρη μου! — Γιατ' ἦρθαν μὲ τὸ δίκιο
καὶ φοβοῦμαι μὴν οἱ θεοὶ σωστὰ τὸ κρίνουν.
- ΑΝΤ. Καὶ ποῦ εἶν' αὐτὸς ποῦ μάννα
μὰ γέννησε, κ' ἐμένα,
στὴν πολύπονη μοῖρα;
Πές μου, καλέ μου γέρο, ποῦ εἶν' ὁ Πολυνεΐκης;
- ΠΑΙ. Ἐκεῖ σιμὰ στὸν τάφο τῶν ἑπτὰ παρθένων
τῆς Νιόβης, παραστέκει πλαί στὸν Ἄδραστο. 160
Βλέπεις;
- ΑΝΤ. Δὲ βλέπω καθαρά, μὰ κάπως βλέπω
τὴν εἰδὴ τῆς μορφῆς καὶ ἀπεικάζω τὰ στήθια.—
Ἄνεμόγοργο σύννεφο ἐγὼ, στὸν αἰθέρα

(!) Ὁ Ἄδραστος, γίως τοῦ Ταλαοῦ καὶ βασιλιάς τοῦ Ἄργους εἶχε παντρεύσει τὴ μά του κόρη, τὸ Δηϊπύλη, μὲ τὸν Τυδέα, καὶ τὴν ἄλλη, τὴν Ἀργεία, μὲ τὸν Πολυνεΐκη. Βλ. καὶ στίχους 411—433.

μὲ τὰ πόδια μου ἄς ἔπαιρνα δρόμο
πρὸς τὸμόγενο ἀδέρφι,—τὰ χέρια μου,
στάκριβά μου λαϊμὰ τοῦ διωγμένου τοῦ δύστιχου
ἀγκαλιὰ πὰ νὰ βάλω!—

Τί διωματάρης, γέρο, μὲ τὰ ὄπλα τὰ χρυσά του,
λάμποντας ἴδια τοῦ ἡλίου οἱ πρωϊνὲς σαίττες!

ΠΑΙ. Εἰρηνικὰ θάρθη, χαρὲς νὰ σὲ γιομίση,
στοῦ σπίτι ἐδῶ. 170

ΑΝΤ. Κι αὐτός, γέρο, ποιὸς εἶναι,
ποῦ ὀρθὸς σὲ ἀσπράλογο ἄρμα αὐτός του κυβερναίει;

ΠΑΙ. Ὁ μάντης ὁ Ἄμφιάριος εἶν' αὐτός, κυρά μου,
καὶ σφαγὰ πλάι του, αἰμόχαρη δροσιὰ τῆς γῆς.

ΑΝΤ. Ὁ Σελήνη, ὦ φέγγος χρυσόκυκλό μου,
τοῦ Ἥλιου θυγατέρα τοῦ λαμπροφόρου,
τί ἄτρομα, καὶ φρόνιμα, στοὺς τρελοὺς μέσα,
τᾶτια κεντρίζει!

Καὶ ποῦ εἶν' αὐτός, ποῦ ἄγρια τὸν τόπο ἐδῶ μᾶς βρῖζει, 180
ὁ Καπανέας;

ΠΑΙ. Νά τος! τὰ εὐζολοπάτητα
σημαδεύει τῶν πύργων,

πάνου καὶ κάτου τὰ καστρότοια μετρώντας.

ΑΝΤ. Ὁ, Νέμεση, ὦ τοῦ Δία βροντὲς βαρὺβροντες,
καὶ φλογόκαυτο φῶς ἐσὺ τοῦ κερανοῦ,
σὺ κοιμίζεις τὰπάνθρωπο κόμπωμα!—

Εἶν' αὐτός, ποῦ σκλάβες, λείει τις Θηβαίης

θὰ πάρη μὲ τάρματα, καὶ στή Μυκίνα,

καὶ στή Λερναία Τρίαινα, θὰ τις χαρίση

δοῦλες, ἀπ' τοῦ Ποσειδῶνα τὴν Ἄμμυμόνη⁽¹⁾

νερὸ νὰ φέρνουν!

Τέτοια, μὴ σώσω, μὴ σώσω, κυρά μου

190

Ἄρτεμη ἐσὺ, χρυσοπλέξουδε κλώνε τοῦ Δία,

σκλαβιά νὰ βαστάξω!

ΠΑΙ. Ἐμπα μέσα, παιδί μου, καὶ μέσ' στὰ δωμάτια

(1) Ἡ Ἄμμυμόνη, μὰ καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὴς πενήντα κόρες τοῦ Δαναοῦ. Γιά χάρη καὶ γι' ἀγάπη τῆς Ὁ Ποσειδῶνας, χετυπώντας μὲ τὴν τρίαινα τὸ χῶμα στὸν ἄνδρo κάμπο τῆς Λέρνης, κοντὰ στοῦ Ἄργος, ἔκαμε νάναβρῶση τὸ νερὸ τῆς πηγῆς ποῦ ἔλαβε τὸ ὄνομα Λερναία πηγὴ καὶ Ἄμμυμόνιος ποταμός.

νὰ μείνης τὰ παρθενικά σου, ἀφοῦ ὁ καιμὸς σου
 γένηκε πιά, καὶ τὰ εἶδες αὐτὰ ποῦ ζητοῦσες.
 Γιατὶ ἐδῶ, σὺν ἀπλώθῃ τοῦ πολέμου ἢ ἀντάρα, —
 νά! στὸ παλάτι πλῆθος ἔρχονται γυναῖκες.
 Κ' εἶναι τὸ θηλυκὸ κακόγλωσσο τὸ γένος,
 καὶ μικρὴ νὰ τοὺς δόσης ἀφορμὴ γιὰ λόγια,
 σωρὸ θὰ ποῦνε· κ' εἶναι κάπως καὶ χαρά τους, 200
 σωστὸ νὰ μὴ λὲν τίποτα ἢ μιὰ γιὰ τὴν ἄλλη.

(Κατεβαίνει μὲ τὴν Ἀντιγόνη μέσα στὸ σπίτι.)

* Ἐρχεται ἀπὸ δεξιὰ ὁ ΧΟΡΟΣ, παρθένας ἀπὸ τὴ Φοινίκη, κάπως ξενικά καὶ
 ποικιλόχρωμα ντυμένες.

(Στροφή α')

ΧΟΡ. Τὸ γιὰ τὴς Τύρος ἀφῆκα κ' ἔφραγα,
 κορφολόγημα ἐκλεχτὸ — γιὰ τὸ Λοξία —
 τοῦ νησιοῦ τῆς Φοινίκης (!),
 μὲ κουπιὰ περνώντας τὸν Ἴόνιο Πόντο,
 στοῦ Φοῖβου τὰ μέγαρα νὰ μείνω σιλάβα,
 κάτω ἀπ' τὴς χιονόλευκες πλαγιὰς τοῦ Παρνασσοῦ,
 ὅταν ἀπὸ τοὺς περίγυαλους
 πολυκάραπιστους κάμπους 210

τῆς Σικελίας,
 διὰβηκεν ὁ Ζέφυρος πέρα, καθάλλα
 στὶς πνοὲς τὴς ἀέρινης,
 ποῦ εἶναι τὸ τερπνότερο κελιάδιμα στὰ οὐράνια

(Ἀντιστροφή α')

τοῦ δικοῦ μας τόπου, — ποῦ μᾶς διαλέξανε
 τὴς πρῶτες στὰ κάλλι, γιὰ τὸ Λοξία.
 — Καὶ στὴ γῆ τῶν Καδμείων
 εἴμαστε δῶ πέρα σταλμένες τώρα
 στοῦ Λαίου τοὺς πύργους, ποῦ συγγενεὺν
 μὲ τὰ πολυφήμισα τοῦ Ἀγήνορα παιδιὰ.
 Καὶ στὸ Φοῖβο σὺν τὰγάματα 220
 τὰ χρυσόφτιαστα ἐγώ· μαι
 τάμα, δουλεύτρα

(!) Στὸ νησάκι αὐτὸ ἀπάνω εἶχανε χτίσει οἱ Φοῖνικες τὴν Τύρο.

καὶ νὰ λούσω ἀπόμεινε στῆς Κασταλίας
τὸ νερὸ ἐγὼ τὴν κόμη μου,
στόλισμα παρθενικὸ τοῦ Φοῖβου τῆ λατρεία.

(Μεσοδόξ)

- ὦ βράχε' ποὺ λάμπεις φέγγος δικόρουφρο (¹)
πυρὸς στοὺς γκρεμούς σου μὲ τὶς βακχεῖες
τοῦ Διονύσου
καὶ σύ, ὦ κλῆμα, ποὺ μονοήμερα
στᾶξεις κρασί, βγάζοντας μὲ σταφυλιάνθια 230
τὸ τσαμπὶ τὸ πολύνκαρπο
καὶ ὦ σπηλιὰς ὑπέρθους τοῦ δράκοντα, (²)
καὶ τῶν θεῶν ὦ ξέγναντες βουνοκορφές,
καὶ ὄρος χιονοσιέπαστο ἱερό μου ἐσύ,—
γυροφέρνοντας ἐκεῖ, τοῦ θεοῦ τὸ χέρι
τάθνατον ἄμποτες ἐγὼ νὰ ζήσω
δίχως τρομάρες,
σιμὰ στὰ μεσόφαλα τοῦ Φοῖβου τὰ φαράγγια, (³)
σὰν ξεκόψω ἀπ' τὴ Δίρκη!

(Στροφὴ β')

- Μὰ ἦρθε ὁ ἄρης μανιωμένος
μπρὸς μου στὸ τοιχοκαστρο, 240
κ' αἷμα φονικὸ μοῦ ἀνάφτει
γύρω ἐδῶ, — ποὺ νὰ μὴ σώση!
Στοῦ δικοῦ τὸν πόνο σύντροφος,
σύντροφος κι ἔν κακοπάθῃ
ἢ ἐφταπύργωτῃ ἐδῶ χώρα,
θᾶναι ἢ γῆ μου ἢ Φοίνισσα. — Ἄχ!
Τῆς Ἰῶς, μάννας μὲ κέρατα,
ἴδιο εἶν' αἷμα καὶ ἴδια τέκνα,
ποὺ τὸν πόνο τους πονῶ.

(¹) Ἐννοεῖ τὸν Παρνασσὸ μὲ τὶς δυὸ κορυφές, τὴ μιὰ ἱερὴ στὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὴν ἄλλη στὸ Διόνυσσο.

(²) Ἐννοεῖ τὸν Πύθωνα, ποὺ εἶχε σκοτώσει ὁ Ἀπόλλωνας.

(³) <Ὁμφαλός>, δηλαδὴ κέντρο τῆς γῆς, πιστεύανε οἱ ἀρχαῖοι πὺς εἶταν οἱ Δελφοί.

(³ Αντιστροφή β')

— Καὶ πυκνὸ στήν πόλιν γύρω
λάμπει ἀσπιδοσύννεφο,
μάχης φονικῆς σημάδι,
ποῦ νωρὶς θὰ νοιώσῃ ὁ Ἄρης
πὼς στοὺς γιούς τοῦ Οἰδίποδα
σφαγὴ φέρνει, — ἀπὸ Κατάρεις! —
ὦ Ἄργος Πελασόγ, τρομάζω
τὴν παληκαριά σου — ἄχ!
καὶ τοῦ θεοῦ τὴν κρίση! — τί ἄδικα
τάγματα δὲν ἄδραξε ὅποιος
τὴν πατριδα λαχταρᾷ.

260

ΠΡΩΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

³ Ἔρχεται ἀπ' ἀριστερὰ ὁ ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ, βαριά ὀπλισμένος.

ΠΟΛ. Εὐκόλα τῶν θυροκρατῶν τὰ μάνταλα
μὲ δέχτηκαν νὰ μπῶ στὸ κάστρο μέσα.
Καὶ φόβος μὴν πιάνοντάς με στὰ δίχτυα τους
μὲ ἀμάτωτο κορμὶ δὲ μ' ἀπολήσουν!
Γιὰ τοῦτο, ἄς ρίξω τὴ ματιά μου ὀλόγυρα
κεῖθε κ' ἐδῶ, μὴν εἶναι κανεὶς δόλος...
Καί, ὀπλίζοντας μὲ τὸ σπαθὶ τὸ χέρι μου,
τὴν τόλμη τοῦ ἔμαντοῦ μου θὰ στεριώσω.

(Γυμνώνει τὸ σπαθί.)

³ Εἶ, ποιός εἶναι; — Ἄ! ὡς καὶ τοὺς χτύπους σκιαζόμαστε;
Φοβερὰ φαίνονται ὅλα στοὺς γενναίους,
στ' ἐχτρικὸ χῶμα τὸ πόδι σὰ φέρνοννε.
Στὴ μητέρα ἔχω πίστη, καὶ δὲν ἔχω
πάλι, ποῦ ἐδῶ μὲ εἰρήνη μ' ἔπεισε νὰ μπῶ.

270

(Φτάνοντας μπρὸς στὸ παλάτι, ξεθαρρεῖει.)

Μὰ νὰ καὶ τὸ ἄσυλο εἶναι σιμὰ καὶ οἱ σκάρεις
τῶν βωμῶν κ' ἔρμα δὲν εἶναι τὰ μέγαρα.
Στὸ σκοτεινὸ του ντύμα ἄς ξαναβάλω
τὸ σπαθί, κι ἄς ρωτήσω τ' εἶν' αὐτὲς ἐδῶ; —

(Βάζει στὴ θήκη τὸ σπαθί.)

³ Ἀπὸ ποιὸν τόπο, πέστε μου, γυναίκες

- ξένες, σὲ σπίατα ἑλληνικά μου ἀράξατε ;
 ΧΟΡ. Φοίνισσα εἶναι πού μ' ἔθρεψε πατρίδα, 280
 καὶ τοῦ πολέμου, οἱ γιοὶ ἀπ' τοὺς γιούς τοῦ Ἀγήνορα,
 λάφυρο ἐδῶ μὲ στείλανε τοῦ Φοίβου.
 Καί, ὡς νὰ μᾶς στείλῃ ὁ ἀφέντης γιὸς τοῦ Οἰδίποδα
 στοῦ Λοξία τοὺς βωμούς καὶ τὰ μαντεία,
 ζώσαν οἱ Ἀργεῖτες τὸ κάστρο μὲ στράτευμα. —
 Πές μου τώρα καὶ σύ, ποιὸς εἶσαι καὶ ἦρθες
 μέσα στῆς Θήβας τὸ ἐφτάστομο πύργωμα ;
 ΠΟΛ. Πατέρας μου εἶν' ὁ Οἰδίποδας, γιὸς τοῦ Λαίου,
 μὲ γέννησε ἡ Ἰοκάστη, τοῦ Μενουκεία ἡ κόρη,
 καὶ ὁ λαὸς τῆς Θήβας μὲ φωνάζει Πολυνείκη. 290
 ΧΟΡ. Ὡ γενιὰ κ' αἶμα τῶν παιδιῶν τοῦ Ἀγήνορα,
 πού βασιλιάδες μου εἶναι, κ' ἐδῶ μ' ἔστειλαν !
 Πέφτω γονατιστὴ καὶ προσπανῶ σε,

(Γονατίζουν ὅλες.)

βασιλιά μου, σέβοντας τὸ νόμο τῆς πατρίδας μου.
 Ἦρθες, τέλος πάντων, ἦρθες στὴν πατριὰ σου χώρα ! —

(Σηκώνονται.)

Ὡ, ἔ! ὦ, ἔ!

Τρέξε, κυρά μου, πρόλαβε πρόωτη,
 τέντα τὶς θύρες νάνοιξῃς.
 Τί στέκεις καὶ δὲ βγαίνεις ἔξω ἀπὸ τὰν ὄγνη,
 στὴν ἀγκυλιὰ νὰ πιάσῃς τὸ παιδί σου ;

300

Ἡ ΙΟΚΑΣΤΗ προβαίνει ἀπὸ τὸ παλάτι.

- ΙΟΚ. Γιατὶ κοπέλλες μου ἄκουσα
 τὴ Φοίνισσα φωνή,
 τρεμάμεν' ἀπ' τὰ τρίποδα γεράματα
 σέρνω τὰ πόδια μου ἔξω.

(Βλέποντας ἄξαφνα τὸν Πολυνείκη),

Ὡ, γιέ μου ! — τὴ μορφὴ σου ἀγνάντευσα
 στὰ χίλια χρόνια, τέλος.
 Ρίξε τὰ χέρια ὀλόγυρα
 στὸν κόρφο τῆς μητέρας
 ρίξε, στὰ μάγουλα καὶ στὸ ἄτριχο
 πῆς κεφαλῆς μου ἀλάνη,

τὰ δόλομαυρα τῆς κόμης σου πλοκάμια
 νὰ ἰσκιώσης τὸ λαϊμό μου.

310

ὦχ! ὦχ! πῶς ἔδωκε πιά νὰ φανῆς
 ἀνόλπιστα, ἀναπάντεχα,
 στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάννας!
 Τί νὰ σὲ πῶ; — Μὲ κάθε τρόπο,
 καὶ μ' ἔργα καὶ μὲ λόγια,
 πολύμορφη τὴν ἡδονὴ
 δῶθε κεῖθε περιγορεύοντας, —
 πῶς τὴν ἄλλοτινὴ χαρὰ
 καὶ τώρα νὰπολάψω;

ὦ, γιέ μου! ἔρμο παράτησες
 τὸ πατρικὸ σπίτι, διωγμένος
 ἀπὸ συναίματο ἄδικο στὴν ἔξορία, —
 τί ποθητὸς στοὺς φίλους σου,
 τί ποθητὸς στὴ Θήβα!

320

Καὶ ὄλο κουρεύω τὴ λευκὴ μου κόμη,
 πάντα θρηνώντας τὸ χαμὸ σου ἐγώ,
 ἄντυχη, δίχως τὰ λευκά μου πέπλα, —
 παιδί μου, — κι ὄλοσκότεινα
 τὰ κακόμαυρα τοῦτα
 συναλλάξω κουρέλια μου.

Κι ὁ γέρος ὁ ἀόμματος μέσα, —
 γιὰ μέ, πού μὲ ξεξέψαν ἀπ' τὸ σπίτι,
 τόμοφτέρουγο ἀμάξι του, ἔχοντας
 καημὸ πολυδάκρυτο πάντα, —
 χύμιξε στὸ σπαθὶ

330

νὰ σφραγιῇ μὲ τὸ χέρι του,
 καὶ στὴν κρεμάλα ἀπάνω ἀπ' τὴ σκεπή, —
 κατάρες στὰ παιδιὰ του βόγγοντας
 κι ὄλο ὦχ! ρεκάζοντας καὶ κλαίγοντας
 κρύβεται στὸ σκοτάδι.

Ἄμ' ἐσύ, γιέ μου,
 καὶ γάμο δὰ πὸς ταίριαξες ἀκούω,
 τὴν τεκνοφόραν ἡδονὴ
 σὲ ξένο σπίτι νάχης,
 καὶ ξένα γονικά νὰ κανακεύης, —
 ἀλησμόνητα αὐτὰ στὴ μάννα

340

καὶ στὸ παλαιὸ τὸ γένος τοῦ Λαίου, —
ξενόφερτη ζημιὰ ἀπ' τὸ γάμο!

Κ' ἐγὼ γὰρ σένα, οὔτε φῶς ἀναψα
νὰ φέξω, ὅπως ταιριάζει στὴ χαρὰ
καὶ πρέπει στὴν καλόμοιρη τὴ μάννα
καὶ ἄχαρος συμπεθέρισε

350

δίγως νυφόλουτρα ὁ Ἴσμηνός
καὶ ἀψαλτο ἀπόμεινε στὴ Θήβα
τὸ δέξιμο τῆς νύφης.

ὦ, ποῦ νὰ ρέψη! — εἶτε σίδηρο,
εἶτε διχόνοια, εἶτε ὁ κύρης σου αἴτιος,
εἶτε στὸ σπῆτι τοῦ Οἰδίποδα
κατακόνεισε ὁ δαίμονας

γιατὶ σὲ μένα ξέσπασε ὅλη ἡ συμφορὰ!

ΧΟΡ. Φοβερὸ στὴ γυναῖκα τῆς γέννας οἱ πόνοι,
μὰ φιλότεκνη πάντα ἡ ψυχὴ τῆς γυναίκας.

ΠΟΛ. Μητέρα, καλοστόχαστος καὶ ἀστόχαστος
ἦρθα δῶ μέσα στοὺς ὄχτρούς μ' ἀνάγκη
τὴν πατρίδα ὅλοι νάγαποῦν καὶ ἀλλοιώτικα
νὰ πῆ κανεῖς, — τὰρέσουνε τὰ λόγια,
μὰ ἐκεῖ τὸ νοῦ του ἔχει. Καὶ τόσο μ' ἔπιασε
φόβος καὶ τρόμος μὴν κανένας δόλος
μὲ θανατώσῃ ἀπ' τὸν ἀντάδερφό μου, ποῦ
μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι, καὶ τὰ μάτια
κύκλο γυρνώντας, ἀπ' τὴν πόλιν πέρασα.

360

Κ' ἕνα μὲ ἠσύχαζε, — οἱ ὄρκοι καὶ ἡ δική σου
ἡ ἐγγύηση ποῦ μ' ἔφερε στὰ πατριὰ
τὰ κάστρα. Καὶ πολὺδακρος, νὰ με, ἦρθα —
ποῦ εἶχα τόσον καιρό! — νὰ ἰδῶ τὰ μέγαρα,
καὶ τοὺς βωμοὺς τῶν θεῶν, καὶ τίς παλαιότερες
ἴσπου εἶχα γυμνασθεῖ, καὶ τὸ Λιρκαῖο νερό, —
ποῦ ἄδικα μακριὰ κνηνημένος

370

σὲ ξένη χώρα ζῶ, κ' αἶμα τὰ μάτια μου
δακρῶζουν. — Μὰ καημὸ στὸν καημὸ νάχῃς,
μὲ κοιμμένα μαλλιά, μὲ πέπλα δόλομανρα,
πάλι σὲ βλέπω — ὦϊμέ! — γιὰ τὰ δεινὰ μου!
Τί φοβερό, μητέρα, ἡ ἔχτρα στοὺς δικούς
καὶ φίλους, καὶ τί δύσκολα εἰρηνεύει! —

- Μὰ τί μοῦ κάνει σὸ σπίτι ὁ γεροπατέρας,
βλέποντας τὸ σκοτάδι; Καὶ τί οἱ δυὸ ἀδερφές μου; 380
Κλαῖνε οἱ καημένες, βέβαια, γιὰ τὸ διώξιμό μου;
- ΙΟΚ. Τοῦ Οἰδίποδα τὸ γένος κάποιος θεὸς ρημάζει.
Γιατὶ ἔτσι τὸ ἄρχισε ἄνομα ἐγὼ νὰ γεννήσω,
καὶ τὸν πατέρα σου ἄσκημα νὰ πάρω ταίρι,
καὶ νὰ βλαστήσω ἐσένα. Ἄς εἶναι! Ὑπομονὴ
πρέπει, σ' ὅτι εἶναι ἀπ' τοὺς θεοὺς. Καὶ νὰ ρωτήσω
τὰ ὅσα ποθῶ, διατάξω, μήπως τῆ δικῆ σου
καρδιά πληγώσω· μὰ μὲ σέρνει ἡ ἀποθνήσκ.
- ΠΟΛ. Μά, ρώτα με ὅλα· μὴν ἀφήσης τίποτα.
"Ὅ,τι ποθεῖς, μητέρα, αὐτὸ κ' ἐμέν' ἀρέσει.
- ΙΟΚ. Νὰ ἀπ' ὅσα ἤθελα νᾶξερα, πές μου τὸ πρῶτο: — 390
Τί, νὰ διωχτῆς σὰ ξένα; — εἶναι κακὸ μεγάλο;
- ΠΟΛ. Φρηγτό· ἄλλο νὰ τὸ λές, κι ἄλλο εἶναι νὰ τὸ πάθης.
- ΙΟΚ. Μὰ πῶς; γιὰ τὸν ἐξόριστο, ποιά ἡ δυσκολία;
- ΠΟΛ. Μιά, ἡ πιὸ μεγάλη, — θάρρος νὰ μιλήθ, δὲν ἔχει.
- ΙΟΚ. Σκλάβο τὸν εἶπες, — νὰ μὴ λέγῃ ὅ,τι φρονεῖ.
- ΠΟΛ. Καὶ τῶν ἀρχόντων νὰ ὑπομένῃ τις μοῖρες.
- ΙΟΚ. Κι αὐτὸ κακὸ, μὲ τοὺς κοντοὺς νὰ συγκουτιαινῇ.
- ΠΟΛ. Μὰ γιὰ τὸ κέρδος καὶ τὰνάποδα ἄς δουλεύῃ!
- ΙΟΚ. Καὶ τρέφουν, καθὼς λέν, οἱ ἐλπίδες τοὺς διωγμένους.
- ΠΟΛ. Μὲ καλὸ μάτι τοὺς θεωροῦν, ὅμως ἀργοῦνε. 400
- ΙΟΚ. Μὰ δὲν τις δείχνει οὔτε ὁ καιρὸς πῶς εἶναι κούφιος;
- ΠΟΛ. Ἀργώντας, βρίζουν κάποια γλύκα καὶ στὶς πύρες.
- ΙΟΚ. Καὶ πῶς περνοῦσες, πρὶν νὰ βρῆς βιὸς μὲ τὸ γάμο;
- ΠΟΛ. Πότε εἶχα γιὰ μιὰ μέρα, κ' ἔπειτα, — ἄς μὴν εἶχα!
- ΙΟΚ. Μὰ οἱ πατρικοί, φίλοι, γνωστοί, δὲ σὲ βοηθοῦσαν;
- ΠΟΛ. Σὺ νᾶχης! — εἶδὲ σὸ φτωχό, τίποτα οἱ φίλοι!
- ΙΟΚ. Μὰ δὲ σ' ἀνέβοζε ἀψηλὰ ἡ καλὴ γενιά;
- ΠΟΛ. Κακὸ, νᾶσαι φτωχός! Δὲ μ' ἔθρεφε τὸ γένος.
- ΙΟΚ. Γλυκίτατο ἡ πατρίδα, ὡς φαίνεται, σὸν κόσμο!
- ΠΟΛ. Μὲ λόγια, οὔτε μπορεῖς νὰ πῆς πόσο γλυκό'ναι. 410
- ΙΟΚ. Καὶ πῶς πῆγες σ' Ἄργος; πῶς σοῦ ἤρθε τέτοια ἰδέα;
- ΠΟΛ. Κάποιο χρησμὸ σὸν Ἄδραστο ἔδωκε ὁ Λοξίας.
- ΙΟΚ. Ποιόν; τ' εἶν' αὐτὸ ποὺ μοῦ εἶπες; Δὲν μπορῶ νὰ νοιάσω·
- ΠΟΛ. Μὲ κάπερο καὶ λιοντάρι τις κόρες νὰ ζῆνῃ.
- ΙΟΚ. Καὶ οὐ σὲ ὀνόματα θεριῶν, τ' ἤθελες, γιέ μου!

- ΠΟΛ. Δὲν ξέρω· γιὰ τὴν τύχη μου ἔτσι ὁ θεὸς μὲ εἶπε.
 ΙΟΚ. Σοφὸς εἶν' ὁ θεὸς· καὶ τὴ νύφη πῶς τὴν πήρες;
 ΠΟΛ. Νύχτα εἶταν, καὶ στοῦ Ἄδραστοῦ ἔφρασα τὸ κατώφλι.
 ΙΟΚ. Ζητώντας στέγη, σὰν ἐξόριστος ὁδίτης;
 ΠΟΛ. Ναί· κ' ὕστερα ἦρθε πάλι ἄλλος διωγμένος. 420
 ΙΟΚ. Ποιὸς εἶτανε; ἀφοῦ δύστιχος θάταν καὶ τοῦτος.
 ΠΟΛ. Ὁ Τυδέας, ποὺ εἶχε, λένε τὸν Οἰνέα πατέρα.
 ΙΟΚ. Μὰ ὁ Ἄδραστος μὲ θεοῖα πῶς σὰς ἀπέκασε;
 ΠΟΛ. Γιατ' ἦρθαμε στὰ χέρια οἱ δύο μας γιὰ ἓνα στρώμα.
 ΙΟΚ. Κ' ἔτσι ἐνοιωσε τοῦ Τάλαοῦ ὁ γιὸς τὸ χρησμό;
 ΠΟΛ. Κ' ἔδωκε τίς δύο κόρες του σ' ἐμᾶς τοὺς δύο.
 ΙΟΚ. Καὶ ἡ μοῖρα σου καλὴ ἔταν, ἢ κακὴ στοῦ γάμο;
 ΠΟΛ. Παράπονο δὲν ἔχω μὲ τὸ γάμο ὡς τώρα.
 ΙΟΚ. Καὶ πῶς στρατὸ κατάρφες ἔδω νὰ φέρης;
 ΠΟΛ. Στοὺς δύο γαμπρούς του μ' ὄρκο τῶταξε ὁ Ἄδραστος, 430
 στὸν Τυδέα καὶ σ' ἐμένα, ὡς πεθερός μου,
 νὰ φέρῃ στὴν πατρίδα πίσω καὶ τοὺς δύο, —
 καὶ πρώτα ἐμένα. Κ' ἦρθαν ἐδῶ πλήθος,
 τῶν Δαναῶν καὶ Μυκηναίων κορυφές,
 χάρη πικρὴ, μ' ἀναγκαστὴ γιὰ μένα,
 κάνοντας· γιατί ἐνάντια στὴν πατρίδα μου
 φέρνω στρατὸ. Μά, στοὺς θεοὺς κάνω ὄρκο,
 θέλανε αὐτοὶ καὶ ἐγὼ ἄθελά μου σήκωσα
 τάρματα ἐνάντια στοὺς ἀγαπημένους.
 Μὰ ἐσὲ ταιριάζει νὰ εἰρηνέψῃς, μάννα μου,
 τὴ μάχη, τοὺς συναίματους δικούς σου
 φιλιώνοντας, νὰ βγάλῃς ἀπ' τὰ βιάσινα
 κ' ἐμέ, κ' ἐσένα, καὶ ὅλη μας τὴν χώρα. 440
 Τὸ λέει καὶ τὸ τραγοῦδι, μ' ἄς τὸ εἰπῶ κ' ἐγώ·
 πολύτιμο στὸν ἄνθρωπο τὸ χρῆμα,
 καὶ δύναμη ἔχει φοβερὴ στὰνθρώπινα.
 Γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ ἔρθε ἐδῶ, χιλιάδες σέρνοντας.
 λόγγες· γιατί κι ὁ λαμπρογεννημένος
 ἄνθρωπος εἶναι τίποτα, ἅμα εἶναι φτωχός.
 ΧΟΡ. Καὶ νὰ κι ὁ Ἐτεοκλῆς νὰ τος, γι' ἀγάπες φτάνει. —
 Ἔ, μητέρα Ἰοκάστη, ἔργο δικό σου, λόγια
 τέτοια νὰ πῆς, ποὺ νὰ φιλιώσῃς τὰ παιδιὰ σου.

Ἔρχεται ὁ ΕΤΕΟΚΛΗΣ ἀπὸ δεξιᾶ.

ΕΤΕ. Νά με, μητέρα καὶ ἦρθα, ἐσένα κάνοντας
τὴ χάρι. Τί μπορεῖ νά γίνῃ; Κάποιος 450
νά πῆ ἄς ἀρχίσῃ. Γιατί ἐκεῖ πού ἀράδιαζα
λόγους ζυγούς στὴν περίτοιχη πόλι,
σταμάτησα, γιὰ νάκούσω τὴ δίκια σου
κρίσι, πού πείθοντάς με νάρθη τοῦτος
ἀπείραχτος, σὸ κάστρο ἐδῶ τὸν ἔμπασες.

(Λέγει καὶ οὔτε γυρίζει νά δῆ τὸν ἀδερφό του.)

ΙΟΚ. Στάσου! — ὅποιος βιάζεται δὲν ἔχει καὶ τὸ δίκιο,
μὰ ὁ ἀργὸς ὁ λόγος τὸ σοφὸ πολὺ ὠφελεῖ.
Γλύκανε τὸ ἀσκομάχημα καὶ τᾶγρια μάτια, —
καὶ δὲ θωρεῖς τὴν κοφολαίμα τῆς Γοργῶς
τὴν κεφαλή, — τᾶδέροφι σου θωρεῖς φερμένο. — 460
Καὶ σύ, στρέψε τὴν ὄψη στὸν ἀντάδερφο
Πολυνεῖκη· σὰν τὸν κοιτᾷς στὰ μάτια, κἄλλιο
κ' ἐσὺ μιλάς, καὶ ἀκούς ὅτι σοῦ λέγει αὐτός.
Καὶ κάτι θέλω σοφὸ νά σᾶς συμβουλέψω: —
"Ἄμα φίλος, μὲ φίλο του ἀνταμώνοντας
πού τοῦ ἔχει θυμωμένα, ἐρθῆ μάτια μὲ μάτια,
γι αὐτὰ πού ἦρθε, γι' αὐτὰ μονάχα ἄς νοιάζεται,
καὶ τίποτ' ἀπ' τὴν πρὶν τοὺς ἔχτρα ἄς μὴ θυμάται.
Δικός σου ὁ λόγος πρῶτα, Πολυνεῖκη μου,
πού ἀσκέρι Δαναῶν ἐσὺ ἦρθες ὀδηγώντας,
ἀδικημένος, καθὼς λές' κι ἀπ' τοὺς θεοὺς 470
κάποιος, κριτῆς καὶ φιλιότης στὴν ἔχτρα ἄς γίνῃ.

ΠΟΛ. Ἄπλως ὁ λόγος εἶναι τῆς ἀλήθειας,
καὶ ἔομπλιστὰ ξηγήματα δὲ χρειάζεται
τὸ δίκιο. Μοναχὸ μιλάει. Μὰ ὁ λόγος
ὁ ἄδικος, μέσα του ἄρρωστος, θέλει σοφὰ
βοτάνια — Γιὰ τὸ πατρικὸ μας σπίτι,
ἐγὼ τὸ πρόβλεψα ἔτσι θέλοντας, κ' ἐγὼ
κι αὐτὸς νά φύγουμε ἀπὸ τὴν κατάρα,
πού ὁ Οἰδίποδας ξεστόμισε τότε γιὰ μᾶς,
πρόθυμα ἐγὼ ἴφρυγα ἀπ' τὴ χώρα τούτη,
ἀφήνοντάς τον τῆς πατρίδας βασιλιὰ 480
γιὰ ἓνα τοῦ χρόνου γύρισμα, καὶ πάλι
μὲ τὴ σειρά μου ἐγὼ νά κυβερνῶ, —

γιά νά μὴν πέσω σ' ἔχτρα καὶ σὲ φτόνο
 μ' αὐτόν, καὶ κάμω ἢ πάθω τίποτα κακό,—
 πρῶτα πολὺ συγνό. Κι αὐτός, σὲ τοῦτα
 σύφωτος καὶ δεμένος μ' ὄρχο στοὺς θεούς,
 ἀπ' ὅσα ἔταξε τίποτα δὲν κάνει,
 μὰ ἔχει τὸ θρόνο μόνος, κι ἀπ' τὰ χτήματα
 τὸ μέρος μου. Καὶ τώρα, ἔτοιμος εἶμαι,
 σὺν πάρῳ τὸ δικό μου,— καὶ τὸ στράτευμα
 μακριὰ ἀπὸ δῶ νὰ στεῖλω, καὶ νὰ μείνω
 στὸ σπίτι μου τὸ μερδικό μου παίρνοντας,
 κι ἄλλον τόσον καιρὸ νάρησω ἐτοῦτον
 πάλι ξανά, καὶ μῆτε τὴν πατρίδα μου
 νὰ κουρσέψω, μηδὲ νὰ κουβαλήσω
 στοὺς πύργους σκαλοπάτια μ' ἀνεμόσκαλες,—
 πού, σὰ δὲ βρῶ τὸ δῶο, θὰ κοιτάζω
 νὰ τὰ κάμω. Καὶ μάρτυρες τοὺς θεοὺς καλῶ
 σ' αὐτό — πὸς πάντα πρῶτοντας τὸ δικίο,
 ἄδικα ἀπ' τὴν πατρίδα διώγονται, ἄνομα!—
 Τοῦτα, μητέρα, ἀπλά, τὰ εἶπα ὅπως εἶναι,
 κι ὄχι σωρὸ κουβάρι λόγια, καί, θαρρῶ,
 καὶ στοὺς σοφοὺς καὶ στοὺς ἀσόφους δίκια.

49.)

XOP. Κ' ἐμένα, ἂν καὶ δὲν εἶμαστέ σὲ χώρα Ἑλλήνων
 ἀναθρεμμένες, συνετὰ μιλῆς νομιζῶ.

500

ETE. Γιὰ ὅλους τὸ ἴδιο καλὸ καὶ σοφὸ ἂν εἶτανε,
 λογοτριβὲς δὲ θᾶτανε στὸν κόσμον.
 Μὰ στοὺς θνητοὺς οὔτε ὅμοιο, οὔτε ἴσο τίποτα,
 παρὰ κατ' ὄνομα, ὄχι καὶ στὴν πράξη.

Κ' ἐγὼ, μιλῶ μητέρα, δίχως τίποτα
 νὰ κρύψω. Ὡς τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου
 στὰ οὐράνια, καὶ στὴ γῆ ἀποκάτω θάρτανα,
 ἀνίσως δύναμι εἶχα, γιὰ νὰ πάρω
 τὴν πρώτη ἀπ' τοὺς θεοὺς,— τὴ βασιλεία.

Κ' ἔτσι, σ' ἄλλον νάρησω τοῦτο τάχαθὸ
 δὲ θέλω ἐγὼ, μητέρα, καὶ γιὰ μένα
 τὸ κρατῶ. Γιατ' εἶν' ἀναντρο, ἕνας πού ἔχασε
 τὸ πώτερο καὶ πήρε τὸ πὺδ λίγο!
 Κοντὰ σ' αὐτά, καὶ ντρέπομαι, αὐτὸς μὲ ἄρματα
 φερμένος καὶ κουρσεύοντας τὴ χώρα,

510

νὰ πάρη ὅσα γυρεύει θάταν ὄνειδος
 στή Θήβα, ἂν τὰ κοντάρια τῆς Μυκίνας
 φοβόμουν, καὶ νὰ πάρη αὐτὸς τὰ σπήπτρα μου
 τὸν ἄφρηνα. Μητέρα, ἔπρεπε τοῦτος
 νάρθῃ νὰ συβαστοῦμε, ὄχι μὲ τάρματα!

Γιατὶ ὅλα ὁ λόγος τὰ νικάει, ποὺ τάχα
 καὶ τὰ λεπίδια τῶν ὄχτρῶν θὰ τᾶπαιρναν.

520

Μ' ἂν θέλῃ στή γῆ τούτῃ ἀλλοῦς νὰ μένῃ,
 ἄς μένῃ. Ἄντ' ὅμως δὲν τὸ παραδέχομαι, —
 νᾶχω ἐξουσία στὸ χέρι, καὶ νὰ πάω

σ' αὐτὸν νὰ σκλαβωθῶ; — Λοιπόν, μπρὸς ἢ φωτιά,
 μπρὸς τὰ σπαθιά, καὶ ζέψτε τὰ φαριά σας,
 τὸν κάμπο γεμίστε ἄρματα! τὸ θρόνο μου
 ποτέ μου ἐγὼ σ' αὐτὸν δὲν τὸν ἄφρηνω!

Γιατὶ ἂν ταιριαῖζῃ νάδικῆς, περιήρημα
 κάνεις γιὰ θρόνο νάδικῆς; τᾶλλα ὅμως
 γραφτὸ τῆς μοίρας εἶναι νὰ τὰ σέβεται.

XOP. Στὰ ὄχι καλὰ ἔργα νὰ καλολογᾷς δὲν πρέπει
 δὲν εἶν' αὐτὰ καλὰ, μ' ἄσκημα γιὰ τὸ δίκαιο!

530

IOK. Ἄχ γιέ μου, ὅλα δὲν πᾶνε στὰ γεράματα
 τὰ κακὰ, Ἐτεοκλή μου. Παρὰ ἔχει κ' ἡ πείρα
 αἴτι νὰ πῆ κι ἀπὸ τὰ νιάτα πῶς σοφὸ.

Τί ἀποθυμᾷς τὸ δαίμονα, γιέ μου, τὸ μαῦρο,
 τῆ φιλαργία; — Μή, ἐσύ! κ' εἶναι ἄδικη θεά
 καὶ σὲ σπίτια πολλά, σὲ καλόμοιρες χῶρες
 μπαινόβγηκε ρημάζοντας τοὺς φίλους τῆς, —
 ποὺ τρελλάθης μὲ δαύτῃ. Κάλιο τοῦτο, γιέ μου,

νὰ τιμᾷς τὴν Ἰσιάδα, ποὺ πάντα μαζί
 φίλους μὲ φίλους δένει αὐτῇ, χῶρες μὲ χῶρες,

540

συμμάχους μὲ συμμάχους. Γιατὶ νόμιμο
 τὸ ἴσιο εἶναι στοὺς ἀνθρώπους, καὶ πάντοτε ἐνάντια
 στὸ παραπάνω τὸ λιγώτερο σηκώνεται
 καὶ τοῦ πολέμου κάνει ἀρχή. Μὰ στοὺς ἀνθρώπους
 μέτρα καὶ ζύγια ἢ ἰσιάδα χῶρια τᾶβαλε,
 καὶ διόρισε ποσὰ, καὶ τᾶφεργο τῆς νύχτας
 βλέφαρο καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου βαδίζουνε
 ἴσια τὸ χρονονικό τους κύκλο, καὶ κανένα
 δὲ ζηλεύει, μπρὸς στᾶλλο ἂν ταπεινώνεται.

Κ' ἔπειτα, ἥλιος καὶ νύχτα δουλεύουν, — καὶ σὺ ἕνας
θνητὸς δὲ θὰ βαστάξης, ἀπ' τὰ χτήματα 550

μέρος κρατώντας, μ' αὐτὸν ἴσα νὰ μοιράσης;

Κ' ὕστερα ποῦ 'ν' τὸ δίκαιο; Τί παρατιμᾶς
τῇ βασιλείᾳ, μιὰν ἀδικία καλόμοιρη,
καὶ τὸ θαρρεῖς μεγάλο αὐτὸ νὰ καμαρώνης
μὲ δόξες; — μάταιο πρᾶμα! — Ἡ-μὴ θέλεις πολὺ

νὰ κοπιᾷξης, πολλὰ ἔχοντας στό σπίτι μέσα;

Τ' εἶναι τὸ παραπάνω; ἕνα ξερὸ ὄνομα! —

μὰ καὶ περσεύει τ' ἄρκετό, στό γνωστικὸ ὄμιος.

Δὲν τᾶχουνε δικὰ τους τὰ πλούτη οἱ θνητοί,
μόνο, ἔχοντας, φροντίζουμε τῶν θεῶν τὰ πλούτη,
ποῦ μᾶς τὰ παίρνουν πίσω σὰν τὰ χρειαστοῦν 560
καὶ ὁ πλούτος εἶναι πρόσκαιρος, στέρεος δὲν εἶναι.

Μὰ ἔλα νὰ σὲ ρωτήσω, δυὸ λόγια μαζί,

τί προτιμᾶς; τὸ θρόνο; — ἢ τὴν πόλιν νὰ σώσης;

Θὰ πῆς τὸ θρόνο; Μ' ἂν ἐσὲ νικήσῃ αὐτός,

καὶ τὰ κοντάρια τῶν Καδμείων σπάσουν οἱ λόγγες

οἱ Ἀργεΐτικες, παρμένο τοῦτο ἐδῶ θὰ ἰδῆς

τὸ κάστρο τῶν Θηβαίων, θὰ ἰδῆς καὶ πολλὰς σκλάβες

παρθένας κουρσεμένες στὰ χέρια τοῦ ὄχτροῦ.

Μαῦρος λοιπὸν ὁ πλούτος, ποῦ γυρεύεις νᾶχνης,

στή Θήβα θὰ γενῆ, κ' ἐοῦ, φιλότιμος! 570

Αὐτὰ ἐσένα λαλῶ. — Κ' ἐσένα, Πολυνεΐκη,

λέγω; — Ἀμνάλα τὴ χάρι σου ἔκανε ὁ Ἄδραστος

καὶ αἰώνετα ἦρθες καὶ σὺ νὰ πάρῃς τὸ κάστρο.

Πές μου, ἂν κουρσεύῃς τὴ γῆ τοῦτη, — ποῦ ποτὲ

μὴ λάχῃ! — πῶς, στό θεό σου, θὰ στήσῃς τοῦ Δία

τρόπαια, καὶ πῶς, χαλῶντας τὴν πατρίδα σου,

θὰ πᾶς νὰ σφάξῃς θύματα, καὶ πῶς θὰ γράψῃς

τὰ λάφυρα σιμὰ στοῦ Ἰνάχου τὰ νερά;

«Τὴ Θήβα ὁ Πολυνεΐκης ἔκαψε καὶ τοῦτες

«πρόσφερε τις ἀσπίδες τάμα στοὺς θεοὺς!»

Μὴ σώσῃ, τέτοια δόξα, τέκνο μου, νὰ λάβῃς 580

ποτέ σου ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνης! Μ' ἂν νικήθῃς

πάλε, καὶ τὴν ξεφύγῃ τοῦτος, πῶς θὰ φτάσῃς

στό Ἄργος, μύριους νεκροὺς ἀφήνοντας ἐδῶ;

Καὶ θὰ πῆ κάποιος: «ὦ, Ἄδραστε, κακὸ ἄρρεβῶνα

«πὸν ἔφρειαξες! — πὸν μᾶς ἔσθῃσε μᾶς νιόπαντρη;
 «ὁ γάμος!» — Κυννηγᾶς δυὸ συφορές, παιδί μου·
 κείνα νὰ χάσης, καὶ νὰ πέσης μέσ' σ' αὐτά.
 Μὰ ἀφήστε τὰ περίσσια, ἀφήστε τὰ δυὸ ἀνθρώπων
 ἅμα σμιζούν οἱ τρέλες τρομερὸ κακό!

XOP. Τις συφορές αὐτὲς διώξτε, θεοί· καὶ δώστε
 νάγαπήσουνε πιά τοῦ Οἰδίποδα τὰ τέκνα. 590

ETE. Φτάνει πιά, μητέρα, ὁ ἀγώνας μὲ τὰ λόγια· πάει χαμένος
 ὁ καιρὸς, καὶ δὲν τελειώνει τίποτα ἢ καλὴ καρδιά.
 Ἄλλιως δὲ θὰ φιλωθοῦμε, παρὰ μ' ὅ,τι εἶπα· τὰ σκήπτρα
 νὰ κρατήσω ἐγώ, καὶ νάμαι στὴ γῆ τούτῃ βασιλιάς.
 Τις μακρολόγους ὀρμήνεις παρατώντας, ἀφηνέ με! —
 (Στρέφοντας γιὰ πρώτη φορὰ πρὸς τὸν ἀδερφό του.)

Καὶ σύ, γκρεμίσου ἀπ' τὸ κάστρο τοῦτο, εἰδὲ θὰ σκοτωθῆς!

ΠΟΛ. (προβαίνοντας δυὸ βήματα πρὸς τὸν ἀδερφό.)
 Ἄπο ποῖόν; ποῖόν τὸ λεπίδι δὲ λαθῶναι, πὸν ἂν ξαμῶσθ
 φονικὸ σπαθί σ' ἐμένα, δὲ θὰ λάβῃ ὅμοια θανή;

ETE. (εἰρωνικὰ καὶ βάζοντας τὸ χερί στοῦ σπαθί.)
 Σιμά, κι ὄχι πέρα φεύγεις. Θωρεῖς τί κρατῶ στοῦ χέρι;

ΠΟΛ. Βλέπω εἶν' ἄναντρο τὸ πλοῦτος καὶ μικρόψυχο κακό. 600

ETE. Καὶ γι' αὐτὸ ῥθες τὸ χαμένο μὲ πολλοὺς νὰ πολεμήσης;

ΠΟΛ. Κάλλιο νᾶσαι φυλαγμένος στρατηγός, παρὰ θρασύς.

ETE. Λογὰς εἶσαι, ἔχοντας μ' ὄρκους τὴ ζωὴ σου ἀσφαλισμένη.

ΠΟΛ. Πάλε σοῦ ἀπαιτῶ τὰ σκήπτρα καὶ τὸ μέρος μου ἀπ' τὴ γῆ.

ETE. Χρέη δὲν ξέρονμε στοῦ σπῆτι τὸ δικό μου ἐγὼ θὰ μείνω.

ΠΟΛ. Καὶ ἀπ' τὸ δίκιο μου κρατώντας;

ETE. Ναί, εἶπα· πήγαινε ἀπὸ δῶ!

ΠΟΛ. Ὅ βωμοὶ ἐσεῖς, πατρικοὶ μου, —

ETE. Ποῦ ἦρθες σὺ νὰ τοὺς κουρσέψῃς,

ΠΟΛ. δὲ μ' ἀκοῦτε;

ETE. Ποίος σ' ἀκούει πὸν τὴν πατρίδα πολεμᾶς;

ΠΟΛ. Ὅ ἱερά τῶν θεῶν μὲ τᾶσπρα τᾶλλογα, —

ETE. Ποῦ σὲ μισοῦνε!

ΠΟΛ. διώγονμαι ὄξω ἀπ' τὴν πατρίδα, — 610

ETE. Μὰ ἦρθες διώγοντας ἐσύ.

ΠΟΛ. Ἄδικα, ὦ θεοί!

ETE. Στὴ Μυκῆνα, μὴν καλῆς τοὺς θεοὺς ἐδῶ.

- ΠΟΛ. Εἶσαι ἄνομος,
 ΕΤΕ. Μὰ ὄχιτρός ὄχι τῆς πατρίδας, σὰν κ' ἐσένα.
 ΠΟΛ. πού μὲ γδύνεις καὶ μὲ διώχνεις.
 ΕΤΕ. Μὰ καὶ θὰ σὲ σφάξω ἐγώ.
 ΠΟΛ. Τί τραβῶ, τάκοῦς, πατέρα;
 ΕΤΕ. Καὶ ὅ,τι ἐσὺ φτεϊάνεις, τάκούει.
 ΠΟΛ. Καὶ μητέρα, ἐσὺ;
 ΕΤΕ. Εἶναι κριμα, νὰ τῆ λὲς μητέρα ἐσὺ.
 ΠΟΛ. Χώρα μου!
 ΕΤΕ. Σὰ φτάσης στὸ Ἄργος, κράζε τὸ νερὸ τῆς Λέρινης.
 ΠΟΛ. Πάω, μὴν κόβεσαι. — Μητέρα, σὲ παινώ...
 ΕΤΕ. Φεύγα ἀπὸ δῶ!
 ΠΟΛ. Φεύγω τὸν πατέρα μου, ἄσε νὰ ἰδῶ...
 ΕΤΕ. Λὲ θὰ τὸ πετύχης!
 ΠΟΛ. Τίς παρθένες ἀδερφές κἄν...
 ΕΤΕ. Οὔτ' αὐτὲς ποτὲ θὰ ἰδῆς.
 ΠΟΛ. Ὡ ἀδερφές μου! 620
 ΕΤΕ. Τί τις κράζεις, πού εἶσαι ὄχιτρός ὁ πὺ μεγαλός;
 ΠΟΛ. Κἄν ἐσὺ, ἔχε γειά, μητέρα.
 ΙΟΚ. Μαύρη, τέκνο μου, ἔχω γειά.
 ΠΟΛ. Γιὸς σου πιά δὲν εἶμαι.
 ΙΟΚ. Ἐγώ' μαι σὲ πολλὰ βασανισμένη.
 ΠΟΛ. Γιατί αὐτὸς ἐκεῖ μᾶς βρίζει.
 ΕΤΕ. Μ' ἀντιβρίζουμαι κ' ἐγώ!
 ΠΟΛ. Ποῦ θὰ στέκεσαι στοὺς πύργους;
 ΕΤΕ. Τί σὲ μέλει νὰ τὸ μάθης.
 ΠΟΛ. Θάβγω ἐμπρός νὰ σὲ σκοτώσω.
 ΕΤΕ. Ὁ ἴδιος πόθος μὲ κρατεῖ.
 ΙΟΚ. Ἄχ, ἡ δόλια ἐγώ! Παιδιά μου, τί θὰ κάνετε;
 ΠΟΛ. Ὅ,τι γίνη
 θὰ τὸ δεῖξῃ.
 ΙΟΚ. Ὡ! εἶστε πεσμένοι σὲ κατάρρα πατρικίη!
 ΕΤΕ. Ἄς ρημάξῃ ὅλο τὸ σπίτι!
 ΠΟΛ. Ξέρε το' ἀργὸ πιά δὲ μένει
 τὸ σπαθί μου τὸ αἰμοβόρο. Μά, τῆ γῆ πού μ' ἔθρεψε,
 καὶ τοὺς θεοὺς μάρτυρες κράζω, πού, ἄτιμος, βαρυσκαμμένος 630
 διώχνουμαι ἀπὸ δῶ, σὰ σκλάβος κι ὄχι ἀπὸ τὸν ἴδιο κἄν
 τὸν πατέρα γεννημένος, τὸν Οἰδίποδα. — Μ' ἂν πάθης

τίποτα καὶ σὺ, πατρίδα, μὴν κατηγορῆς ἐμέ,
 παρ' αὐτόν! Ἐγὼ δὲν ἦρθα θέλοντας παρὰ, μὲ διώχονυ
 ἄθελα. — Καὶ σὺ, δημοκράτη βασιλιά, Φοῖβε, ἔχε γειά,
 καὶ παλάτια, καὶ συντροφία, καὶ εἰδωλα ἀρνοστολισμένα
 τῶν θεῶν, — ποῦ ξέρω ἂν ἔχω νὰ σᾶς χαριετήσω πιά!
 Μ' ἄγρουπνη ἔχω ἀκόμα ἐλπίδα πὼς οἱ θεοὶ θὰ μ' ἀζώσουν,
 σφάζοντας αὐτόν νὰ γίνω βασιλιάς στὴ Θήβα ἔδῳ!

(Ξεκινᾷ νὰ φύγῃ.)

ΕΤΕ. Φύγε πέρα! Καλὰ σ' ἔβγαλε ὁ πατέρας, Πολυνεΐκη,
 ἀπὸ θεῶν, νὰ κραζοῦν τὸ ἴδιο τὴ φιλονεικία κ' ἐσέ! 640
 (Φεύγει ἀπὸ δεξιὰ. Ὁ Πολυνεΐκης φεύγει ἀπ' ἀριστερά,
 καὶ ἡ Ἰοκάστη ἀργοανεβαίνει τὰ προπύλαια
 νὰ μὴ μέσα στὸ παλάτι.)

ΠΡΩΤΟ ΣΤΑΣΙΜΟ

(Στροφή.)

ΧΟΡ. Ἄπ' τὴν Τύρο ἔδῳ ῥθε ὁ Κάδμος,
 ποὺ ἡ τετράσκελη δαμάλα
 πέσιμο ἄσπρωχο εἶχε πέσει
 σωστό βγάζοντας τὸ μάντευμα, —
 καὶ τὸ κάστρο αὐτὸς θεμέλιωσε
 γιὰ νὰ κατοικήσῃ.
 Σιτοφόρο γιὰ νὰ χτίσῃ
 τόπον ὁ χρησμὸς διόρισεν,
 ἐκεῖ ὅπου ἡ καλοπότημη
 δροσιά τοῦ νεροῦ κυλάει
 στὰ πολύχορτα, βαθύσπορα 650
 χωράφια τῆς Δίρκης·
 ὅπου γέννησε ἀπ' τὸ Δία,
 μάννα γέννησε τὸ Διόνυσο,
 ποὺ κισοὺς περιστεράνωτος
 στριφτός, μὲ ἰσκερά, ὀλοπράσινα
 κλώνια καρπισμένους, βρέφος
 τονὲ σκέπασε, — λατρεία
 στὶς παρθένες τὶς Θηβαίες,
 σὲ γυναῖκες μεθοκόπες,
 μὲ τὸ βαρχικὸ χορὸ. 660

(*Ἀντιστροφή.*)

— Φοινικὸς ἐκεῖ ἀπ' τὸν Ἄρη
 δράκοντας, φρουρὸς σιληρόφηνος,
 τὶς πληθόνερες ἀνάβρες
 καὶ τὰ ρυάκια τὰ δροσόγλωρα,
 φύλαγε γύρω γυρῶντας
 τῶν ματιῶν τὶς κόρες
 ποὺ τὸν χάλασεν ὁ Κάδμος
 νὰ χερονιφτῇ σὰν κίνησε
 στὸ αἰμοβόρο κρανίον ῥίχνοντας
 μάρμαρο ἀπὸ θεριοπάγο
 χέρι (ὡς τοῦ εἶπεν ἡ διογέννητη
 δίχως μάννα Παλλάδα)
 καὶ τοῦ σκόρπισε τὰ δόντια
 στὰ χωράφια τὰ βαθύσπορα
 καὶ ἀπὸ τοῦτα ἡ γῆ ἀναβλάστησε
 πρόσσωπα βαριά ὀλαρμάτωτα
 μὰ ἡ σφαγῆ ἢ σιδερογνώμα
 στῆ γλυκεῖα γῆ πάλι τᾶστροσε
 μ' αἶμα βρέχοντας τὸ χῶμα,
 ποὺ ἠλιοφώτισα στοῦ αἰθέρα
 τὰ εἶχε δεῖξει τὶς πνοές (¹).

670

680

(*Ἐπιδόξ.*)

— Μά, τῆς Ἰῶς τῆς πρωτομάννα;
 τὸ γιό, ἐσὲ τὸν Ἐπαφο (²).

(¹) Οἱ ἄνθρωποι ποὺ βλαστήσανε πάνοπλοι ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ δράκοντα οἱ Σπαρτοὶ, σκοτωθῆχανε μεταξὺ τους, γλυτώσανε ὅμως πέντε, καὶ ἀπὸ αὐτοὺς παινεύονταν πὼς εἶχαν τὴν καταγωγή τους οἱ Θηβαῖοι.

(²) Βλ. καὶ στίχο 247. — Οἱ Φοῖνικες καὶ οἱ Θηβαῖοι κοινὸς τους εἶχαν γενάρχη τὸν Ἐπαφο, παιδί τοῦ Διὸς ἀπὸ τὴν Ἰῶ, ποὺ τὴν εἶχε μεταμορφώσῃ σὲ βόδι ὁ θεός, γιὰ νὰ τὴν κρύψῃ ἀπὸ τὴν Ἥρα. Ὁ Ἐπαφος ἀπόκτησε κόρη τὴ Λιβύη, καὶ αὐτῆς ὁ γιός, ὁ Βῆλος, τέκνα εἶχε τὸ Φοῖνικα καὶ τὸν Ἀγήνορα. Τοῦτον τὸν Ἀγήνορα εἶχε πατέρα ὁ Κάδμος, ποὺ σταλμένος γιὰ νὰ βρῇ τὴν ἀρπαγμένη ἀπὸ τὸ Δία πάλι, ἀδερφή του τὴν Εὐρώπη, ἔφτιασε στῆ Βοιωτία κ' ἔζησε τὴ Θήβα, — ὅπως τραγουδεῖ ὁ Χορὸς ἐδῶ. Γυναῖκα πῆρε ὁ Κάδμος τὴν Ἀρμονία, τὴν κόρη τῆς Ἀφροδίτης ἀπὸ τὸν Ἄρη, κ' ἔκαμε γιὸ τὸν Πολύδορο· καὶ τοῦτον εἶχε πατέρα ὁ Λάβδακος, ὁ πατέρας τοῦ Λαίου, ποὺ ἀπόκτησε τὸν Οἰδίποδα ἀπὸ τὴν Ἰοκάστη.

κράζω σε, ὃ τοῦ Λία βλαστάρι,
 μὲ φωνὴ σὲ κράζω βάρβαρη,—
 ὦ!— μὲ βάρβαρη ἱκεσία,
 δράμε, πρόφτασε στὴ χώρα!
 Σοῦ τὴ χτίσανε τάγγονια,
 καὶ οἱ θεῆς οἱ διπλονόματες,
 ἢ Περσέφρασσα καὶ ἡ Δήμητρα,
 θεὰ καλὴ, παντοκρατόρισα,
 καὶ Γῆ κοσμοθρόφα,
 δική τους τὴν κάμανε.—
 Στεῖλε σὺ τίς πυροφόρες
 θεές, τὴ χώρα νὰ βοηθήσης.—
 καὶ ὅλα εἶν' εὐκόλα στοὺς θεούς.

690

ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

Προβαίνει ὁ ΕΤΕΟΚΛΗΣ ἀπὸ τὸ παλάτι, καὶ ξοπίσω του
 ἔρχεται ἓνας ΔΟΥΛΟΣ

ΕΤΕ. Σῦρε σύ, καὶ τὸ γιό φέρε τοῦ Μενοικέα,—
 καὶ ἀδερφό, τῆς μητέρας μου τῆς Ἰοκάστης
 τὸν Κρέοντα καὶ πὲς του αὐτό,— γιὰ τὰ δικὰ μου
 καὶ τὰ κοινὰ τῆς χώρας θέλω νὰ τοῦ πάρω
 τὴ γνώμη, προτοῦ πάω στὴ μάχη καὶ στὸ ἀσκέρι.

700

(Βλέποντας τὸν ΚΡΕΟΝΤΑ, ποὺ ἔρχεται ἀνήσυχος καὶ βαλαντωμένος
 ἀπὸ δεξιὰ.)

Μὰ νὰ τος! σοῦ γλυτώνει τὼν ποδιῶν τὸν κόπο
 τὸν ἐ βλέπω στὸ σπίτι ἔρχεται τὸ δικό μου.
 ΚΡΕ. Τί δρόμο πήρα γιὰ νὰ σὲ ἴδῶ, βασιλιά μου
 Ἐτεοκλή! Ἐφερα γῦρο τῶν Καδμείων καὶ πόρτες
 καὶ βίγλες, νάθρω ψάχνοντας τὸ πρόσωπό σου.
 ΕΤΕ. Μὰ κ' ἐγώ, Κρέοντα, ἤθελα νὰ σ' ἀνταμώσω
 γιὰτ' εἶδα, τὰ φιλιώματα πολὺ νὰ πίσω,—
 σὰν ἦρθα ἐδῶ καὶ μίλησα τοῦ Πολυνείκη.
 ΚΡΕ. Πέτεται, ἄκουσα, πὼς μέγας καὶ ἀπ' τὴ Θήβα,
 στοῦ Ἄδράστου τὴ γενιὰ καὶ τὰσκέρι ἀκουμπώντας.
 Μὰ τοῦτα ἀπ' τοὺς θεούς ἄς μείνουν κρεμασμένα.
 Τ' εἶναι τώρα στὴ μέση,—αὐτὰ ἦρθα νὰ σοῦ πῶ.
 ΕΤΕ. Τ' εἶναι αὐτὰ πάλι; Τί μοῦ λὲς δὲν καλονοιώθω.
 ΚΡΕ. Ζέκοψε κάποιος σκλάβος ἀπὸ τοὺς Ἀργεῖτες...

710

- ΕΤΕ. Καὶ λέγει τί, γιὰ τὰποκεῖθε, πῶ καινούριο;
- ΚΡΕ. Πῶς ὅπου νᾶναι, ὁ Ἄργεΐτιος στρατός, στοὺς πύργους γύρω, θὰ ζώση μ' ὅπλα τῶν Καθμείων τὸ κάστρο.
- ΕΤΕ. Λοιπὸν, τὸ κάστρο ἄς βγάλῃ τοὺς ἀρματομένους.—
- ΚΡΕ. Ποῦ; Εἶσαι παιδί; δὲ βλέπεις τί πρέπει νὰ βλέπης;
- ΕΤΕ. Ὅξω ἀπ' τοὺς τράφους, τὸ ταχὺ νὰ πολεμήσουν. 720
- ΚΡΕ. Λίγο εἰν' ἐδῶ τὸ μαζῶμα, πάμπολλοι ἐκεῖνοι.
- ΕΤΕ. Κεῖνους, τοὺς ξέρω ἐγώ· στὰ λόγια εἶναι γενναῖοι.
- ΚΡΕ. Κάποια ἔχει μέσ' στοὺς Ἑλληνας ἀξία καὶ τ' Ἄργος.
- ΕΤΕ. Ἔννοια σου! μὲ κορμιά τους στρώνω ἐγὼ τὸν κάμπο!
- ΚΡΕ. Μακάρι!— ἂν καὶ τὸ βλέπω δύσκολο πολὺ.
- ΕΤΕ. Δὲ θὰ τὸ κλείσω ἐγὼ τὰσκέρι μέσ' στὸ κάστρο.
- ΚΡΕ. Μὰ νὰ νικήσης κι ὅλα, αὐτὸ ἀπαιτεῖ κ' ἡ γνώση.
- ΕΤΕ. Θέλεις τάχα νὰ πάρω τίποτ' ἄλλους δρόμους;
- ΚΡΕ. Ὅλους! πρὶν ἔρθῃς μὴ φορὰ σὲ κίντυνο.
- ΕΤΕ. Τὴ νύχτα ἂν τοὺς χτυπούσαμε, καὶ μὲ καρτέρι; 730
- ΚΡΕ. Μόνον, ἂν ἐδῶ πάλε σωθῆς ἀποκρουσμένος.
- ΕΤΕ. ἴσια μοιρᾶζει ἡ νύχτα, μὰ στὸν ἄφοβο περίσσια.
- ΚΡΕ. Φοβερὸ τῆς νύχτας τὸ σκοτάδι,
σὺν πάθῃς τίποτα κακὸ!
- ΕΤΕ. Μ' ἂν τοὺς χτυπήσω
μὲ τᾶρματα τὴν ὥρα ποὺ δειπνᾶνε;
- ΚΡΕ. Μόνον
- ξάφνιασμα θάτανε μ' ἀνάγκη νὰ νικήσης.
- ΕΤΕ. Βαθειὰ ἡ πορὰ τῆς Δίρκης, γιὰ νὰ τραηχητοῦνε.
- ΚΡΕ. Χειρότερα ὅλα, πᾶρ' ἂν καλοφυλαχτῆς.
- ΕΤΕ. Καὶ τί; μὲ τᾶλογα ἂν τοὺς κἀνάμε γιουρούσι;
- ΚΡΕ. Κ' ἐκεῖ μ' ἀμάξια εἶναι ὁ στρατός γύρω φρεγμένος.
- ΕΤΕ. Μὰ τί νὰ χάμω; στὸν ὄχτρο νὰ παραδώσω 740
τὸ κάστρο;
- ΚΡΕ. Διόλου! Σοφὸς εἶσαι, καὶ στοχάσου.
- ΕΤΕ. Μὰ στοχασμὸς ποιὸς φαίνεται σοφότερος;
- ΚΡΕ. Ἐφτὰ ἄντρες, λένε, καθὼς ἄκουσα, ἀπὸ κεῖνους,—
- ΕΤΕ. Νὰ χάμουν τί εἶναι προσταγμένοι; Ἡ δύναμή τους μικρὴ ἔναι.
- ΚΡΕ. Νάρρηγοῦν σὲ λόγους, καὶ τίς πόρτες
καλὰ νὰ κατακλειοῦν ἀπόξω.

- ΕΤΕ. Κ' ἔμεις τότε
τί κάνουμε; Πιὰ δὲ βαστῶ στὴ στενοχώρια!
- ΚΡΕ. Ἐφτά ἄντρες χάρισε γι' αὐτοὺς καὶ σὺ στὶς πόρτες.
- ΕΤΕ. Νᾶναι ἀρχηγοὶ σὲ λόχους, ἢ ἄντρας καὶ κοντάρι;
- ΚΡΕ. Σὲ λόχους, ξεδιαλέγοντας τοὺς πιὸ λεβέντες.
- ΕΤΕ. Τῶνοισσα νὰ φυλάγουν τὶς μπασιὲς τοῦ κάστρου. 750
- ΚΡΕ. Καὶ τοὺς συναρχηγούς — ἕνας δὲ φτάνει γιὰ δια.
- ΕΤΕ. Τοὺς πρώτους στὴν καλλιγκαριά, ἢ στὴ φρονιμάδα;
- ΚΡΕ. Στὰ δυό — τίποτα τῶνα, σὰν τοῦ λείπη τᾶλλο.
- ΕΤΕ. Θὰ γίνῃ αὐτό. Στὸ ἐφτάπυργο σὰν πάω τὸ κάστρο,
στὶς πόρτες ἀρχηγούς θὰ βάλω, ὅπως μοῦ λές,
σταίνοντας ἴσους μὲ ἴσους στοὺς ὄχτροὺς ἀγνάντια.
Καιρὸς χαμένος, τῶνομα τοῦ καθενὸς
νὰ λέγω, ἐνῶ οἱ ὄχτροι ζῶνουν τὸ κάστρο κιόλα.
Μ' ἄς φύγω, μ' ἄργὰ χέρια νὰ μὴ μένουμε.
- Κι ἄμποτε νάχω ἀντίμαχο τὸν ἀδερφό μου,
καὶ νάβγῃ ἀγνάντια, στὸ κοντάρι νὰ μοῦ ἐρθῇ,
νὰ τονὲ σφάξω, ποῦ ἦρθε γιὰ νὰ μοῦ κουρσέψῃ
τὴν πατρίδα! — Μ' ἄν τύχῃ ἐμένα σφοδρά,
τῆς ἀδερφῆς μου τῆς Ἀντιγόνης ὁ γάμος
μὲ τὸ δικό σου γιό, τὸν Αἴμιονα, σωστό
νὰ φροντιστῇ ἀπὸ σένα. Καὶ τὸν ἀρρεβώνα
τὸν πρίν, ἐπικυρώνω τώρα ποῦ θὰ βγῶ
στὸν πόλεμο. Κι ἀδερφὸς τῆς μητέρας μου εἶσαι: —
τί νὰ πολυλογῶ; — ὅπως πρέπει θρέφε τη,
γιὰ χάρη μου καὶ γιὰ δική σου. Κι ὁ πατέρας
τὸ κεφάλι του ἄς δέρῃ, ποῦ τυφλώθηκε
μόνος του. Δὲν τὸ πολυπαίνεψα! Κι ἄν τύχῃ, 770
κ' ἐμᾶς μὲ τὶς κατάρες του θὰ ξολοθρέψῃ.
- Κ' ἕνα ἄπραγο μᾶς μένει: — μὴν προφίτημα
ἔχει νὰ πῇ κανένα ὁ μάντης Τειρεσίας,
νὰ ρωτηθῇ γιὰ τοῦτο. Καὶ τὸ γιό σου ἐγώ,
τοῦ πατέρα σου τὸ συνόματό θὰ στείλω,
τὸ Μενουκία, νὰ φέρῃ ἐδῶ τὸν Τειρεσία.
Καὶ θάρθῃ αὐτὸς σὲ σένα γλυκομίλητος
μὰ ὡς τώρα ἐγὼ ψεγάδιασα τὴ μαντικὴ του
τέχνῃ σ' αὐτόν, καὶ θὰ μοῦξη παράπονα.
Καὶ στὴν πόλῃ κ' ἐσένα, τοῦτο παραγγέλνω, 780

Κρέοντα ἂν ἐμεῖς νοήσουμε, τὸ λείψανο
τοῦ Πολυνείκη, μὴ θαφτῆ ποτὲ στῆς Θήβας
τῆ γῆ· κι ὅποιος τὸ θάψῃ, νὰ θανατωθῆ,
κι ἄς εἶναι καὶ δικός μας. Αὐτὰ λέγω ἐσένα —

(Στρέφοντας στὴν ἀκολουθία του.)

Καὶ στοὺς δούλους μου: — Φέрте μου ἔξω τᾶρματα,
τὴν πάνοπλην ἀρματωσιά, τὶ στὸν ἀγώνα
τοῦ κονταριοῦ ποὺ ἀγνάντια μας ἀνοίγεται,
κινᾶμε τώρα ἐμεῖς μὲ δίκιο νικηφόρο. —
Καὶ στὴν πιδὸ χρήσιμη ἀπ' τὶς θεές, τὴν Προσοχή,
θὰ δεηθοῦμε, τὸ κάστρο νὰ μᾶς διαφεντέψῃ.

(Φέρνουν τᾶρματα οἱ δούλοι καὶ γνέουν τὸν Ἐτεοκλή· καὶ φεύγει αὐτὸς ὕστερα
ἀφήνοντας τὸν Κρέοντα νὰ περιμένῃ καὶ τὸ Χορὸ νὰ ψέλλῃ ἀκόμα.)

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΤΑΣΙΜΟ

(Στροφή)

ΧΟΡ. ὦ Ἄρη πολύμοχτε, σὺ, τί μὲ θάνατο κ' αἶμα 790
τόσο παρὰχορδος πάντα λαγγεῦεις
στὰ γιορτάσια τοῦ Βάχχου: —
Μήτε στῶν ὄριων χορῶν τὰ στεφάνια, τῆς νιότης τὴν κόμη
ξέπλεχῃ ἀπλώνεις, σὲ λώτινο αὐλὸν ἕναν ἦχο νὰ παῖξῃς,
ὅπου οἱ χάρες χοροῦς δασκαλεύουνε
μόνο τᾶσκέρι, ὄπλοφόρους Ἄργεῖτες, ἐδῶ σαλαγώντας
πάνου στῆς Θήβας τὴ γέννα, ἐσὺ πρῶτος χορεύεις
μὲ τραγοῦδι ἀτραγοῦδιστο.
Μήτε τοῦ Βάχχου ὄπαδὸς τοῦ θυροσόχαρου, ἀνάμεσα
στὰ λαφοδέρματα καὶ τὰποχάλινα,
πάνου σ' ἄμαξι τεραῖνγο, ἐσὺ τὰ πουλάρια
κυθερνᾶς τὰ μονόνυχτα 800
μόνο καβάλλα χυμᾶς στοῦ Ἴσημοῦ τὸ ποτάμι,
τὴ φυλὴ τῶ Σπαρτῶν, τῆς ἀσπίδας τὸ θρόμμα,
ντύνεις ἐσὺ μὲ χαλκὸ, νὰ χορέψῃ μὲ τᾶρματα ἀντίμαχη
πάνου στὰ πέτρινα κάστρα.
ὦ! τρομερὴ ἴνα ἡ Διχόνοια θεά, ποὺ τὰ πάθῃ
τοῦτα στῆς χώρας ἐδῶ τοὺς ρηγάδες μελέτησε,
βοὺς πολύπαθους τοὺς Λαβδακίδες!

(*Ἀντιτροφή*)

— ὦ! μὲ τὰ φύλλα τὰ ὑπέρθρα, τὰμέτρητ' ἀγρίαια,
 λόγγε τῆς Ἄρτειης, ὦ Κιθαιρώνα,
 χιονοθρόφο ἐσὺ μάτι! —
 ποῦ νὰ μὴν ἔσων' ἐσὺ, τὸ ριγμένο στὸ χάρο νὰ θρέψης, 810
 τῆς Ἰοκάστης τὸ γιό, τὸν Οἰδίποδα, ἀπόπαιδο βρέφος,
 δοξασμένο μὲ σοῦβλες χρυσοδέτες!
 μηδὲ μ' ἀτράγουδα νᾶρθη τραγοῦδια ἢ παρθένα φτερούγα,
 τέρας θεώρατο, ἢ Σφίγγα, τὸ θρήνος τῆς χώρας,
 στὰ τειχία τῆς κουρνιαζόντας,
 μὲ τὰ τετράδιπλα αἰτόνυχα, αὐτὴ ποῦ ξαπόστελνε
 τὴν Καδμογέννητη κλήρα στάπατητο
 φῶς τοῦρανοῦ, στοὺς Καδμείους σταλαμένη ἀπ' τὸν Ἄδη,
 ἀπ' τὰ τρισβάθα Τάρταρα.
 Τώρα φουντώνει ἄλλη στρίγλα κακὴ στὸ παλάτι
 καὶ στὴν πόλη τῶν τέκνων τοῦ Οἰδίποδα γύρω. 820
 Μὰ ὅ,τι δὲν εἶναι καλό, πῶς μπορεῖ τὸ καλὸ νᾶχῃ μέσα του;
 Ὅχι, δὲ γίνεται νᾶναι
 γένηα σωστὴ γιὰ τὴ μάνα, παιδιὰ ποῦ μὲ κοῖμα
 εἶδαν τὸ φῶς γεννημένα ἀπ' τὸ γάμο τὸν ἄνομο
 τοῦ αὐταδέρφου μαζί καὶ πατέρα!

(*Ἐπωδός*)

— Γέννησες, ὦ Γῆ, τὴ γέννησες τότε —
 βάρβαρο τόλεγε στόμα καὶ τᾶκουσα ἐγὼ στὴν πατρίδα —
 τοῦ ἀγρικοφάγου ἀλικότριχου δράκοντα
 τὴ δοντόσπαρτη γένηα,
 τὴν περίμορφη δόξα τῆς Θήβας.
 Κ' ἦρθαν οἱ γιοὶ τοῦρανοῦ στὸν ὑμέναιο τῆς Ἀρμονίας, 830
 καὶ μὲ τὴ φόρμιγγα ὑψώθη τὸ κάστρο τῆς Θήβας,
 καὶ ἀπὸ λύρα Ἀμφιόνια ὁ πύργος,
 πλαῖ στὴν ποριά, στὸ διπλάρικο ρέμα τῆς Δίρκης,
 ποῦ τὸν κάμπον ἐδῶ τὸν ἀδρόχορτο
 μπρὸς ἀπ' τὸν Ἰσημνὸ δροσολοῦζει.
 Κ' ἢ πρωτομάννα ἢ Ἴω μὲ τὰ κέρατα, γέννησε
 τοὺς βασιλιάδες ἐδῶ τῶν Καδμείων.
 Κ' ἐνθ' μύρια ἀγαθὰ τὰ συνάλλαξε μ' ἄλλα,
 τῶρα ἢ χώρα εἶναι γύρω κατάστενα 840
 μὲ στεφάνια πολέμου ζωσμένη.

ΤΡΙΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

*Ερχεται ὁ ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, φορώντας χρυσοῦ στεφάνι, μὲ τὴν κόρη του τὴ ΜΑΝΤΩ
 πού τὸν ὀδηγεῖ, καὶ μὲ τὸ νέο παληκάρι, τὸ ΜΕΝΟΙΚΕΑ.

ΤΕΙ. Περπάτα μπρός, κόρη μου· σὲ πόδι τυφλό,
 μοῦ εἶσαι τὸ μάτι ἐσύ, σὰν τᾶστρο γιὰ τοὺς ναῦτες.

(Ψάχνοντας μὲ τὸ ραβδί του.)

Στὸ πλάτωμα ἐδῶ, φέροντας τᾶχνάρια μου,
 πρόβαινε, μὴ σκοινιάψουμε κι ἀνήμπορο ἔχεις
 πατέρα! Καὶ μὲ τὸ παρθένο χέρι σου
 φύλαγέ μου τοὺς κλήρους, πού πήρα μαζί μου,
 σὰν ἔνοιωσα σημάδια ἀπ' τὰ πετούμενα
 στὰ ἱερὰ τὰ θρονιαῖά μου, ἐκεῖ πού προφητεύω.

(Στρέφοντας πρὸς τὸν Μενοικέα.)

Πές μου, παιδί μου Μενοικέα, τοῦ Κρέοντα γιέ,
 πόσος νᾶναι ἀπ' τὴν πόλη ὁ ἐπίλοιπος ὁ δρόμος
 γιὰ τὸν πατέρα σου; Γιατί μοῦ κόπηκαν
 τὰ γόνατα καὶ πιά, συχοπατώντας μόλις
 τὰ πόδια μου τραβῶ.

850

ΚΡΕ. Γι' αὐτὰ μὴ νοιάζεσαι
 πιά, Τειρεσία. Καλάραξες σιμὰ στοὺς φίλους.—

(Πρὸς τὸ Μενοικέα.)

Πιάσ' τον, παιδί μου ἐσύ· τᾶμάξι πού ἔφτασε,
 καὶ τοῦ γέρου τὸ πόδι ἀγαπᾶ νᾶπαντέγη
 νὰ βρῆ ξαλάφρωμα ἀπὸ χέρι φιλικό.

ΤΕΙ. Νά, πού ἤρθαμε!— Μὰ ἐσύ, τί μὲ καλεῖς μὲ βία;

ΚΡΕ. Δὲν τὸ ξεχνῶμε. Σύναξε τὴ δύναμη,
 καὶ πάρε ἀνάσα ἀπὸ τὴν κούραση τοῦ δρόμου.

ΤΕΙ. Τόντις, παραύσ' ἀπ' τὸν κόπο, ὡς νᾶρθω ἐδῶ,
 τὴν ἄλλη μέρα, ἀπὸ τὴ φάρα τοῦ Ἑρεχτεᾶ
 κ' ἐκεῖ ἔταν, κἄτι πόλεμος, μὲ τὸ στρατό
 τοῦ Εὐμόλπου (¹), κ' ἔδωκα τὴ δόξα, ἐγώ, τῆς νίκης

860

(¹) Εἶταν αὐτοῦ γιὸς τοῦ Ποσειδῶνα καὶ βασιλεὺς στὴ Θράκη. Ἐφερε ἀπὸ
 κεῖ στρατό νὰ πολεμήσῃ τοὺς Ἀθηναίους, νικήθηκε ὁμως ἀπὸ τὸν Ἑρεχτεᾶ
 πού πρόσφερε θυσία τὸ παιδί του γιὰ νὰ σώσῃ τὴ χώρα.

- στοῦ Κέρροπα τὰ τέκνα. Καὶ τόλ' ἄχρσο
 τοῦτο στεφάνι ἔχω παρμένο καθὼς βλέπεις,
 ξεδιαλεγμένο ἀπ' τῶν ὄχτρῶν τὰ λάφυρα.
- ΚΡΕ.** Παίρνω γὰρ καλοσημάδο τὸ νικηφόρο
 στεφάνι σου· τί στή φουρτοῖνα πέσαμε
 τῶν ὄπλων τῶν παιδιῶν τοῦ Δαναοῦ, τὸ ξέρεις,
 κ' εἶναι μέγας γιὰ τὴ Θήβα ὁ κίντυνος.
 Ὁ βασιλιάς πάει κιάλα, ἀρματοφορεμένος,
 στὴ μάχῃ μὲ τοὺς Μυκηναίους, — ὁ Ἔτεοκλῆς
 καὶ μοῦ ἄφησε παραγγελιὰ ἀπὸ σὲ νὰ μάθω,
 τί κάνοντας θὰ σώσουμε τὴ χώρα μας;
- ΤΕΙ.** Γιὰ τὸν Ἔτεοκλῆ ἐγὼ, κλείνοντας τὸ στόμα
 θᾶκρυβα τοὺς χρησιμούς. Μὰ ἐσένα, ἀφοῦ ζητᾷς
 νὰ μάθῃς, θὰ τοὺς πῶ. Εἶναι χρόνια ἀρρωστημένη,
 Κρέοντα, τοῦτῃ ἡ χώρα ἀφότου ὁ Λαῖος
 παιδί ἔκαμε σὸ πείσιμα τῶν θεῶν, κ' ἔσπειρε ἄντρα
 γιὰ τὴ μητέρα, τὸν ἄμοιρο Οἰδίποδα.
 Καὶ τὸ αἱματόφορο χάλισμα τῶν ματιῶν του,
 βουλή τῶν θεῶν καὶ στήν Ἑλλάδα μάθημα! —
 ποῦ θέλοντας, μὲ τὸν καιρὸ, νὰ τὰ σκεπάσουν
 τοῦ Οἰδίποδα τὰ τέκνα, τάχ' ἀπ' τοὺς θεοὺς
 μὴν ξεφύγουν κρυφά, σὰν ἄμαθοι ἐλαθέσαν.
 Γιατί οὔτε δόξες δίνοντας στὸν κύρη τους,
 οὔτ' ἔβγαλμα ἀπ' τὸ σπίτι, τὸ δυστυχισμένο
 τὸν ξαγριώσαν. Καὶ φριχτὲς ἐνάντια τους
 ἔσετόμισε κατάρες, κακοπαθιασμένους
 καὶ ἀτμιασμένους κιάλα. Ποῦ γιὰ δαῦτα ἐγὼ,
 τὸ τί δὲν ἔκαμα, ὦ! καὶ λόγια τί δὲν εἶπα;
 κ' ἦρθα καὶ σ' ἔχτρα μὲ τοὺς γιούς τοῦ Οἰδίποδα.
 Καὶ θάνατος ἀπ' ἀλληλοσφαγῆ, σιμά τους,
 Κρέοντα. Καὶ γύρω σὲ νεκρούς πολλοὶ νεκροὶ
 πεσμένοι, ποῦ τ' Ἀργεΐτικα σμιζανε βέλη
 μὲ τὰ Καδμεία, θὰ φέρουνε θρήνον πικρὸ
 στὴ χώρα τὴ Θηβαία. Καὶ σὺ, γίνεσαι στάχτη,
 ὦ ἄμοιρο κάστρο, πάρεξ ἂν τὰ λόγια μου
 κάποιος πιστέψῃ. Ἐκεῖνο εἶταν τὸ πρῶτο-πρῶτο, —
 κανένας νὰ μὴν εἶναι δῶ τοῦ Οἰδίποδα,
 μήτε πολίτης, μήτε βασιλιάς στὴ Θήβα.

870

880

890

γιατί τοὺς μπῆκε δαίμονας, καὶ ἀνάγκρα
 θὰ ριζοῦνε τὸ κάστρο. Μ' ἀφοῦ τὸ κακὸ ἔναι
 τοῦ καλοῦ ἀφέντης, ἄλλος τρόπος γλυτωμοῦ
 ἕνας ὑπάρχει. Μὰ νὰ τὸν πῶ, — αὐτὸ δὲν εἶναι 900
 οὔτε σ' ἐμένα ἀκίντυνο· παρὰ πικρὸ
 σ' αὐτοὺς ποὺ ἔχουν τὴν τύχη, στὴν πόλη νὰ δώσουν
 τοῦ λυτρωμοῦ τὸ φάρμακο· — καί, χαίρετε,
 φεύγω. Κ' ἐγὼ ἕνας στοὺς πολλοὺς, ἂν εἶναι ἀνάγκη,
 θὰ πάθω ὅ,τι μᾶς μέλλεται. Τί νὰ γενῆ;
 (Καὶ γυρίζει νὰ φύγῃ, μὰ τὸν κρατᾷ ὁ Κρόντας.)
 ΚΡΕ. Στάσου αὐτοῦ, γέρο!

ΤΕΙ. Μὴ μὲ σταματᾷς καθόλου.
 ΚΡΕ. Μεῖνε, τί φεύγεις;
 ΤΕΙ. Φεύγει ἡ τύχη σου, ὄχι ἐγώ.
 ΚΡΕ. (μὲ τὴν προσταγὴ στὴ φωνή του),
 Νὰ πῆς: τὸ κάστρο κ' οἱ ψυχὲς πῶς θὰ γλυτώσουν;
 ΤΕΙ. Τώρα ἐσὺ θέλεις, μὰ σὲ λίγο δὲ θὰ θέλῃς!
 ΚΡΕ. Καὶ πῶς δὲ θέλω τὴν πατρίδα μου νὰ σώσω;
 ΤΕΙ. Θέλεις κι ἀποθυμᾷς νάκούσης τέλος πάντων;
 ΚΡΕ. Σὲ τί ἄλλο πρέπει νάμι παρθένος ἐγώ; 910
 ΤΕΙ. Τότε, θάκούσης τίς δικές μου προφητεῖες.
 Μὰ τοῦτο πρῶτα θέλω καθαρὰ νὰ ξέρω, —
 ποῦ, ποῦ εἶν' ὁ Μενουκίας, ποῦ μ' ἔφερε δῶ πέρα;
 ΚΡΕ. Νά τοις! πέρα δὲν τράβηξε, καὶ εἶναι σιμά σου.
 ΤΕΙ. Ἄς φύγῃ τότε μακριὰ ἀπὸ τοὺς χρησμούς μου.
 ΚΡΕ. Γινώσκω μου εἶναι, δὲ θὰ μαρτυρήσῃ ὅ,τι δὲν πρέπει.
 ΤΕΙ. Θέλεις λοιπὸν, νὰ σοῦ τὰ πῶ ἐδῶ μπροστά του;
 ΚΡΕ. Ἄκουοντας θὰ χαρῆ κι αὐτὸς στὸ γλυτωμό μας.
 ΤΕΙ. Ἄκουε λοιπὸν, τί δρόμο δείχνουν οἱ χρησμοὶ μου,
 ποῦ σὰν τὸν πάρετε, θὰ σώσετε τὴ χώρα. 920
 Τοῦτον ἐδῶ τὸ Μενουκία πρέπει νὰ σφάξῃς
 γιὰ τὴν πατρίδα — τὸ παιδί σου, ἀφοῦ μονάχος
 τὴν τύχη σου καλεῖς.

ΚΡΕ. Τί λόγο μοῦ εἶπες, γέρο;
 ΤΕΙ. Τὰ ὅσα θὰ γίνουν. Κ' εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ πράξῃς.
 ΚΡΕ. ὦ, θεοῦ! πολλὰ ποῦ εἶπες κακὰ σὲ λίγην ὥρα!
 ΤΕΙ. Γιὰ σέ, — μὰ στὴν πατρίδα σωστικά, μεγάλα.
 ΚΡΕ. Δὲν τᾶκουσα, δὲν ξέρω — στὸ καλὸ ἡ πατρίδα!

- ΤΕΙ. Δὲν εἶναι τοῦτος ὁ ἴδιος πιά τὰ στρίβει πάλε.
 ΚΡΕ. Στὴν εὐκή! δὲ μοῦ κάνουν τὰ μαντέματά σου.
 ΤΕΙ. (εἰρωνικά)
 Χάθηκε ἡ ἀλήθεια, γιατί δυστυχῆς ἐσὺ; 930
- ΚΡΕ. ὦ! στὰ πόδια σου πέφτω, στὶς ἄσπρες σου τρίχες, —
 ΤΕΙ. Τί μοῦ προσπέφτεις; Πάντα θὰ σε βρῆ τὸ κρῖμα.
 ΚΡΕ. Σώπα στὴ χώρα μὴν τὰ πῆς τὰ λόγια τοῦτα.
 ΤΕΙ. Μοῦ λὲς νὰ κάμω τᾶδικο; — Δὲ θὰ σωπάσω.
 ΚΡΕ. Τί θὰ μοῦ κάνης; Τὸ παιδί θὰ μοῦ σκοτώσης;
 ΤΕΙ. Γι' αὐτὸ ἄς φροντίσουν ἄλλοι. Ἐγὼ θὰ πῶ τὸ λόγο.
 ΚΡΕ. Κ' ἡ σφοδρά πῶς πέφτει, ἐμένα καὶ τοῦ γιοῦ μου;
 ΤΕΙ. Σωστά ρωτῆς καὶ μπαίνεις στὸν ἀγώνα
 τοῦ λόγου. Πρέπει ἐτοῦτος στὰ θαλάμια,
 ὅπου εἴτανε τῆς γῆς ἡ φύτρα, ὁ δράκοντας,
 στῆς Δίρκης τὰ νερά φρουρός, νὰ χύση 940
 στὴ γῆ σφαγμένος τὸ αἷμα τῆς θανῆς του,
 θυσιά γιὰ τὸν παλιό, στὸν Κάδμο ἐνάτια,
 τοῦ Ἄρη θυμό, ποὺ τιμωραίει τὸ φρόνο
 τοῦ δράκοντα ποὺ φύτρωσε ἀπ' τὸ χῶμα
 Κάνοντας τοῦτα, σύμμαχο τὸν Ἄρη
 θάχετε. Καί, ἂν τὸ χῶμα λάβῃ ἀνθρώπου
 καρπὸ γιὰ τὸν καρπό, κ' αἷμα γιὰ τὸ αἷμα,
 θάχετε εὐνοϊκὴ τῇ Γῇ ποὺ στάχνα
 χρυσοπερκεφάλια εἶχε γιὰ σᾶς βγάλει, —
 τοὺς Σπαρτοῦς. Κι ἀπ' τὸ γένος τοῦτο πρέπει
 κάποιος νιὸς νὰ πεθάνῃ, ποὺ ἀπ' τὰ δόντια
 τοῦ δράκοντα κραταίει. Κι ἀπ' τὸ γένος 950
 τῶ Σπαρτῶν ἐδωλέρα ἐσὺ μᾶς μνήσκεις
 ἀκέριος, καὶ ἀπὸ μάννα καὶ ἀπὸ κῆρη,
 καὶ οἱ γιοί σου. Μὰ στὸν Αἴμονα εἶναι ὁ γάμος
 φράχτης γιὰ τὴ σφαγὴ του. Αὐτὸς δὲν εἶναι
 λεύτερος πιά· κι ἂν δὲν ἔπεσε ἀκόμα
 σὲ νυφικὸ κρεββάτι, ἔχει ὅμως ταίρι.
 Μὰ τοῦτος, ποὺ εἶν' ἀσπέδιστο πουλάρι
 σ' αὐτὴν ἐδῶ τῇ χώρᾳ, σὰν πεθάνῃ,
 γλυτώνει τὴν πατρίδα. Καὶ θὰ κάμῃ
 στὸν Ἄδραστο πικρὸ καὶ στοὺς Ἄργεῖτες
 τὸ γυρισμό, ρίχνοντας μαῦρο χάρο.

σὰ μάτια τους, — τρισένδοξη τῇ Θήβα!
 Πάρε τὸν ἕναν ἀπ' τοὺς δυὸ θανάτους,
 καὶ σώσε ἢ τὸ παιδί σου ἢ τὴν πατρίδα,
 Ὅ,τι εἶταν ἀπὸ μένα, τὸ ἔχεις.

960

(Στὴν κόρη του.)

Τράβα

μπρός, κόρη μου, στὸ σπίτι, — κι ὅποιος τέχνη
 δουλεύει πυρομαντική, χαμένους!
 Ἄν τύχη καὶ τοὺς πῆ κακὰ σημάδια,
 κακὸς γίνεται αὐτὸς σὲ ὄσους μαντεύει.
 Μ' ἂν ἀπὸ σπλάγχθος ψέματα λέῃ σ' ὅποιους
 τοῦ ζητοῦνε χρησμούς, τοὺς θεοὺς ζημιώνει.
 Σωστό εἶταν μόνο ὁ Φοῖβος στοὺς ἀνθρώπους
 χρησμούς νὰ δίνει, πὸν κανένα δὲ φοβάται!

(Καὶ φεύγει ὁ τυφλὸς μάντης, ἀκουμπώντας τὸ χέρι στὸν ὄμο
 τῆς κόρης του.)

XOP. Ἐ Κρέοντα, τί σωπαίνεις ἄλλα βαστώντας
 τὰ λόγια σου; Κ' ἐμένα, ὄχι λιγώτερη
 τρομάρα μὲ κρατεῖ...

KPE. Καὶ τί νὰ πῆ κανένας;

970

Ὅσο γιὰ τὰ δικὰ μου λόγια, φανερό 'ναι: —
 Ποτὲ σὲ τέτοια συφορὰ δὲ φτάνω ἐγώ,
 τὸ γιό μου νὰ προσφέρω σφαγμένο στὴν πόλη.
 Φιλότεκνη ἢ καρδιά τοῦ καθενοῦς ἀνθρώπου
 δὲ θᾶδινε κανεὶς νὰ σφάζουν τὸ παιδί του!
 Μὴ μὲ βλογήσῃ, ὅποιος τὰ τέκνα μοῦ σκοτώνει!
 Μὰ ἀτός μου, — καὶ σὲ χρόνια ὄριμα φτάσαμε —
 ἔτομος νὰ πεθάνω, τῆς πατρίδας σώσεως!
 Μά, ἔλα, παιδί μου, πρὶν τὸ μάθη ὄλος ὁ κόσμος,
 τῶ μαντολόγων τοὺς χρησμούς ἀφήνοντας
 τάνεμον, φεύγα τὸ ταχύτερο, ἀπὸ δῶθε
 μισεύοντας. Γιατὶ θὰ τὰ πῆ στὶς ἀρχές
 καὶ στοῦ στρατοῦ τοὺς πρώτους, ἅμα πάῃ
 στὶς ἐφτά πόρτες καὶ στοὺς λοχαγούς, αὐτός.
 Καὶ εἶναι, ἂν προφτάσουμε, γιὰ σένα σωτηρία
 μ' ἂν μείνῃς πίσω, σβήσαμε! — θὰ σὲ σκοτώσουν.

980

MEN. Καὶ ποῦ νὰ φύγω; σὲ ποιά χώρα; ποῖόνε φίλο;

- KPE. Μά, ὅσο μακρότερο ἀπὸ δῶ πορεῖ νὰ φτάσῃς.
 MEN. Σωστό 'ναι νὰ μοῦ πῆς ἐσύ, κ' ἐγὼ νὰ πράξω.
 KPE. Τοὺς Δελφοὺς σὰ διαβῆς, —
 MEN. Ποῦ νὰ φτάσω, πατέρα;
 KPE. Στὴ γῆ τῆς Αἰτωλίας.
 MEN. Καὶ κεῖθε ποῦ νὰ πάω;
 KPE. Στὴ Θεσπρωτία.
 MEN. Στους ἅγιους τόπους τῆς Δωδώνης; 990
 KPE. Τὸ βρῆκες.
 MEN. Κι ἀπὸ κεῖ ποῦ θάρρω καταφύγιο;
 KPE. Στὴν εὐκὴ τοῦ θεοῦ.
 MEN. Καὶ χρήματα, πῶς θά'χω;
 KPE. Θὰ σοῦ δώσω χρυσάφι.
 MEN. Καλὰ λές, πατέρα.
 KPE. Καὶ τώρα, δρόμο.
 MEN. Ναί, τὴν αὐταδέρφη σου,
 σὰν πάω καὶ χαιρετήσω, τὴν Ἰοκάστη λέγω,
 ποῦ πρῶτα τὸ μαστὸ τῆς βύζαξα, τὴ μάννα
 σὰν ἔχασα κι ἀπόμεινα ὄρφανός, θὰ φύγω
 νὰ σώσω τὴ ζωή.
 KPE. Μὴν ἀργῆς, πάρε δρόμο!
 ἀπὸ σένα τὸν ἴδιο ἄς μὴν ἐρῆθῇ τὸ ἐμπόδιο.
 (Καὶ φεύγει βιαστικῶς ἀπὸ δεξιὰ γιὰ νὰ φέρῃ χρήματα στὸ Μενουκέα. Καὶ
 τοῦτος, κἀνόνας πῶς πηγαίνει μέσα στὸ παλάτι, ξαναγυρῶν
 ἄμέσως καὶ λέγει στὶς γυναῖκες.)
 MEN. Γυναῖκες! — τοῦ πατέρα μου τὸ φόβο
 τί καλὰ ποῦ τὸν ἔβγαλα, μὲ λόγια
 ξεγελώντας τον, ὥστε νὰ πετύχω 1000
 αὐτὰ ποῦ θέλω! — ποῦ μὲ ξενιτεύει,
 χαλώντας τὴν καλομοιριά τῆς χώρας,
 καὶ πέφτει σὲ δειλία. Σηχωρημένο
 στὸ γέρο, μ' ἀσυχόρητο σὲ μένα,
 προδότης νὰ γενῶ ἐγὼ τῆς πατρίδας,
 ποῦ μ' ἔχει γεννημένο. Ἐγὼ, νὰ ἴδῃτε,
 τὴν πολιτεία θὰ πάω καὶ θὰ γλυτώσω,
 καὶ τὴν ψυχὴ θὰ δώσω, νὰ πεθάνω
 γιὰ τοῦτο ἐδῶ τὸ χῶμα. Ντροπὴ θά'ναι,
 οἱ λεύτεροι ἀπὸ τοὺς χρημοὺς κι ἀνάγκη

πού δὲν τοὺς σέρνει ἀπὸ θεοῦ, στημένοι
 στὴν ἀσπίδα κοντὰ νὰ μὴ διαστάξουν
 νὰ σκοτωθοῦν, ἀπόξω ἀπὸ τοὺς πύργους
 γιὰ χάρη τῆς πατρίδας πολεμώντας
 κ' ἐγώ, πατέρα κι ἀδερφοῦ προδότης,
 καὶ τοῦ δικοῦ μου τόπου, ἔξω ἀπ' τὴ χώρα
 νὰ φύγω σὰ δειλός, κι ὅπου κι ἂν ζήσω
 νὰ δείχνουμαι σὰν ἄναντρος.— Μὰ τὸ Δία
 τῶν ἀστρῶν, καὶ τὸν αἰμοπότην Ἄρη,
 πού τοὺς Σπαριοὺς, σὰ βγήκανε ἀπ' τὸ χῶμα
 τοὺς ἔστησε στὴ χώρα τούτη ἀφέντες!—
 φεύγω· κι ἅμα σταθῶ στὴν ἄκρην-ἄκρη,
 στὶς πολεμίστες, καὶ σφαγῶ μέσ' στὸ ἄντρο
 ἐκεῖ τὸ μελανόβαθο τοῦ δράκον,
 ὅπου καὶ ὁ μάντης ἔδωκεν ὀρμήνεια,
 θὰ λευτερώσω τὴν πατρίδα.— Τὸ εἶπα,
 Καὶ πάω νὰ δώσω μὲ τὸ θάνατό μου
 δῶρο στὴν πόλη, διόλου τιποτένιο,
 καὶ θὰ γλυτώσω ἀπ' τὰ δεινὰ τῆς χώρα.
 Γιατί ἂν καθένας πάρη ὅ,τι μπορέση
 καλὸ, καὶ τὸ ἐργαστῆ, καὶ στὴν πατρίδα
 κοινὸ τὸ κάμη, συμφορὲς περνώντας
 πῶ μικρὲς τότε, θὰ εὐτυχοῦν οἱ χῶρες.

1010.

1020.

(Καὶ φεύγει ἀριστερά, περήφανος, πρὸς τὸν ἠρωϊκὸ σκοπὸ του.)

ΤΡΙΤΟ ΣΤΑΣΙΜΟ

(Στροφή)

ΧΟΡ. Ἥρθες, Ἥρθες, φτεροφόρα,—
 ὃ ξελόχεμα τῆς Γῆς
 καὶ τῆς μαύρης Ἐχιδνας, (!)
 ἐσὺ τῶν Καδμείων ἀρπάχτρα
 πολυστέναχτη, πολύνεκρη,
 θεριὸ καὶ παρθένα,
 κι ἄγριο τέρας πολεμόχαρο!

1030.

(!) Ἡ Ἐχιδνα, τέρας φοβερὸ τοῦ Ἄδη, εἶχε γεννήσει καὶ τὸν Κέρβερο, τὴν Λερναία Ὑδρα, τὴ Χίμαιρα καὶ ἄλλα τέρατα.

Μὲ φτερῶν ἀνεμοζάλη
 καὶ μ' αἰτόνυχα ὁμοφάγα,
 ποῦν ἅπ' τῆ χώρα τῆ Δικαία
 τοὺς νιοὺς ἀρπαζες ἀνάερα!
 μὲ ἀκαθάριστο τραγοῦδι
 καὶ μ' ἀφανισμοῦ κατάρτα
 στὴν πατρίδα βάσανα ἔφερνες,
 ἔφερνες τοῦ φόνου ἐσὺ. 1040
 Καὶ φονιάς ποῦν τᾶπραξε
 τοῦτα, ἅπ' τοὺς θεοὺς σταλμένος.
 Μυρολόγια ἀπὸ μητέρες,
 μυρολόγια ἀπὸ παρθένες
 ἀναστέναν τὰ σπίτια
 σύθρηνο τὸ κλάμα, κλάμα,
 σύθρηνο τὸ βόγγο, βόγγο
 ἄλλος ἄλλον ἔσκουζε
 μὲ τῆ σειρὰ στὴν πόλη.
 Καὶ εἶταν ὅμοιος μὲ βροντῆ 1050
 ὁ ἀγὸς κ' οἱ στεναγμοὶ τους,
 ἅπ' τῆ χώρα κάποιον ἄντρα σὺν ἀφάνιζε
 ἢ παρθένα ἢ φτερωτῆ.

(² Ἀντιστροφή)

—Κ' ἦρθε ἀργότερα, σταλμένος
 μὲ τοῦ Πύθιον τοὺς χρησμούς,
 ὁ ἄμοιρος Οἰδίποδας
 στὴ γῆ τούτῃ τῶν Θηβαίων,—
 χαρὰ τότε, χάρος ὕστερα,
 ποῦν ταίριαζε ὁ δόλιος
 μὲ τῆ μάννα του κακόγαμο 1060
 γάμο, νικηφόρος
 ἅπ' τὰ αἰνίγματα σὺν ἦρθε,
 καὶ τὴν πόλη μόλεψε.
 Καὶ τῆ σέρνει στὰ αἵματα,
 ρίχνοντας τοὺς γιούς του, ὁ μαῦρος,
 μὲ κατάρτες σ' ἄγρια μάχη.
 Νὰ χαροῦμε, ὦ! νὰ χαροῦμε! —
 ποῦν ἔδραμε γιὰ τὴ πατρίδα

στη θανή του, αφήνοντας
 θρήνους και δαρμούς στὸν Κρέοντα, 1070
 γιὰ νὰ κάμη νικηφόρα
 τὰ κλειδιά τῆς γῆς τὰ ἐφτάπυργα.
 Ἔτσι μάννες νᾶμαστε, ἄμποτε,
 νᾶμαστε καλῶν παιδιῶν,
 ὃ Παλλάδα ἀγαπημένη,—
 ποὺ τὸ φόνο ἐσὺ κατόρθωσες
 τοῦ δράκου μὲ λιθάρι,
 σὰν παράσφρες τοῦ Κάδμου
 τὰ φρένα στὸ ἔργο κείνο·
 κ' ἔτσι μ' ἀρπαγμοὺς στη χώρα τούτη χύμηξε
 δαιμονοσταλιμένη Ὀργή. 1080

ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

Ἐνῶ περιμένει ἐμπρὸς στὸ παλάτι ὁ ΧΟΡΟΣ τῶν ΠΑΡΘΕΝΩΝ, ἔρχεται ἀπ' ἀριστερὰ ἓνας ἀρματομένος μνηστής [ΑΓΓΕΛΟΣ].

- ΑΓΓ. Ἐὶ ἀπὸ τὸ παλάτι! ποιὸς εἶναι στίς πόρτες;
 Ἄνοιξτε, στείλτε ὄσω τὴν Ἰοκάστη! — Ἐὶ, ξανά
 πάλε! — Τόση ὥρα! — Μὰ ἔβγα πιά, κοσμακουσμένο
 ταῖρι τοῦ Οἰδίποδα, κι ἄκουσε ἀφήνοντας
 τὰ κλάματα καὶ τοῦ καημοῦ τὰ θρηολόγια.
 Ἡ ΙΟΚΑΣΤΗ προβαίνει ἀπὸ τὴ θύρα ποὺ ἀνοίγεται.
- ΙΟΚ. ὦχ, ἀκριβέ μου! σφυρὰ μού ἦρθες νὰ φέρης!
 Σκοτώθηκε ὁ Ἐτεοκλής, ποὺ πάντα βιάδιζες
 πλαῖι στὴν ἀσπίδα του ἐσύ, ἀμπώχοντας τὰ βέλη
 τῶν ὀχτρῶν! Καὶ σὰν τί ἦρθες νὰ μοῦ πῆς καινούριο;
 Σκοτώθηκε; ζῆ τὸ παιδί μου; Μίλησέ μου! 1090
- ΑΓΓ. Ζῆ — μὴν τρομάζης — νὰ σὲ βγάλω ἀπὸ τὸ φόβο.
- ΙΟΚ. Καὶ πῶς εἶναι τριγύρω τὰ ἐφτάπυργα κάστρα;
- ΑΓΓ. Στέκονται ἄπαρτα. Ἡ χώρα δὲν πατήθηκε.
- ΙΟΚ. Μὰ κινυνέψαν ἀπ' τ' Ἀργεΐτικα κοντάρια;
- ΑΓΓ. Παρὰ τρίχα νὰ πῆς. Μὰ ὁ Ἄρης τῶν Καδμείων
 πῆρε τὰπάνου μπρὸς στὸ Μυκηναῖο κοντάρι.
- ΙΟΚ. Γιὰ τὸ θεό, ἓνα πές μου γιὰ τὸν Πολυνείκη
 τίποτ' ἂν ξέρης. Καὶ γι' αὐτὸ μὲ μέλει! Ἀκόμα
 βλέπει τὸ φῶς;

- ΑΓΓ. Σοῦ ζῆ, ὡς τὴν ὥρα, τὸ ζευγάρι
τῶν τέκνων.
- ΙΟΚ. ὦ, καλόμοιρος νᾶσαι! Καὶ πῶς,
γύρω πυργοκλεισμένοι, τῶν Ἄργείων τᾶσκέρι
τάποκρούσατε; Πές μου, — τὸ γέρο τυφλὸ
μέσα στὸ σπίτι, νὰ τρέξω νὰ τὸν εὐφράνω
ποῦ γλύτωσε πιά ὁ τόπος!
- ΑΓΓ. Τοῦ Κρέοντα ἅμα ὁ γιός, ποῦ γιὰ τὸν τόπο του
πέθανε θῦμα, στημένος στὴν ἄκρη
τῶν πύργων, μὲ μαυρόδετο σπαθὶ ἔκοψε
τὰ λαιμά του, — σωτήριο στὴν πατρίδα, —
λόγους ἑφτά σὶς ἑφτά πόρτες μοίρασε
καὶ λοχαγούς παρατάξεν ὁ γιός σου,
χωσμένοι νὰ φυλάξουν ἅπ' τ' Ἀργεΐτιζα
κοντάρια, τὸ ἱππικὸ στὸ ἱππικὸ ἀγνάντια,
τοὺς πεζοὺς στὰ κοντάρια ἀγνάντια, γλήγορα
μὲ τάρματα νὰ φέρνουν βοήθεια ὅπου
κιντύνει τὸ κάστρο. Κι ἅπ' τὰ ὀρθόψηλα
προσστήθια ξαναγναντεύουμε τᾶσκέρι
τῶν Ἄργείων, ποῦ κατέβηκε ἅπ' τὸν Τευμησό,
μὲ δρόμο νὰ ζυγῶνῃ ἀπὸ τὸν τράφο
σιμὰ στῆς χώρας τῆς Καδμείας τὰ χτίσματα.
Καὶ ἀχολογούσαν σάλπιγγες, παιᾶνες,
ἀπὸ κείνους ἀντάμα κι ἅπ' τὰ κάστρα μας.
Κ' ἔφερε πρῶτος ὁ Παρθενοπαῖος
τάλλαι του — πήχτρα, ὀλόρθες τὶς ἀσπίδες τους —
σὶς Νήϊστες πόρτες: ὁ γιός κυνηγᾶρας
μάννας, στὴ μέση στὸ σκουτάρι του ἔχοντας
γνώρισμα γονικὸ, τὴν Ἄταλάντη
νὰ ρίχνῃ κάτω μὲ τόξα μακρόσυρτα
τὸν Αἰτωλὸ τὸν κάπρο. Καὶ σὶς πόρτες
τοῦ Προΐτου ὁ μάντης πρόβαινε, ὁ Ἄμφιάρως,
φέροντας πάνου στὸ ἄρμα τὰ σφαγάρια,
δίχως σημάδια κομπασμένα στὰ ὄπλα του,
παρὰ σεμνά, ἄζωγράφιστα. Κ' ἐρχόταν
ὁ ἀφέντης ὁ Ἰππομέδοντας στὰ Ὀγύγια
θυρόπορτα, μὲ γνώρισμα, στὴ μέση
στὸ σκουτάρι, τὸν Ἄργο τὸν πολυόμματο,

1100

1110

1120

πὸν γούρλωνε μὲ μάτια πλουμισμένα, —
 τὰ μάτια ποὺ κοιτούσαν, ἄλλα κλείνοντας 1130
 μὲ τὴν ἀνατολὴ τῶν ἄστρων, κι ἄλλα
 μὲ τὸ βασίλειά τους, ὅπως ὕστερα,
 στὸ σκοτωμὸ του, μπόρεσα καὶ τὰ εἶδα.
 Κι ὁ Τυδέας, στὶς Ὀμολωίδες πόρτες μας,
 σεφεῖ εἶχε ἀνάδια, λιονταριοῦ δερμάτι
 κρατώντας στὴν ἀσπίδα του· μ' ἀνάσγουρη
 τὴ χιτῆ καὶ στὸ χέρι τὸ δεξιόν,
 Τιτάνας Προμηθέας δαυλὸ ἀνακράταγε
 νὰ βάλῃ ἐδῶ φωτιά. Καὶ στὶς Κρηναῖες
 πόρτες, τὸν Ἄρη ὁ Πολυνεΐκης σου ἔφερε·
 καὶ στόλισμα στάσπιδι του οἱ Ποτνιαδες
 φοράδες (1) γοργοπόδαρες σκιροτούσαε, 1140
 μὲ τεχνικὰ στριφτάρια ἀπὸ τὰ μέσα,
 κάτω ἀπὸ τὸ χερούλι, σὰν τοὺς κύκλωνε
 τὶς χιτῆς, ποὺ θαρροῦσες καὶ λυσοῦσαν.
 Κι ἀπὸ τὸν Ἄρη ὄχι λιγώτερο ἄσκαχτος
 στὴ μάχη, ὁ Καπανέας, σιμὰ στὶς πόρτες
 τῆς Ἡλέκτρας ἀράδιαζε τὴ φάρα του.
 Καὶ γίγαντας, φύτρα τῆς γῆς, στὰ ξόμπλια
 τοῦ σκουταριοῦ του ἀπάνου τὰ ὀλοσίδερα,
 σήκωνε κάστρο ὀλόβολο στὸν ὄμο
 ποὺ μὲ λιστοὺς τὸ ξεθεμέλιωσε ἄγρια, —
 νοιώσῃμα σὲ μᾶς τὸ κάστρο τί θὰ πάθῃ.
 Καὶ στὶς ἔβδομες πόρτες εἶταν ὁ Ἄδραστος,
 μ' ὄχεντρες ἑκατὸ πιάνοντας ὄλο,
 στὴ ζωγραφιὰ τῆς Ὑδρας, τὸ σκουτάρι του,
 ποὺ σήκωνε στᾶριστερό του μπράτσο, — 1150
 τὴ δόξα τῶν Ἀργείων καὶ στὰ σαγόνια τους
 οἱ δράκοι ἀδράγναν τῶν Καδμείων τὰ τέκνα
 μέσ' ἀπ' τοὺς πύργους. — Καὶ νὰ ἰδῶ μοῦ δόθηκε
 ὄλους αὐτοὺς, σὰν πῆγα νὰ μοιράσω,
 στοὺς κυβερνήτες τῶν λόχων, τὸ σύνθημα. —

(1) Ἀδὲς ποὺ ἔθρεψε μὲ ἀνθρώπινες σάρκες ὁ Γλαυκός, γιὸς τοῦ Σισύφου καὶ πατέρα τοῦ Βελλεροφόντη, στὶς Ποτνιαδες τῆς Βοιωτίας, καὶ τὸν κατασπαράζανε οἱ ἴδιες, ἕνα νικηθῆκε σὲ μίαν ἀρματοδρομία.

Καὶ πρῶτα μὲ δοξάρια καὶ ριχάρια,
 μὲ σφεντόνες μακρόσυρτες χτυπιόμαστε,
 μὲ τράκους μὲ κοτρώνια. Καὶ ὁ Τυδέας
 σέρνει φωνή — στὴ μάχη ἔμεις νικούσαμε —
 καὶ ἄξαφνα ὁ γιὸς σου «ὦ Δαναοὶ λεβέντες,
 πρὶν ἂπ' ἀλόγῳ λιανιστῆτε μὲ σαίτιές,
 τί ἀργεῖτε καὶ μεμῖας δὲ ρίχνετε ὅλοι
 1160
 στὶς πόρτες, πεζολάτες καὶ ἀλογάρηδες
 ἄμαξοδρομοί;» — Κι ἅμα τὴν κραυγὴν τοῦ
 ἀκούσανε, κανεὶς ἀργὸς δὲν ἔμεινε.
 Καὶ πέφτανε πολλοὶ μὲ ματωμένα
 κεφάλια, καὶ ἀπὸ μᾶς μπρὸς στὸ τοιχοκαστρο
 θενᾶβλεπες σωρὸν κουτρουβαλιώντας
 χάμου νὰ ξεψυχᾶνε καὶ μουσκεύανε
 τὴν ξερὴ γῆ μὲ τὴν ροὴν τοῦ αἱμάτου.
 Μὰ ὁ Ἄρκαδιός, καὶ ὄχι Ἄργεΐτης, τὸ γέννημα
 τῆς Ἀταλάντης, σὰ δρόλαπας πέφτει
 μέσα στὶς πόρτες, «φωτιά!» βρονοκραζώντας
 «καὶ δικέλλια!» — τὸ κάστρο νὰ γκρεμίσῃ.
 Μὰ ὁ γιὸς τοῦ Ποσειδῶνα, ὁ Περικλύμενος,
 1170
 ἔκοψε τὴν ὁρμὴν τοῦ φρενιασμένου,
 λιθάρι στὸ κεφάλι τοῦ ἄμαξόπλερο
 πετώντας, ἀγκωνάρι ἂπ' τὰ μπεντένια
 καὶ τὴν ξανθὴν τοῦ κᾶρα τὴν θρουβάλιασε,
 καὶ τὶς ραφὲς τοῦ ἀνοίγει τῶν κοκκάλων,
 καὶ τὴν κρασάτη ὡς τότε εἶδη τοῦ κύλησε
 στὸ αἷμα καὶ ζωντανὸς πιά δὲ γυρνᾷ
 πίσω στὴν καλοδόξαρη μητέρα του,
 τὴν κόρη τοῦ Μαινάλου. — Καὶ σὰν εἶδε
 τὶς πόρτες τοῦτες, πὼς καλὰ βαστούσανε,
 τράβηξε ὁ γιὸς σου ἄλλου, καὶ ἐγὼ ἀκλουθοῦσα.
 Καὶ βλέπω τὸν Τυδέα καὶ τοὺς συντρόφους του,
 πολλοὺς-πολλοὺς, τὶς Αἰτωλίδες λόγχες
 1180
 ψηλά, ὡς τὰ δόντια τῶν πύργων, νὰ ρίχνουνε,
 ποὺ φεύγανε οἱ δικοὶ μας ἂπ' τὶς ἄκρες
 τῶν μπεντενιῶν, τρεχάτοι. Μὰ, σὰν κνηγός,
 ὁ γιὸς σου τοὺς συμμαζώξε, καὶ πίσω
 στοὺς πύργους τοὺς παρατάξε. — Τὸν κίντυνο

σά διώξαμε ἀπὸ κεί, στὶς ἄλλες πόρτες
 ξετρέξαμε. Κι ὁ Κατανέας, πὼς νὰ τὸ πῶ
 τί λύσσα εἶχε! Τραβοῦσε μπρός, κρατώντας
 μιᾶς σκάλας μακρολαίμας τὰ σκαλώματα
 καὶ τὸ παινέφτηγε: — οὔτε ἡ φοιχτή φλόγα
 τρῦ Δία θὰ τὸν ἀντίσκοβε, ὡς τὰκρόπυργα
 τὸ κάστρο νὰ μὴν πάρῃ! *Ἐκραζε τοῦτα,
 καὶ ἀντάμα πετροβάρετος σκαρφάλωνε,
 κάτου ἀπὸ τὸ σκουτάρι τὸ κορμί του
 σονγκλώθοντας, ποὺ δρασκελοῦσε τὰ ξυστὰ
 πατήματα, στῆς σκάλας τὰ δοκάρια.

1190

Καὶ νά, τοῦ κάστρου τὰ στεφάνια πέραγε,
 ὅμως τὸν κρούει μ' ἀστροπελέι ὁ Δίας·
 καὶ ἡ γῆ βροντοκοπᾷ, καὶ ὄλοι τρομάξαν·
 κι ἀπὸ τὶς σκάλες σκόρπια τὰ κομμάτια του
 σφεντονιστήκαν: τὸ αἷμα του στὸ χῶμα,
 στὰ οὐράνια τὰ μαλλιά, καὶ σὰν τοῦ *Ἐξίονα
 τὸν κύκλο στριφογύρισαν τὰ χέρια

1200

καὶ τὰ πόδια· καὶ χάμου περιφλόγιστος
 πέφτει νεκρός· Κι ὁ *Ἀδραστος, αἶμα εἶδε
 στάσκειρι ὄχτρο τὸ Δία, πῆρε καὶ κάθισε
 τῶν *Ἀργειῶν τὰσκέρι ὄξω ἀπ' τὸν τράφο.
 Καὶ νά, οἱ δικοὶ μας, δεξιὸ σὰν εἶδανε
 σημάδι ἀπὸ τὸ Δία, χυμίζαν ὄλοι,
 πεζοὶ κι ἀμαξοδρομοὶ, πίνον στάγματα,
 καὶ στὰ ταμπούρια μέσα τῶν *Ἀργείων
 σταυρώσαν τὰ κοντάρια· καὶ μαζὶ ἤρθανε
 τὰ κακὰ ὄλα: σκοτώνονταν καὶ πέφταν
 ὄξω ἀπ' τὰμάξια, καὶ τροχοὶ πηδούσανε
 κι ἀξόνια πὰ στᾶξόνια, στὰ κονφάρια
 κονφάρια, ὡς πέρα, ὄλα μαζὶ σωριάζονταν. —

*Ἐτοί μποδίσσαμε, ὡς τὴν ὥρα τούτη,
 τὸ γκρέμισμα τῶν πύργων. Μ' ἂν καλότυχη
 θὰ μείνῃ ἡ χώρα αὐτή, — στοῦ θεοῦ τὸ χέρι!
 Γιατὶ καὶ τώρα κάποιος θεὸς τὴν ἔσωσε.

1210

XOP. Καλό *ναὶ ἡ νύκτ' μ' ἂν καλύτερη ἔχουν
 οἱ θεοὶ μας γνώμη, τότε, ἐγὼ καλότυχη!

IOK. Καλὰ κ' οἱ θεοὶ τὰ φέρανε κ' ἡ τύχη

γιατί κ' οἱ γιοί μου ζοῦν, κ' ἡ χώρα γλύτωσε.
 Θαρωρῶ ἀπόλαψε ὁ Κρόντας ὁ μαῦρος
 τοῦ γάμου μου τὸ κρῖμα καὶ τοῦ Οἰδίποδα
 στερήθηκε τὸ γιό — χαρὰ στὸν τόπο,
 πίκρα στὸν ἴδιο! — Μὰ πάλι δηγγήσου με'
 τί λὲν νὰ κάμουν τώρα τὰ παιδιὰ μου;

1220

ΑΓΓ. Τάλλα, ἄφρησέ τα' κ' ἔχεις τύχη ὡς τώρα.

ΙΟΚ. Τί εἶπες; νάφησω; σὲ ὑποψία ποῦ μ' ἔβαλες!

ΑΓΓ. Κι ἄλλο ποθεῖς, ποῦ γλύτωσαν οἱ γιοί σου, —

ΙΟΚ. Νάκούσω καὶ τὰπίλοιπα, ἂν καλοτυχῶ.

(Καὶ τὸν πιάνει ἀπὸ τὸ χέρι.)

ΑΓΓ. Ἄσε με' δίχως παραστάτη ὁ γιός σου, —

ΙΟΚ. Κάτι κρύβεις κακό, καὶ κρατῆς μυστικό.

ΑΓΓ. Κι ἅς μὴν πῶ τὸ κακὸ μὲ τὰ καλὰ σου!

ΙΟΚ. Παρ' ἂν μοῦ φύγῃς στὸν αἰθέρα φεύγοντας!

1230

ΑΓΓ. Τί δὲ μ' ἄφηκες, ἄχ! μὲ χαρὰς λόγια
 νὰ φύγω, παρὰ μῆνημα νὰ πῶ κακό;

Ἄνομα οἱ γιοί σου μελετήσαν ἔργα,

νὰ χτυπηθοῦν ἀπὸ τὰσκέρι ξέχωρα,

καὶ σ' ἔδλους τοὺς Ἄργεῖτες καὶ Καδμείους

λόγο εἶπανε μπροστά, — ποῦ νὰ μὴν ἔσωνε!

Κι ὁ Ἐτεοκλῆς ἀρχὴ ἔκαμε, στὸν πύργο

ψηλὰ στημένος, καὶ τὰσκέρι πρόσταξε

νὰ κάνουν ἡσυχία γιὰ νὰ κηρύξῃ

κ' εἶπε: «ὦ τῆς χώρας τῆς Ἑλλάδας στρατηγοί,

ποῦ ἤρθατε δῶ, τῶν Δαναῶν οἱ πρότοι,

καὶ λαὸ τοῦ Κάδμου, μὴν ζοδεύετε ἄδικα

τὴ ζωὴ σας, μίητε γιὰ τὸν Πολυνεΐα,

μίητε γιὰ μένα. Ἐγὼ θέλω τὸν κίντυνο

σὲ μᾶς νὰ ρῖξω, καὶ μὲ τὸ δικό μου

τὰδέρφι μοναχὸς νὰ κρούσω τᾶρματα

κι ἂν τὸ σκοτώσω, μόνος ἐδῶ μένω,

μ' ἂν νικηθῶ, σ' αὐτὸν θὰ παραδώσω

τὸ θρόνο. Τότε, τὸν ἀγόνα ἀφήνοντας,

γυρνᾶτε στὴν πατρίδα ἑσεῖς, στὸ Ἄργος,

δίχως ἐδῶ τὴ ζῆση σας νὰ χάνετε.

Καὶ τῶ Σπαρτιῶν τὸ πλῆθος, ποῦ ἔχουν πέσει

1240

νεκροί, πὰ φτάνουν!» — Τέτοια λόγια μίλησε.

1250

Κι ὁ γῶς σου ὁ Πολυνεΐκης, ἀπ' τὰς χέρι
μέσα πηδώντας, τὰ λόγια τοῦ παίνεψε,
κι ὅλοι μαζί του ἀλάλαξαν οἱ Ἄργεῖτες,
κι ὁ λαὸς τῶν Καδμείων, τι δίκαια τὰ ἔκριναν.
Καὶ κάμανε γι' αὐτὰ σπονδὲς καὶ ὀρκίσαν
τοὺς στρατηγούς νὰ συγκαθήσουν ξέμακρον.
Καὶ ντύναν κι ὅλα τὸ κορμὶ μὲ τὰ ὄπλα
τὰ ὀλόγαλκα οἱ βλαστοὶ τοῦ γέρου Οἰδίποδα·
φίλοι ἀρματώναν, τῷ Σπαρτῶν οἱ κάλλιοι,
τὸν ἄρχο ἐδῶ τῆς γῆς· τὸν ἄλλον οἱ κορφές
τοῦ Ἄργου· καὶ οἱ δυὸ σταθήκανε — λεβέντες! —
καὶ χροῶμα δὲν ἀλλάξανε, δριμύνοντας

1260

νὰ ρίξουν τὸ κοντάρι ὁ ἕνας στὸν ἄλλον...
Κι ἄλλος ἄλλοῦθε βγαίνοντας οἱ φίλοι,
μὲ λόγια τοὺς γκαρδιώναν καὶ λαλούσανε
τέτοια: — «Στὸ χέρι σου εἶναι, Πολυνεΐκη,
τοῦ Δία νὰ στήσης, νικηφόρος, εἰδωλο,
καὶ δόξα στὸ Ἄργος νὰ χαρίσης.» — Καὶ ἄλλοι
στὸν Ἑτεοκλή: — «Τώρα μᾶς εἶσαι ὁ ὑπέρμαχος
τῆς χώρας, καὶ τῆς νίκης τὸ στεφάνι
κερδίζοντας, κρατεῖς τὰ σκήπτρα.» — Τέτοια
μιλούσαν καὶ στὴ μάχη τοὺς ἀφόρμιζαν.
Καὶ σφάζανε τάρνια οἱ μάντες, καὶ ἀγνάντια
στὶς φουσκες τῶν ὑγρῶν, τηρούσαν τῆς φωτιᾶς

1270

τὸ φούντωμα, τὸ σκάσιμο, τῆς φλόγας
τῆ γλώσσα, ποὺ διπλὰ δείχνει μαντέματα, —
νίκης σημάδια, μὰ καὶ ποιός θὰ χάση. —
Μ' ἂν ἔχῃς καμιά δύναμη, λόγια σοφὰ
καὶ ξόρκια, δράμε, ἀπ' τὸ φοριχτὸν ἀγῶνα
μπόδισε τὰ παιδιὰ σου, κ' εἶν' ὁ κίντυνος
μεγάλος, νὰ μὴ γίνον τὰ βραβεῖα
γιὰ σένα δάκρυα φοβερά, ποὺ σήμερα
θὰ στερηθῆς τὰ δυὸ σου παληκάρια!

(Καὶ φεύγει, ἐνῶ ἡ Ἰοκάστη περιτρομῆ ἀνεβαίνει τὰ προπύλαια,
φωνάζοντας:)

ΙΟΚ. "Ελα, παιδί μου, ἔβγ' Ἄντιγόνη μου, ἀπ' τὸ σπίτι!

(Καὶ ἐπειδὴ ἀργεὶ νὰ βγῆ ἡ κόρη.)

Δὲ σοῦ εἶναι τώρα γιὰ χοροὺς καὶ γιὰ παιγνίδια
 μὲ τίς παρθένες τᾶραχλο τὸ ριζικό μας! 1280
 Δυὸ πρώτα παληκάκια, τὰ δικιά σου ἀδέρφια,
 ποὺ τρέχουνε στὸ χάρο, πρέπει νὰ προφτάσης
 μὲ τὴ μητέρα σου, μὴν ἀλληλοσφαχτοῦνε!

Προβαίνει ἡ ΑΝΤΙΓΟΝΗ ἀπὸ τὸ παλάτι.

ANT. Ἄχ, μάννα μου, μιννοῦλα! τί λαχτάρες πάλε
 βογγᾶς γιὰ τοὺς δικούς σου μπροστὰ στὸ παλάτι;
 IOK. Πᾶνε, κόρη μου, πᾶν' τᾶδέρφια σου!
 ANT. Πῶς τό εἶπες;
 IOK. Θὰ χτυπηθοῦν οἱ δυὸ τους, ἄντρας μ' ἄντρα.
 ANT. Ἄλοῖ μου!

τί λές, μητέρα;

IOK. Ὅχι γλυκὰ λόγια! — Μά, πᾶμε!
 ANT. Ποῦ; θάβγω ἀπὸ τὸ σπίτι;
 IOK. Γιὰ τᾶσκέρι, πέρα.
 ANT. Ντρέπουναι τὸ λαό. 1290

IOK. Ἡ ντροπὴ μᾶς λείπει μόνο!
 ANT. Καὶ τί θὰ κάμω ἐγώ;
 IOK. Θὰ φιλιώσης τᾶδέρφια.

ANT. Καὶ πῶς, μητέρα;
 IOK. Μαζί μου νὰ τοὺς προσπέσης.
 ANT. Πᾶμε, τὸ δρόμο δεῖξε μου· κι ἄς μὴν ἀργοῦμε.

(Καὶ τυλίγεται ὅπως-ὅπως μὲ τὸν πέπλο τῆς νάκολουθήσῃ τὴν μητέρα.)

IOK. Βιάσου, κόρη μου, βιάσου· γιὰτὶ πρὶν τῆς μάχης
 ἂν προφτάσω τοὺς γιούς μου, στὸ φῶς ἢ ζωὴ μου!
 Μ' ἂν δὲν προκάμης, σβήσαμε! καὶ σὺ πεθαίνεις,
 κ' ἐγὼ νεκρὴ μ' αὐτοὺς νεκροὺς χάμου θὰ πέσω!
 (Καὶ φεύγει μὲ τὴν Ἀντιγόνη ἀριστερά.)

ΤΕΤΑΡΤΟ ΣΤΑΣΙΜΟ

(Στροφή)

XOP. Ἄχ! ὠϊμένανε, ὠϊμένα!
 πῶς μοῦ τρέμει ἡ καρδιά, πῶς μοῦ τρέμει ἀπ' τὴ φρόκη,
 καὶ πῶς δέρνει τὴ σάρκα μου 1300
 γιὰ τὴ δόλια μητέρα ἢ συμπόνια, ἢ συμπόνια!
 Ποιὸ ἀπ' τὰ δίδυμα τέκνα, ποιὸ τάχα

τάλλουνοῦ θὰ ματώσῃ,—
 ἄχ, τί πόνοι! ἄχ, ἀλοίμονο, Δία καὶ Γῆ μου! —
 τὰδερφοῦ τὸ λαϊμό, τὸ κορμὶ τοῦ ἀυταδέρφου,
 τὰ σκουτιά, τὰ σκουτάρια τρυπώντας;
 Ἄχ, βαριόμοιρη ἐγὼ καὶ βαριόμοιρη,
 ποῖό κουφάρι ἀπ' τὰ δυὸ σκοτωμένο θὰ κλάψω;

(Ἐντιστροφή)

— Ἄχ, ἀλοῖ σου, ἀλοῖ, χώρα!
 τὰ θεριά τὰ διπλάρικα, οἱ φόνισσες φρένες, 1310
 μὲ κοντάρια μοιράζοντας,
 θὰ αἰμοβρέξουν τὸ χῶμα, πεσμένα κουφάρια.
 Κακοῦζικοὶ ποῦ ἤρθατε κιάλα
 σὲ σκοπὸ μονομάχο!
 Βαρβαρόφωνη ἐγὼ, πολυστέναχτο βόγγο,
 στοὺς νεκροὺς ταιριαστό, θὰ θρηνήσω μὲ δάκρυα.
 Νά τη ἡ μοῖρα τοῦ φόνου σιμώνει...
 τὸ φῶς τοῦτο θὰ κρίνῃ ὅτι μέλλεται...
 Χάρος ἄχαρος εἶναι τοῦ κῆρη οἱ Κατάρεις! — 1319

(Μὰ βλέποντας τὸν ΚΡΕΟΝΤΑ ποῦ ἔρχεται ἀπὸ δεξιὰ,
 σταματοῦντε τοὺς θρήνους.)

ΕΞΟΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΜΜΟΣ

ΧΟΡ. Μὰ τὸν Κρέοντα, ἐδῶ πέρα στὸ παλάτι, σκυθρωπὸς 1320
 βλέπω νᾶρχεται, κι ἄς πάψω τᾶρχισμένα βογγητά.
 ΚΡΕ. Ὦχ, τί νὰ κάμω! τί νὰ πρωτοκλάψω,
 τῆ μοῖρα μου ἢ τὴν πολιτεία, ποῦ σύννεφο
 τὴν περιζώνει, τέτοιο, καὶ στὸν Ἄδη
 τὴν ταξιδεύει μέσ' ἀπ' τὸν Ἀχέροντα!
 Κι ὁ γιός μου πάει, πέθανε γιὰ τὴ χώρα,
 κι ὄνομα πῆρε ἀντρειωμένο, μὰ πιερό
 σ' ἐμένα, ποῦ νά, τώρα, αὐτοσφαγμένον,
 ἀπ' τοὺς γκρεμοὺς τοῦ δράκοντα στὰ χέρια μου
 τὸν πῆρα καὶ τὸν ἔφερα. Καὶ σκούζει
 τὸ σπῆτι μου ὄλο, κ' ἐγὼ ὁ γέρος ἔρχομαι
 τῆ γριὰ τὴν ἀδερφή μου, τὴν Ἰοκάστη 1330
 νὰ πάρω, γιὰ νὰ λούσῃ καὶ τὸ λείψανο
 νὰ βγάλῃ στολισμένο τοῦ παιδιοῦ μου,—

- πὸν πιά δὲν εἶναι!— Γιατὶ πρέπει τοὺς νεκροὺς
τιμώντας, ὅποιοι ζῆ ἀκόμα, νὰ δείχνῃ
τὸ σέβας του στὸ θεὸ τοῦ κάτω κόσμου.
- XOP. Λεῖπει Κρέοντα, ἡ ἀδερφή σου ἀπ' τὸ παλάτι,
καὶ ἀντάμα μὲ τὴ μάinna ἢ κόρη, ἢ Ἀντιγόνη.
- KPE. Ποῦ; σὲ ποιά πᾶνε συφορά;— Ξεδιάλυνέ μου...
- XOP. Ἔμαθε πὼς οἱ γιοὶ τῆς πᾶνε, οἱ δὺὸ μονάχοι,
μὲ τᾶρματα νὰ χτυπηθοῦνε γιὰ τὸ θρόνο.
- KPE. Τί λές; κ' ἐγώ, νεκροφιλόνας τὸ παιδί μου, 1340
τόσο πιά δὲ συνέφερα;— νὰ μὴν τὸ ξέρω;
- XOP. Ἄμ' ἡ ἀδερφή σου τράβηξε γιὰ κεῖ πολλήωρα,
Κρέοντα καὶ πῆρε πιά θαρροῦ, τέλος καὶ ὁ ἀγώνας
γιὰ τὴ ζωὴ, μὲ τὰ παιδιά τοῦ Οἰδίποδα.
- KPE. Ὡμίμενα! τὸ σημάδι νά, τὸ βλέπω, ἐκεῖνο
τὸ μικρὸ μάτι καὶ τὸ πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου
πὸν ἔρχεται δῶ νὰ μᾶς τὸ πῆ τί γίνεται.

Ἔρχεται ἄλλος ΑΓΓΕΛΟΣ ἀπ' ἀριστερά.

- ΑΓΓ. Ἄμοιρος ἐγώ! τί λόγο, τί μαντιάτα νὰ σᾶς πῶ;
KPE. Σβήσαμε! ἄνοιξες τὸ χεῖλι μ' ἄσκημα πρωτόλογα!
- ΑΓΓ. Ἄμοιρος! ξαναφρονᾶζω πὸν φριγτὰ φέρνω κακά. 1350
- KPE. Καὶ στὰ περασμένα πάθη καὶ ἄλλα ἀκόμα θὰ μᾶς πῆς;
- ΑΓΓ. Πᾶνε οἱ γιοὶ τῆς ἀδερφῆς σου, δὲ θωροῦνε πιά τὸ φῶς.
- XOP. Ὁχ, ὦχ!
μεγάλα πάθη πὸν μὴνᾶς σ' ἐμένα καὶ στὴ χώρα!
- ΑΓΓ. Ὡ ἐσεῖς παλάτια! γιὰ τοὺς γιουὺς τοῦ Οἰδίποδα,
τὸ μάθατε πὼς πᾶνε μὲ ἴδιες συφορές;—
- XOP. Νὰ σακρύσουν κ' οἱ πέτρες, ἂν εἶχανε τού·
- KPE. Ὡμίμενα! βαριοθάνατη, μεγάλη συφορά!
ὄϊμέ κακὸ, ὁ ταλαίπωρος, ὁ δύστιχος ἐγώ!
- ΑΓΓ. Κι ἂν ἤξερες καὶ τᾶλλα ἀκόμα τὰ κακά...
- KPE. Καὶ πὼς μπορεῖ ἀπὸ τοῦτα νᾶναι καὶ χειρότερα; 1360
- ΑΓΓ. Πέθανε ἡ ἀδερφή σου μὲ τοὺς δὺὸ τῆς γιουὺς.
- XOP. Σύρτε φωνή, σηκώστε μυρολόι,
καὶ στὸ κεφάλι μάρμαρο τοὺς χτύπους τῶν χειρῶν!
- KPE. Μαύρη Ἰοκάστη, τί τέλος πῆρε ἡ ζωὴ σου,
καὶ ὁ γάμος σου μὲ τῆς Σφιγγὸς τὰ αἰνίγματα!—
Μὰ πὼς τῶν δὺὸ παληκαριῶν ἔγινε ὁ φόνος,

κι ὁ ἀγώνας μὲ τἀνάθεμα τοῦ Οἰδίποδα; —
πές μου νὰ μῖθω.

ΑΓΓ.

Ἔσα μπροστά στοὺς πύργους
γενήκανε καλότρυχα στὴ χώρα,
τὰ ξέρεις. Τὸ περζῶμα τοῦ κίστρον
μακριὰ δὲν εἶναι, ποὺ ὅλα νὰ μὴν ξέρης
ποὺ γίνονται. Μ᾽ ἀφοῦ τὰ παληκάρια
τοῦ γέρον Οἰδίπου μὲ τὰ χάλκινα ὅπλα
στολίωσαν τὰ κορμιά, πήγαν καὶ στήσαν
καταμεσῆς στῶν ἀσκεριῶν τάλωνι
τοὺς δυὸ ἀρχηγούς καὶ διαλοὶ πολεμάρχου,
καθὼς σὲ ἀγώνα ποὺ δυὸ πολεμᾶνε
μὲ τὰ κοντάρια. Καὶ θωρώντας στὸ Ἄργος
ὁ Πολυνείκης ἔβαλε κατάρης:

1370

«Ὡ δέσποινα Ἥρα, — γιὰτ' εἶμαι δικός σου
ποὺ πήρα μὲ στεφάνι ἐγὼ τὴν κόρη
τοῦ Ἄδράστου, καὶ τὴ χώρα του ἔχω οἰκία μου, —
δῶσ' μου τὸν ἀδερφό μου νὰ σκοτώσω
καὶ ἀντίμαχο τὸ χέρι τὸ δεξιὸ μου
νὰ αἱματοβάψω νικηφόρο!» — ἀνόσιο
βραβεῖο ζητώντας: τἀδέρφι νὰ σφάξῃ!

1380

Καὶ σὲ πολλοὺς ἢ εὐκὴ τοῦ ἔφερνε δάκρυα,
κ' ἔρριξε ὁ ἕνας λοξὲς ματιὰς στὸν ἄλλον.
Μὰ ὁ Ἐτεοκλῆς τὸ δῶμα τῆς Παλλάδας
θωρώντας τῆς χρυσάσπιδος δεήθηκε: —
«Ὡ κόρη τοῦ Διὸς, δῶσ' μας κοντάρι
καλλίνικο μὲ τοῦτο ἔδῶ τὸ χέρι
νὰ μπήξω μέσ' στὰ στήθια τοῦ ἀδερφοῦ μου,
νὰ τονὲ σφάξω, ποὺ ἤρθε τὴν πατρίδα
νὰ μοῦ κουρσέψῃ!» — Καὶ ἄμα ἡ δάδα ἐρρίχτη,
φονικῆς μάχης σημάδι, ὡς νὰ ἤχοῦσε
Τυρρηνικὴ σάλπιγγα, οἱ δυὸ τους δρόμο
παίρνουνε φοβερὸ νὰ χτυπηθοῦνε.
Καὶ σὰν κάπροι ἀκονώντας τᾶγρια δόντια,
μ' ἀφροὺς στὰ γένηια μουσκεμένοι, σμίξαν
καὶ χρούσαν τὰ κοντάρια· μὰ στάσπιδια
μέσα ζαρῶναν, καὶ ἄστοχα γλιστροῦσε
τὸ σίδερο. Κι ἂν ἔβλεπε κανεὶς τοὺς

1390

πάνον ἀπ' τοὺς γύρους τάλλουνοῦ τὸ μάτι,
 ξάμωνε πρὸς τὸ στόμα μὲ τῆ λόγχη,
 ζητώντας νὰ τὸ φτάσῃ. Μὰ ζυγόναν
 ὁμορφα στὰ πλουμίδια τῶν ἀσπίδων
 τὰ μάτια, — κ' εἶταν πάντ' ἀργὸ τὸ δόρυ.
 Καὶ στάλαζε ἴδρος σ' ὄσους τοὺς θεωρούσαν 1400
 πιώτερο, ποῦ δειλιούσαν γιὰ τοὺς φίλους,
 παρὰ στοὺς μονομάχους. Καὶ σκουντώντας
 ὁ Ἐτεοκλῆς μὰ πέτρα, ποῦ τὸ βῆμα
 τοῦ ἐφράζε, μὲ τὸ πόδι, ὄξω τὸ βγάξει
 ἀπ' τὴν ἀσπίδα καὶ μὲ τὸ κοντάρι
 τὸν πέτιχε, σὰν εἶδε ὁ Πολυνείκης
 στὸ σίδερο πληγὴ καὶ φανερώθη·
 τοῦ κάρφωσε τὸ δόρυ μέσ' στὴν κνήμη, —
 κι ἀλάλαξε ὄλο τῶν Δαναῶν τὰ σκέρι.
 Κι ἅμα τὸν ὄμο του εἶδε, ἀπὸ τὸ μόχτο
 ποῦ γύμνωσε, μπήγει μ' ὄρμη στὰ στήθια
 τοῦ Πολυνείκη ὁ πρωτολαβωμένος 1410
 τῆ λόγχη, καὶ στοῦ Κάδμου τοὺς πολῖτες
 δίνει χαρὰ· μὰ σπάζει ἐμπρὸς τὸ δόρυ.
 Καὶ μένοντας δίχως κοντάρι, πίσω
 πατάει, κι ἀρπώντας μάρμαρο-κοτρῶνι
 τινάζει, καὶ τὰκόντιο δυὸ στὴ μέση
 τοῦ σπᾶ κ' ἡ μάχη ζύγιαζε ἴσα κ' ἴσα,
 ποῦ χάσανε κ' οἱ δυὸ τους τὰ κοντάρια.
 Καὶ τότε τὰ σπαθιά κ' οἱ δυὸ φουχτώνουν,
 χύνονται, τὰ σκουτάρια σμιχτὰ ράσσουν,
 καὶ κίνουν πολὺ σάλαγο ἀπ' τοὺς χτύπους.
 Καὶ ὡς τὸ θυμῆθη ὁ Ἐτεοκλῆς, μὲ τρόπο 1420
 μπάζει στὸν ντόπιο παλαμὸ τὸ δόλο
 τῶν Θεσσαλῶν. Ξεφεύγοντας τὸν κόπο,
 φέρνει στὰ πίσω τὸ ζερβὶ του πόδι,
 καλὰ προφυλαγμένος στὰ λαγγόνια,
 καὶ τὸ δεξιὸν τοῦ πόδι ἀντιπατώντας
 μέσ' ἀπ' τὸν ἀφαλὸ μπήγει τὴ σπάθα
 κι ὡς πέρα στὰ σφοντύλια τὴν καρφώνει. —
 Συγκλίνοντας πλευρά, γαστέρα, ὁ δόλιος,
 στάζοντας αἷμα, πέφτει ὁ Πολυνείκης.

Κι ὁ ἄλλος, σὰ νικητῆς καὶ δοξασιμένος,
πετώντας χίμου τὸ σπαθί, τὸν γδύνει,
μὴν ἔχοντας τὸ νοῦ του στὸν πεσμένο,
παρὰ στὴν ἀρπαγή. Κακὸ τοῦ βγήκε!

1340

Γιατὶ σιγανασαίνοντας ἀκόμα,
στὸ θλιβερό του πέσιμο βαστώντας
τὸ σπαθί, — λιγοστά, μὰ ὡς τὸ σικώτι
τοῦ Ἐτεοκλῆ, τάπλώνει ὁ Πολυνεΐκης
ποῦ εἶταν πεσμένος. Καὶ τὸ χῶμα ἀρπώντας
κ' οἱ δύο τους δαγκωτῶ, πέφτουνε δίπλα,
δίχως κανεὶς τους νὰ πάρῃ τὴ νίκη.

XOP. Ἄλοϊ, γιὰ πόσα, Οἰδίποδα, θρηνώ σε
δεινά! Καὶ τὴν κατάρα σοῦ ἀληθεύει,
καθὼς μοῦ φαίνεται ὁ θεός.

ΑΓΓ. Μ' ἄκουε τώρα,

κοντὰ σὲ κεῖνα τὰ δεινά, καὶ τοῦτα. —
Ἐκεῖ ποῦ οἱ γιοὶ πεσμένοι ξεψυχοῦσαν,

1440

νά, καὶ προφταίνει ἡ δόλια τους ἡ μάννα,
σερμένη ἀπὸ τὴν κόρη κι ἀπ' τὰ πόδια,
πρόθυμα, τὰ δικὰ της. Κι ἅμα τὰ εἶδε
στὸν τόπο λαβωμένα καὶ σφαγμένα,
σοῦζει: — «Ἄχ, παιδιὰ μου! πάρωρα δῶ-πέρα
φτάνω βοηδρόμα!» — Καὶ στὸ κάθε τέκνο
γερμένη χώρια, ἔκλαιγε καὶ θρηνοῦσε
τὸν πολὺ κόπο τοῦ μαστοῦ, βογγώντας,
κι ἀντάμα ἡ ἀδερφή συντρόφισσά της:

«Ὁ γεροκόμοι τῆς μάννας! ὁ ἀδέρφια
γλνκά, ποῦ μοῦ ἀφανίσσατε τὸ γάμο!» —
Κι ἀνάσα μαυροθάνατη ἀπ' τὰ στήθια

1450

ἔχυνοντας ὁ Ἐτεοκλῆς, ὁ ἀφέντης,
ἀκούει τὴ μάννα, καὶ ἄτονο τὸ χέρι
τῆς ἀπιθώνει, καὶ φωνὴ δὲ βγάζει,
μ' ἀπὸ τὰ μάτια τῆς μιλάει μὲ δάκρυα, —
σημάδι τῆς ἀγάπης. Κι ὁ ἄλλος, ζώντας
ἀκόμα, πρὸς τὴν ἀδερφή του στρέφει
καὶ τὴ γριά του μάννα, ὁ Πολυνεΐκης,
καί, «Σθήσαμε!» — λέει — «μάννα! ἔσένα κλαίω,
τὴν ἀδερφή, καὶ τὸ νεκρὸ μου ἀδέρφιν

φίλος, κ' ἔγινε ὀχτρος· μὰ πάντα φίλος!
Μὰ θάρτε με, μαννούλα κι ἀδερφή μου,
σὲ χῶμα πατριό, καὶ τὴν πατρίδα
πραίνετε πὺν ὀργίστηκε μαζί μου. 1460

Τόσο ἀπ' τὴν πατρικὴ μου γῆ νὰ τύχω,
κι ἄς ἔχασα τὸ θρόνο. Κ' ἔλα, ἄς κλείσῃ
τὰ βλέφαρά μου τὸ δικό σου χέρι,
μητέρα! — Καὶ στὰ μάτια του μονάχος
τὸ βάζει ἀπάνω. — « Ἐχετε γειά σκοτάδι
μὲ περιζώνει κίολα... » — Κ' οἱ δυὸ ἀντάμα
τὴ ζήσῃ τους τὴν ἄθλια ξεψυχήσαν.

Κ' ἡ μάννα, τέτοια σφοδρὰ σὰν εἶδε,
τρελὴ ἀπ' τὸν πόνο, ἀρπάζει ἕνα σπαθὶ τους
καὶ πράζει φοβερά· μὲσ' στὰ γλυνά της τέκνα 1470
πέφτει νεκρή, — κ' οἱ δυὸ στὴν ἀγκαλιά της.

Κι ὀρθὸς τινάχτηκε ὁ λαὸς σὲ λόγων
ἀμάχη: ἡμεῖς πὼς ὁ δικός μου ἀφέντης
νίκησε, — κ' οἱ ἄλλοι, πὼς ἐκεῖνος. Κ' εἶταν
λογοτριβὴ στοὺς στρατηγούς: ἐκεῖνοι,
πὼς ἔδωκεν ὁ Πολυνεΐας πρῶτος
τὴν κονταριά, — κι αὐτοί, πὼς σὰν πεθάναν
κ' οἱ δυὸ τους, πουθενὰ δὲν πέφτει ἡ νίκη.

Ὡς τόσο ἡ Ἄντιγόνη ἀποτραβιέται
πὲρ' ἀπ' τὰσκέρι· κι ὄλοι στὰ ὄπλα ὀρμᾶνε.
Κ' εἶχαν τὸ νοῦ τους, ὁ λαὸς τοῦ Κάδμου,
μὲ τάξη στὶς ἀσπίδες πλαῖ στημένοι.

Καὶ στὸ στρατὸ τῶν Ἀργειῶν πὺν ἀκόμα 1480
δὲν εἶτανε μὲ τάρματα φραγμένοις,
ἔαφνου καθὼς χυμίζαμε, κανεῖς τους
δὲ βάσταξε, μὰ φεύγοντας στὸν κίμπο

στρωθῆκανε, καὶ τὸ αἷμα ἔρρεε ποτάμι
ἀπ' τοὺς νεκροὺς πὺν σόριαζαν οἱ λόγχεις.

Κ' ἡμεῖς, καθὼς νικούσαμε στὴ μάχη, —
τάμα ἄλλοι στήναν, τρόπαιο στὸ Δία,
κι ἄλλοι τὰσπίδια ἀπ' τοὺς νεκροὺς Ἀργεῖτες
πὺν γδύναμε τὰ στέλναμε στὸ κάστρο,
λάφυρα. Κι ἄλλοι μὲ τὴν Ἄντιγόνη
τὰ σκοτωμένα λείψανα ἔδῶ φέρνουν,

νά τὰ κλάφουν οἱ φίλοι. Καί στή χώρα
 τούτη οἱ ἀγῶνες, ἄλλοι εὐτυχημένοι 1490
 βγήκανε, κι ἄλλοι σκοτεινοί καί μαῦροι.
 ΧΟΡ. Δέ μᾶς ἔρχονται μόνο ἀκουστά τοῦ σπιτιοῦ
 τὰ δεινά· γιατί βλέπουμε κιόλα
 στό παλάτι σιμά καί τὰ λείφανα
 τῶν τριῶν πεθαμμένων, πού με ἴδια θανή
 τὸν τρισκότεινον Ἄδη ἀποχτήσαν.

Ἔρχεται ἡ νεκρική πομπή, φέροντας τοὺς νεκροὺς τῶν δυὸ σκοτωμένων ἀδελ-
 φῶν καί τῆς Ἰοκάστης ἀπάνω σ' ἀμάξια πολεμικά. Καί συνοδεύει ἡ AN-
 ΤΙΓΟΝΗ μὲ γυνή τὴν κεφαλή, μὲ τὴν κόμη λυτή καί σουρωμαθμένα τὰ
 μάγουλα· καί, ξεσηθιασμένη, δέρνεται θρηνηώντας.

ANT. Δίχως τάχνά σγουροπλέξουδα μάγουλα
 νᾶχω κρυμμένα, οὐδὲ νᾶναι παρθένας 1500
 ντροπαλῆς κοκκινάδι στὴν ὄψη
 κάτω ἀπ' τὰ βλέφαρα ἐτούτη ἡ πορφύρα, —
 σέφνουμαι Βάσχη σὲ λείφανα·

κι ἀπ' τὴν κόμη τὴν μπόλια πετώντας,
 λύνω τὰ κρόκινα πλούσια μου πέπλα
 σὲ νεκρῶν πολυστέναχτο ξόδι. Ἄχ, ὠϊμένα! —
 ὦ Πολυνείκη, γεννήθηκες ἴδιο
 τὸ παρανόμι σου! — ἀλοίμονο, Θήβα μου! —
 κι ὁ θυμὸς σου — ὁ θυμὸς; — ὄχι! φόνος σὸ φόνο
 τὸ παλάτι τοῦ Οἰδίποδα ρήμαξε,
 σ' αἶμα φριχτό, σ' αἶμα διέθρονον κλώνοντας.

Ποιά νά συγγιάψῃ μου; 1510

ποιά μυχολόγα τεχνίτρα στὰ δάκρυα, στὰ δάκρυα,
 νά καλέσω; — ἄχ, παλάτι, παλάτι! — πού τριδιπλα
 τὰ συναίματα τοῦτα κορμιὰ κουβαλῶ,
 μάννα καί γιούς, — νά τὰ χαίρεται ἡ Στρίγλα!
 πού τὸ σπῆτι τοῦ Οἰδίποδα ἀπὸ χρόνια τὸ ρήμαξε,
 ἅμα τὸν ἀγνωρο ἀχὲ τῆς ἀνήμερης Σφίγγας
 εὐκόλα ἐσὸ τὸνὲ γνώρισες,
 καί τὴ μάγισσα σκότωσες,
 ἄχ, πατέρα μου, ὠϊμένα!

Ποιά Ἑλληνίδα ἢ βάρβαρη, 1520
 ἢ ὡς τώρα ἄλλος ἀφέντης

ἀπ' τὸ ἐφήμερο γένος,
 ἔπαθεν ὀλοφάνερα
 βίασана ἀπὸ τόσα πάθῃ,
 σὺν τοῦτα ποῦ κλαῖς, ἄμοιρη;
 Τάχα ποῖο πουλί νὰ κάτῃ
 σὲ δρὺν καὶ σ' ἔλατο ψηλά,
 στὸ κλαδιά τὰκρόφυλλα,
 θάρσῃ στοὺς ὀδυρμούς μου,
 κοὺν ἀπὸ μάνν' ἀρφάνεψα,
 καὶ αὐτὸ νὰ συθρηγήσῃ; —
 Ποὺ σὲ τούτους μύρουμα
 θρηνο καὶ μυρολόι,
 κ' ἔρμη καὶ ὀλομόναχη
 περνώντας τὴ ζωὴ μου,
 πάντα θὰ θρηνολογῶ
 χύνοντας μαῦρο δάκρυ!

1530

Σὲ ποιόν τὰ μαλλιά μαδώντας νὰ τὰ πρωτορῖξω;
 πλάϊ στοὺς δίδυμους τῆς μάννας τοὺς μαστοὺς,
 ποὺ μὲ θρέψανε μὲ γάλα,
 ἢ στὰ σκοτωμένα ἀδέρφια, νὰ σκεπιάσω
 τὶς θανατερὲς πληγές; —

(Στρέφοντας πρὸς τὰ προπύλαια φωνάζει.)

Συνορᾶ μου! ἀπὸ τὸ σπῖτι πρόβαλε,
 δείχνοντας τὴν τυφλωμένην ὄψιν;
 φέρ' ἐδῶ, γεροπατέρα Οἰδίποδα,
 τὰ πολὺπαθὰ σου χρόνια, —
 ποὺ ὄχι μόνο στὸ παλάτι, παρὰ κ' ἔξω
 στὸν ἀέρα, τὸ σκοτάδι ρίχνοντας στὰ μάτια σου,
 ζωὴ τραβῆς μακρόπνοη.
 Μ' ἄκουσες; — καὶ ἂν γυροφέρνης στὴν αὐλὴν
 τὰ γεροντικά σου πόδια, ἢ στὰ στρωσίδια
 κοίτεσαι, βαριόμοιρε!

1540

(Καὶ ἀνεβαίνει τὰ προπύλαια γιὰ νὰ στηρίξῃ τὸν τυφλὸ πατέρα τῆς, τὸν ΟΙ-
 ΔΙΠΟΔΑ, ποὺ προβαίνει ἀπ' τὸ παλάτι, πασπατεύοντας νὰ βρῇ μὲ τὸ ρα-
 βδί τὸ δρόμο.)

ΟΙΔ. Τί μ' ἔβγαλες, κόρη, μὲ βόγγους καὶ δάκρυα,
 στὸ φῶς ἀπ' τὸ θάλαμο τὸ σκοτεινὸ μου,

- πού κοιτόμουν; — ὄξω μὲ πόδι τυφλὸ
 νάρθῳ ψηλαφώντας, — τὸν ἄφρατον ἴσκιον ἐμένα
 στὸν ἄσπρον αἰθέρα, — κουφάρι ἀπ' τὸν Ἄδη, 1550
 καὶ ὄνειρου σκιά φερωμένη . . .
- ANT. Πικρὸ μῆνημα τώρα θὰ λάβης, πατέρα
 τὰ παιδιά σου τὸ φῶς πιά δὲ βλέπουνε,
 μήτε ἡ γυναῖκα πού πάντα, κοντὰ στὸ ραβδί,
 τὸ τυφλόποδο πόδι ὄλο χάρδια σοῦ φρόντιζε, —
 ἄχ, πατέρα μου, ὀϊμένα!
- ΟΙΑ. ὦχ, μὲ τὰ πάθη μου! αὐτὰ νὰ βογγῶ, νὰ στεναῶζω μοῦ μένει.
 Πῶς; μὲ ποιὰ μοῖρα, μαζί τρεῖς ψυχῆς ἀπ' τὸν κόσμον
 λείψανε; — πές μου, παιδί μου. 1559
- ANT. Μήτε νὰ βροῖσω, μήτε χαρὰ στὸ κακὸ γιὰ νὰ δεῖξω,
 παρὰ μὲ πόνον ψυχῆς σοῦ τὸ λέγω: βαριά φορτωμένους
 μὲ σπαθιά, μὲ φωτιά καὶ μὲ φόνισσες μάχες,
 ἔπεσε ἀπάνω στὰ τέκνα σου τᾶμοιρα ὁ μαῦρος σου δαίμονας,
 ἄχ, πατέρα μου, ὀϊμένα!
- ΟΙΑ. ὦϊμέ, —
- ANT. (Πικρὰ χαμογελώντας.)
 Καὶ τ' εἶναι τοῦτοι οἱ στεναγμοὶ σου;
- ΟΙΑ. παιδιά μου!
- ANT. ὦ, ναί! σὲ συνελήθε ἡ λύπη. —
 Κι ἂν τὰ τετράζυγα τᾶρματα ἀκόμα θεωρώντας
 τοῦ Ἥλιου γυρνοῦσες νὰ ἰδῆς τὰ κορμιά τῶν νεκρῶν
 μὲ τὰ δικά σου τὰ μάτια! . . .
- ΟΙΑ. Ἡ συφορά τῶν παιδιῶ μου ὀλοφάνερη . . . 1570
- ANT. Μὰ μὲ τί μοῖρα, παιδί μου, ἡ γυναῖκα μου χάθηκε ἡ δόλια;
 Κάνοντας ὄλους νὰ κλαῖνε πικρά, μὲ τὰ δάκρυα
 τὰ φανερά της, στὰ τέκνα της ἔτρεχεν, ἔτρεχε,
 φέροντας νὰ προσκλαυτῆ, νὰ κλαυτῆ τὸ μαστό της.
 Κ' ἦρε σιμὰ στῆς Ἠλέχτρας τίς πόρτες τοὺς γιούς της,
 στὸ λωτοφόρο λιβάδι, τοὺς ἦρε ἡ μητέρα,
 σὰ μαντρωμένα λιοντάρια πού μάχονταν κίβλα
 μάχην ἰσόπαλη, κ' εἶταν κ' οἱ δυὸ βουτημένοι
 στὸ αἶμα ἀπ' τίς λόγχες — σπονδὴ παγερὴ τοῦ θανάτου,
 πού ἔπαιρνε ὁ Ἄδης κι ὁ Ἄρης κερνοῦσε. 1581
 Καὶ τὸ χάλκωδετο ἀρπώντας σπαθὶ τῶν νεκρῶν ἀποδίπλα
 μέσ' στὸ κορμί της τὸ μπήγει, καὶ μὲ τὸν καιμὸ τῶν παιδιῶν

πέφτει σιμὰ στὰ παιδιά της.

Κι ὅλα, πατέρα, τὰ πάθη σὲ τούτη τῇ μέρᾳ
σύναξε στὸ ἔρμιο παλάτι μας ἕνας θεός,
ποὺ ὅλα τοῦτα τελεώνει!

ΧΟΡ. Πολλά' φερε κακὰ στοῦ Οἰδίποδα τὸ σπίτι
τούτη ἡ μέρᾳ μ' ὣς λέμε καὶ καλὰ στερνά!

ΚΡΕ. (Προβαίνοντας στὴ μέση.)

Τὰ μυρολόγια πάψετε, κ' εἶναι ὄρα
φροντίδα νὰ γενῆ γιὰ τὴν ταφή τους. —
Καὶ ἄκουσε τοῦτα, Οἰδίποδα, τὰ λόγια'
τῆς χώρας τὴν ἀρχὴ μου ἔδωκε ὁ γιὼς σου
ὁ Ἑτεοκλῆς, στὸν Αἴμονα γιὰ προίκα
δίνοντας, καὶ τὴν κόρη σου γυναῖκα,
τὴν Ἀντιγόνη. Μὰ δὲ θὰ σ' ἀφήσω
νὰ κατοικῆς στὸ χῶμα τοῦτο ἀκόμα
γιατὶ ρητὰ μᾶς τὸ εἶπε ὁ Τειρεσίας:
ὅσο σὺ κατοικεῖς στὸ χῶμα τοῦτο,
καλὸ ποτὲς δὲ βλέπει ἡ πολιτεία.

1590

Μόνο, ἔλα, δρόμο! — Καὶ δὲ λέγω τοῦτα,
γιὰ νὰ σὲ βρῶ, οὔτε πὼς εἶμαι ὀχτρὸς σου,
παρ' ἀπ' τὸ μαῦρο δαίμονά σου ἡ χώρα
μὴν πάθῃ καμιά σφοδρά, φοβοῦμαι.

ΟἶΔ. Ὡ μοῖρα, ἔτσι ἄθλιον, ἄμοιρον ἀρχῆθε
ποὺ μ' ἔκαμες, — κανεῖς στὸν κόσμον ἄλλος!

1600

Ποὺ καὶ στὸ φῶς πρὶν ἔβγω ἀπὸ μητέρας
σπλάγνο, ἄγεννο, στὸ Λαῖο μὲ εἶπε ὁ Φοῖβος
πὼς τοῦ πατέρα φονιάς θὰ γενόμεον, —
ὠϊμένα, ὁ δόλιος! Κι ἅμα ἦρθα στὸν κόσμο
πάλε ὁ πατέρας ποὺ μ' ἔσπειρε, βάζει
νὰ μὲ σκοτώσουν, θαρρώντας πὼς εἶμουν
ὀχτρὸς, γιατί νὰ σκοτωθῆ ἀπὸ μένα
γραπτὸ εἶταν καὶ μὲ στέλνει, ἐνῶ ζητοῦσα
βυζὶ — τὸν ἄθλιο — στὰ θεριά προσφάγι, —
ποὺ νά! γλυτώνω. Ἄμποτε στοῦ Ταρτάρου
τάβυθο χάος νᾶχε ὁ Κιθαιρώνας
βουλιάζει, ποὺ δὲ μ' ἄφηκε νὰ σβήσω,
παρὰ καὶ νὰ δουλέψω ἔδωκε ἡ μοῖρα
στὸν Πόλυβο ὡς ἀφέντη. Καὶ σκοτώνω,

1610

ὁ ἄμοιρος, τὸν πατέρα μου τὸν ἴδιο,
καὶ παίρνω τὴν ταλαίπωρην τῆ μάνας
στεφάνι, καὶ ἀδερφοὺς κἀνω τοὺς γιούς μου,
κ' εἶμαι ὁ χαμὸς τους, — πὸν πῆρ' ἀπ' τὸ Λαῖο
κληρογομιὰ κατάρης, καὶ στοὺς γιούς μου
τίς ἔδωκα, Γιατὶ ἄμναλος δὲν εἶμαι
τόσο πιά ἐγώ, πὸν δίχως νὰ τὸ θέλῃ
κανεὶς θεός, νὰ φρευᾶξω τέτοια ἀτός μου
στά μάτια μου, στὴ ζήση τῶν παιδιῶ μου! —
Μ' ἄς εἶναι. Ἐγὼ τί κάνω ὁ ἄμοιρος τώρα;
Ποιὸς ὀδηγὸς τὸ τυφλὸ πόδι ἐμένα
θὰ συντροφέψῃ; Ἐτούτῃ ἢ πεθαμμένη;
Μὰ βέβαια, τὸ γνωρίζω, — ἀρκεῖ νὰ ζῶσε...
Μὴ τὰ δυὸ μου καλόπαιδα; Δὲν εἶναι
γιά μένα πιά! Μ' ἀκόμα νιὸς ἂν εἴμουν,
θαῦρισκα τάχα μόνος μου νὰ ζήσω;
ποῦθε; — Τί μὲ σκοτώνεις, ἔρριξα ἔτσι,
Κρέοντα; — Ναί, μὲ σκοτώνεις, ἂν ὄξω
μὲ διώξης ἀπ' τὴ χώρα! —

1620

(Κάνει νὰ πῆσῃ στά γόνατα, μὰ κρατιέται περήφανος.)

Ὅχι! τὰ χέρια

τυλίγοντας στά γόνατά σου γύρω,
δὲ θὰ ξεπέσω. Τὴν ποτὲ ἀρχοντιά μου,
μηδὲ καὶ ἂν δυστυχῶ, δὲ θὰ προδώσω!

ΚΡΕ. Καὶ σὺ καλά τὸ λές, νὰ μὴ λερῶσης,
τὰ γόνατά μου, κ' ἐγὼ δὲ σ' ἀφήνω
ἔδῳ νὰ μείνης. —

1630

(Στὴν ἀκολουθία του.)

Μ' ἀπ' τοὺς νεκροὺς τούτους
πρέπει τὸν ἕνα πιά μέσ' στοῦ παλάτι
νὰ τὸν πάτε· καὶ τοῦτον, πὸν ἦρθε μ' ἄλλους
μαζί, νὰ μᾶς κουρσέψῃ τὴν πατρίδα, —
τοῦ Πολυνείει τὸ κορμί, ἄθαρτο, ἔξω
πετάχτε τὸ ἀπ' τὰ σύνορα τῆς χώρας.
Καὶ τοῦτο ἄς κηρυχθῇ στοὺς Καδμείους ὄλους: —
τὸ νεκρὸ τοῦτον, ὅποιος νὰ στολιῇ

πιαστῆ, ἢ μὲ γῶμα νὰ σκεπάζῃ, θάναι
θάνατος ἢ ποινή του· παρ' ἄς μείνῃ
σὰ ὄρνια ἀκλαυτος, ἄταφος, νὰ τὸν φάνει! —
Καὶ σὺ, Ἄντιγόνη, τοὺς τριδιπλοὺς θρήνους
παύοντας τῶν νεκρῶν, ἔμπα στὸ σπίτι
καὶ πέρνα σὰν παρθένα, ἢ μέρα νάρθη
τοῦ καθαροῦ ἀπ' τὸ πένθος καρτερώντας
μὲ τοῦ Αἴμονα τὸ νυφικὸ κρεββάτι.

1640

ANT. Πατέρα, τί φριχτὰ τραβοῦμε πάθη!
Πῶς σὲ θρηνώ, κι ἀπ' τοὺς νεκροὺς περίσσια!
Γιατὶ δὲν εἶναι ἀπ' τὰ δεινὰ γιὰ σένα
τὸ ἓνα βαρὺ καὶ ἄλλο ὄχι, μὰ σ' ὄλα
τὰ πάντα εἶσαι κακόντιχος, πατέρα!

(Στρέφοντας πρὸς τὸν Κρέοντα.)

Μὰ ἐσένα, τὸν καινούριο βασιλιά μας
ρωτῶ· τί βρίζεις τὸν πατέρα μου, ὄξω
διώχνοντας ἀπ' τὴ χώρα; καὶ σὲ τοῦτον
τὸν ἄμοιρο νεκρὸ τί βάζεις νόμους;

1650

KPE. Τοῦ Ἐτεοκλῆ ναι ἢ προσταγῆ κι ὄχι δική μας.

ANT. Ἀστόχαστη· καὶ σὺ μωρὸς πού τὴ δεχόσουν!

KPE. Πῶς; δὲν πρέπει νὰ κάνουμε τὰ προσταγμένα;

ANT. Ὅχι, — ἂν κακὰ ναι καὶ ἄσκημα παραγγελμένα.

KPE. Τί; — κι ἄδικα θὰ πεταχτῆ στὰ σκυλιὰ τοῦτος;

ANT. Γιατὶ ἄνομα τοῦ βάζετε σεῖς τὴν ποινή του.

KPE. Γιατ' ἦρθε στὴν πατρίδα ὄχτρος, πού ὄχτρος δὲν εἶταν.

ANT. Μὰ νά! τὸ βρῆκε ἀπὸ τὴ μοίρα του, καὶ πάει.

KPE. Καὶ τώρα μὲ τὸ θάψιμό του ἄς δώσῃ λόγο.

ANT. Σὲ τί ἔφταιξε, πού γύρισε τὸ μερτικό του;

1660

KPE. Τοῦτος, καὶ νὰ τὸ ξέρῃς, ἄταφος θὰ μείνῃ.

ANT. Θὰ τὸνὲ θάψω ἐγώ, κι ἄς λέγῃ ὁ τόπος ἄλλα.

KPE. Τότε, μ' αὐτόν, κ' ἐσὲ τὴν ἴδια θὰ συθάψῃς.

ANT. Δόξα, νὰ κοίτωνται μαζί δυὸ ἀγαπημένοι.

KPE. (στὴν ἀκολουθία του.)

Πιάστε τὴ τούτη, κλείστε τὴ μέσ' στὸ παλάτι!

ANT. Ἄς ἔρθουνε! τὸ λείψανο ἐγὼ δὲν τάψηνω.

(Καὶ πέφτει ἀπάνω στὸ νεκρὸ τοῦ Πολυνεύου).

KPE. Ἐκρίνε ὁ θεός, κοπέλλα μου, ὄχι μὲ τὸ νοῦ σου.

- ANT. Κ' ἔκρινε ἀκόμα, νὰ μὴ βρίζονται οἱ νεκροὶ μας.
 ΚΡΕ. Αὐτὸν κανεὶς δὲ θὰ σκεπιάσῃ μ' ἄγιο χῶμα!
 ANT. Naί, Κρέοντα, σ' ὀρκίζω, στὴ νεκρή μου μάννα. 1670
 ΚΡΕ. Τοῦ κάκου τυραννίσαι· δὲ θὰ τὰπολάψῃς.
 ANT. Kᾶν ἄφρησέ· με σύ, νὰ λούσω τὸ κορμί του . . .
 ΚΡΕ. Κι αὐτὸ 'ναὶ γιὰ τὴ χώρα ἐν' ἀπ' τὰ μπουδισμένα.
 ANT. Νὰ δέσω κᾶν τριγύρω τίς φριχτὲς πλιγγές του . . .
 ΚΡΕ. Σὺ νὰ τιμήσῃς τὸ νεκρὸ; — μὴν τὸ προσμένῃς!
 ANT. 'Αδέρφι μου! τὸ στόμα σου κᾶν νὰ φιλήσω . . .

(Καὶ χύνεται νάγκαλιόση τὸ λείψανο, μὰ τὴν ἀρπάζει ὁ τύραννος.)

- ΚΡΕ. Στὸν ἄντρα σου μὴ φέρῃς συφορὲς μὲ θρήνουσ,
 ANT. Τί; ζωντανὴ θὰ πάρω ἐγὼ ποτὲ τὸ γιό σου;
 ΚΡΕ. Πολλὴ σου ἀνάγκη· τὸ γάμο πῶς θὰ ξεφύγῃς,
 ANT. Κ' ἢ νύχτα κείνη ὡς Δαναΐδα (¹) ἄς μὲ λογιᾶσῃ! 1680
 ΚΡΕ. Εἶδες τί κριμα φοβερό; Καὶ τὸ κανκίεται!
 ANT. Naί, μάρτυράς μου τὸ λεπίδι καὶ τὸ ξίφος!
 ΚΡΕ. Καὶ τί σὲ βιάζει νὰ γλυτώσῃς ἀπ' τὸ γάμο;
 ANT. Μὲ τὸν πατέρα μου θὰ φύγω, τὸν τρισάθλιο.
 ΚΡΕ. Παληκαριὲς γιὰ σέν' αὐτὰ μὰ ὄχι, εἶναι τρέλες.
 ANT. Καὶ δὲν τὸ ξέρεις; — καὶ μαζὶ του θὰ πεθάνω!
 ΚΡΕ. Φεύγα! τὸ γιό μου δὲ σκοτώνεις! — Στὴν κατάρα!

(Καὶ ἀνεβαίνει ἀνήλεος τὰ προπύλαια, νὰ μῆ μέσα στὸ παλάτι.)

- OIA. Παιδί μου, τὴν εὐχή μου, γιὰ τὴ προθυμίᾳ σου . . .
 ANT. Μ' ἂν παντρευόμουν, κ' ἔφευγες μόνος, πατέρα;
 OIA. Μείνε καὶ χαίρου, κ' ἐγὼ στρέγω στὰ δεινά μου. 1690
 ANT. Καὶ ποῖος γιὰ σένα τὸν τυφλὸ θάγγη τὴν ἔννοια;
 OIA. Θὰ πέσω, ὅπου 'ναὶ ἡ μοίρα μου, νεκρὸς στὸ χῶμα.
 ANT. Καὶ ποῦ 'ναὶ ὁ Οἰδίποδας; ποῦ τὰ σοφὰ βρετὰ του;
 OIA. Πάω πιά! μιὰ μέρα μὲ ἔφησε, καὶ μιὰ μὲ σβήνει.
 ANT. Μὰ πρέπει ἐγὼ νὰ μοιραστῶ τὰ βάσανά σου.
 OIA. Ντροπὴ νὰ τρέξῃ μὲ τυφλὸ πατέρα ἢ κόρη.
 ANT. Στὴ φρόνιμη ὄχι, μὰ καμάρι τῆς, πατέρα.
 OIA. Φέρε με τώρα, ὡς τὴ μητέρα σου νὰ φτάσω.

(¹) Δηλαδή: ὅπως ἔκαμαν οἱ κόρες τοῦ Δαναοῦ, ἔτσι κ' ἐγὼ θὰ σφάξω τὸν ἄντρα μου τὴ νύχτα τοῦ γάμου.

- ANT. Νά, ἄγγιξε μὲ τὸ χέρι τῆ γλυκειά γριούλα.
(Καὶ τὸν ὀδηγεῖ σιμά στοὺς νεκρούς).
- ΟΙΔ. Ὡ μάννα μου, ὦ στεφάνι μου δυστυχισμένο! 1700
- ANT. Κοίτεται ἡ ἔρμη, ποῦ ὅλα τὰ δεινὰ τῆ βροχίαν.
- ΟΙΔ. Καὶ ποῦ οἱ νεκροὶ μου Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνεΐκης;
- ANT. Νά τους, στρωμένοι πλευρὸ μὲ πλευρὸ κ' οἱ δύο τους.
- ΟΙΔ. Τὸ τυφλὸ χέρι βάλε στ' ἄθλια πρόσωπά τους.
- ANT. Νά, στὰ νεκρά σου ἀγόρια ζύγωσε τὸ χέρι.
- ΟΙΔ. Ὡ λείψανα γλυκά μου! ἔρμα, σ' ἔρμον πατέρα!
- ANT. Κ' ἐμένα τῆς καρδιάς μου ἀδέρφι, ὦ Πολυνεΐκη!
- ΟΙΔ. Τώρα ἀληθεύει κι ὁ χρησμός πῦτ τοῦ Λοξία.
- ANT. Ποιός; στὰ κακὰ κι ἄλλα κακὰ θὰ πῆς ἀκόμα.
- ΟΙΔ. Πὼς θὰ πεθάνω στὴν Ἀθήνα ἐγὼ διαωγμένος. 1710
- ANT. Ποῦ; ἐσένα ποιός τῆς Ἀττικῆς θὰ δεχτῆ πύργος;
- ΟΙΔ. Ὁ ἱερὸς Κολωνὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ἀλογόρη⁽¹⁾. —
Μὰ ἔλα, στήριξε σὺ τὸν τυφλὸ σου πατέρα,
μὰ καὶ θέλεις μαζί του νὰ φύγῃς στὰ ξένα.
- ANT. Τράβα στὴν ἔρμη ξενιτειά
τάγαπημένο χέρι
φῆρε γεροπατέρα μου,
νὰ μ' ἔχῃς ὀδηγήτρα,
σὰν καλοτάξιδη πνοή.
- ΟΙΔ. Νά, κόρη μου, ξεκίνησα, —
γίνου ὀδηγός μου ἢ ἄραχλη.
(Καὶ στηρίζεται στὸν ὄμο της.)
- ANT. Γένηκ' ἀπόγινα ἄραχλη 1720
μέσ' στίς Θηβαῖες παρθένες
ἐγὼ, μὰ τὴν ἀλήθεια!
- ΟΙΔ. Ποῦ τὸ γέρικό μου ἀχνάρι νὰ τὸ βάλω;
δῶσ' μου, κόρη μου, ἀντιστύλι.
- ANT. Δῶθε, δῶθε ἀκλούθα με,
δῶθε πάτησε τὸ πόδι,
καὶ σὰν ὄνειρο βασιτῆξου.

(1) Δηλ. τοῦ Ποσειδῶνα, ποῦ εἶχε ἱερά του ζῶα τάλωγα.

- ΟΙΔ. ὦχ, τί φριχτὸ στήν ξενιτείᾳ νὰ σέφνουμαι!
Μὰ ἐμένα ποῦμαι γέρος, ἄς μὲ διώξουν . . .
ὦχ, βάσανα! τί βάσανα τραβῶ!
- ΑΝΤ. Τί βάσανα καὶ βάσανα; — Δὲ βλέπει τοὺς κακοὺς 1730
ἢ Δίκη τοῦ θεοῦ, μηδὲ τὰστόχαστα ἔργα
παιδεύει τῶν ἀνθρώπων.
- ΟΙΔ. Ἐγὼ ἔμαι πὺν μὲ οὐράνιο
καλλίνικο τραγοῦδι
δοξάστηκα, πὺν μιᾶς ξωθιᾶς
τάλλυτο βρῆκα νοιώσιμα!
- ΑΝΤ. Τῆς Σφιγγὸς θρηνεῖς τὴ δόξα . . .
Τὴν ἄλλοτινὴ εὐτυχία
μὴν τὴ μελετᾶς σοῦ ἀπόμεινε
μόνο τὸ πικρὸ μαρτύριο,
ἀπ' τὸν τόπο σου, πατέρα μου, διωγμένος
κάπου θάνατο νὰ βρῆς. 1740
Δάκρυα πόθου ἀφήνοντας
στὶς καλῆς μου, φιλενάδες,
θὰ μισέψω ἀπ' τὴν πατρίδα
σὲ ταξίδι ἀταίριαστο
γιὰ μένα τὴν παρθένα.
- ΟΙΔ. Κρῆμα στήν καλή σου γνώση!
- ΑΝΤ. Στοῦ πατέρα τὰ δεινὰ
δόξα θὰ μοῦ χαρίσῃ . . .
Κλάψτε με τὴν ἄμοιρη
γιὰ τοῦ ἀδερφοῦ τὰ πάθη,
πὺν ἄθαρτος ὁ δύστηχος
μισεύει ἀπὸ τὸ σπῆτι!
Μὰ κι ἂν γράφῃ ἡ μοῖρα μου,
πατέρα, νὰ πεθάνω,
νύχτα, μὲ τὸ χῶμα ἐγὼ
θὰ τὸν περιοκελάσω. 1750
- ΟΙΔ. Σῦρε μὲ τίς φίλες σου . . .
- ΑΝΤ. ὦ! ἄς πάψω πῶν τὸ κλάμα
- ΟΙΔ. Δέηση κάμε στοὺς βοιμούς . . .
- ΑΝΤ. Χορτάσαν τὰ δεινὰ μου.

- ΟΙΑ. Στὴν ἀπάτητη σπηλιὰ
 σύρε τοῦ Διονύσου,
 στὰ βουνὰ τῶν Μαινάδων (*).
- ΑΝΤ. Κ' ἐγὼ πότε ἀπ' τῆ Θήβα λαφόδεσμα
 γιὰ στολίδι στὸν ὄμο φορώντας,
 τὸν ἱερὸ τῆς Σεμέλης χορὸ
 στὰ βουνὰ γι' αὐτὸν χόρευσα, φέροντας 1760
 χάριην ἄχαρη ἐγὼ στοὺς θεούς;
- ΟΙΑ. (Χάνοντας κάθε πιά ἐλπίδα πὼς θὰ τὴν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ σιμά του,
 στρέφει καὶ λέγει στὸ λαό :)
 Τῆς πατρίδας μου ὦ πολῖτες δοξασμένοι, μὲ θεωρεῖτε
 τὸν Οἰδίποδα, ποὺ βρήκα τὰ περίφημα βρετά,
 καὶ ἄντρας εἶμουν τρισεγγάλος, ποὺ ἔσπασα τὴν ἔξουσία
 τῆς Σφιγγὸς τῆς ἀντροφόνος μοναχός μου, — τὴν ἐγὼ,
 ἄτιμος, ξεκληρισμένος, διώχνουμαι ἀπὸ τὴν πατρίδα!
 Μὰ γιατί τούτα νὰ κλαίω καὶ τοῦ κάκου νὰ θρηνῶ; —
 Στὴ θεοσταλμένη μοῖρα — θνητός εἶμαι — ὑπομονή . . .
- (Καὶ φεύγει βαρύνκαρδος ἀπ' ἀριστερά, στη-
 ρίζοντας τὸ χεῖρ στὸν ὄμο τῆς Ἀντιγόνης.)
- ΧΟΡ. Ὡ ὑπερσέβαστη Νίκη θεά,
 πάντα ἐσὺ τῆ ζωῆ μου κυβέρινα,
 καὶ λαμπρὰ χάριζέ μου στεφάνια! 1770

(*) Ἐννοεῖ τὸν Κιθαριόνα, τὸ ἱερὸ βουνὸ τοῦ Βάκχου.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΑΠΟ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

Τὸ νέον βιβλίον τοῦ
κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΔΟΣΑ

“ΓΚΑΡΣΟΝ....ΕΝΑ ΟΥΓ΄ΣΚΥ!,,

[Ἀπὸ τῆ μεγάλης ζωῆ
τῆς Εὐρώπης, τῶν νυ-
κτερινῶν κέντρων καὶ
τῶν παράδοξων ἐρω-
τικῶν περιπετειῶν].

ΣΕΛΙΔΕΣ 250

ΔΡΑΧ. 30

Ἡ ΜΕΓΑΛΗΤΕΡΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

